

**EINDTERMEN
TOETSTERMEN
TOETSMATRIJS
CESUUR**

**BASISTHEORIE
TAXATEUR O.Z.**

vastgoedcert

Inhoudsopgave

Toelichting	3
Eindtermen Bouwkunde	6
Toetstermen Bouwkunde	9
Toetsmatrijs en cesuur Bouwkunde	23
Eindtermen Juridische Aspecten I	24
Toetstermen Juridische Aspecten I	25
Toetsmatrijs en cesuur Juridische Aspecten I	41
Eindtermen Juridische Aspecten II	42
Toetstermen Juridische Aspecten II	43
Toetsmatrijs en cesuur Juridische Aspecten II	70
Eindtermen Vastgoedeconomie	71
Toetstermen Vastgoedeconomie	72
Toetsmatrijs en cesuur Vastgoedeconomie	88
Eindtermen Financiën, fiscaliteiten en taxaties	89
Toetstermen Financiën, fiscaliteiten en taxaties	90
Toetsmatrijs en cesuur Financiën, fiscaliteiten en taxaties	105

Toelichting

Voor u hebt u de door het Centraal College van Deskundigen op 9 oktober 2012 goedgekeurde eind- en toetstermen voor de basistheorie voor Registermakelaar- Taxateur en/of Register-Taxateur.

Deze eind-en toetstermen zijn aangepast op basis van het Beroepscompetentieprofiel Makelaar-taxateur (november 2011) en de actualiteiten.

Achter de toetsterm vindt u tussenhaakjes het niveau waarop gevraagd kan worden (K= kennis, I=inzicht en T= toepassing).

In dit document vindt u grijs gearceerde toetstermen. Deze gearceerde toetstermen worden ook getoetst in het examen Assistent-Makelaar Wonen (Rechten of Capita Selecta). Voor verdere informatie over het examen Assistent-Makelaar Wonen kunt u terecht op de site van SVMNIVO.

Toetsmatrijs en Cesuur Rechten Assistent-Makelaar

	Deelexamen	Onderwerpen Juridische Aspecten I		%	Kennis	Inzicht
		Rechten	Juridische Aspecten I	A. Inleiding in het recht		8
B. Personen- en familierecht				5	2	
C. Erfrecht				5	2	
E. Goederenrecht				8	3	
F. Verbintenissen en contractrecht				15	6	
I. Notariaat				5	2	
J. Kadaster				5	2	
Subtotaal Juridische Aspecten I				50%	20	
Rechten	Juridische Aspecten II	Onderwerpen Juridische Aspecten II				
		A + B. Recht algemeen en staatsrecht		10	4	
		D + E. Woningwet, Huisvestingswet en Leegstandwet		10	4	
		F. Wet ruimtelijke ordening		10	2	2
		G + J. Wvg en Onteigeningswet		5	2	
		K. Diverse wetten		5	2	
		L. Milieuwetgeving		5	2	
		M. Wabo		5	2	
		Subtotaal Juridische Aspecten II		50%	20	
	Totaal Rechten		100%	40		

Totaal 40 meerkeuzevragen. Elke vraag heeft dezelfde gewing. De cesuur is 65% van de toetslengte. De module Rechten kan als 2 aparte deelexamens afgelegd worden. Beide deelexamens dienen voldoende te zijn voor het certificaat Rechten. De examencommissie is bevoegd om maximaal 5 procentpunten van elk subtotaal van deze toetsmatrijs af te wijken.

Toetsmatrijs en cesuur Capita Selecta Assistent-makelaar

Onderwerpen Bouwkunde	Percentages	Kennis	Inzicht
A1 + A2 + A6 + A7 (A. Algemeen)	2,5	1	
B1 + B3 (B. Constructieve opbouw)	2,5	1	
B4 + B6 (B. Constructieve opbouw)	2,5	1	
B9, B10, B12, B13 (B. Constructieve opbouw)	5,0	2	
C. Afwerking en installaties	7,5	3	
D. Integratie: kwaliteitsbeoordeling, onderhoud en beheer	5,0	2	
Subtotaal Bouwkunde	25 %	10	
Onderwerpen Vastgoedeconomie			
B. Vraag en aanbod	5,0	1	1
E. Banken en kapitaalmarkten	7,5	2	1
Subtotaal Vastgoedeconomie	12,5%	5	
Onderwerpen specialisatie Wonen			
A. Makelaardij	5,0	2	
B. Koop, verkoop en veiling	12,5	3	2
C. Huur, verhuur en beheer	17,5	7	
D. Financiering	5,0	2	
E. Taxatieleer	2,5	1	
G. Marketingbeleid	20,0	7	1
Subtotaal specialisatie Wonen	62,5%	25	
Totaal Capita Selecta	100%	40	

Totaal 40 meerkeuzevragen. De cesuur is 65% van de toetslengte. Elke vraag heeft dezelfde gewicht. De examencommissie is bevoegd om maximaal 5 procentpunten van elk subtotaal van deze toetsmatrijs af te wijken.

Eindtermen Bouwkunde

De kandidaat dient:

A. Algemeen

- a. op samenhangende wijze de bouwkundige beoordeling te kunnen verrichten met betrekking tot onderhoud, bouwgebreken, mogelijkheden van herbestemming, verbouwing en renovatie, die in het kader van transacties met onroerende zaken en adviezen van belang zijn;
- b. over kennis van en inzicht in de samenhang van de verschillende componenten van bouwkundige constructies, afwerking en installaties te beschikken;
- c. op hoofdlijnen de voornaamste principes uit sterkteleer en bouwfysica, die bij het bouwen van toepassing zijn, te kennen;
- d. in grote lijnen te weten, hoe het bouwproces georganiseerd is en welke de rol van direct belanghebbenden en bouwdeelnemers is;
- e. de voornaamste soorten bouwkundige tekeningen te kunnen herkennen en lezen en inzicht te hebben in een bouwkundig bestek;
- f. het bouwkundige vocabulaire redelijk te beheersen;
- g. op de hoogte te zijn van nieuwe ontwikkelingen op het terrein van constructies en materiaalgebruik, die in het algemeen toepassing hebben gevonden;
- h. voor wat het bestaande gebouwenbestand betreft ook de voornaamste niet meer gebruikte constructies en materialen te kunnen herkennen en in grote lijnen inzicht te hebben in renovatie, herstel en verbouwing met gebruikmaking van actuele middelen;
- i. globaal op de hoogte te zijn van de voornaamste regelgeving, die op het bouwproces van toepassing is, voor zover het de praktische bouwuitvoering betreft;
- j. bouwwerken globaal naar bouwvorm, constructieve opbouw en architectuurstroming te kunnen plaatsen.

B. Constructieve opbouw

- a. de hoofdopbouw van bouwwerken en de plaats en functie van de elementen daarin te kennen;
- b. de elementen van constructieve opbouw te kennen, dit zijn:
 - * grondwerken, funderingen, kelders
 - * steen- en natuursteenconstructies
 - * beton
 - * staal, non-ferrometalen en kunststoffen
 - * hout
 - * houten en niet-houten kozijnen, ramen en deuren
 - * vloeren, wanden en plafonds
 - * kappen en daken
 - * trappen;
- c. te weten, welke de voornaamste krachten zijn, die in het algemeen in en op bouwkundige constructies en materialen, evenals in en op de grond optreden;
- d. van ieder van de elementen van constructieve opbouw te beschikken over kennis van en globaal inzicht in:
 - * doel en functies
 - * constructieve en materiaaltoepassingen, evenals gebruiksmogelijkheden
 - * soorten, typen, vormen en andere indelingsprincipes
 - * eigenschappen en kenmerken, met inbegrip van globale dimensies
 - * samenstellingen en verbindingen
 - * consequenties van de wijze van uitvoering
 - * kwaliteitscriteria en -eisen

- * soorten bewerking en afwerking
 - * gebreken;
- e. ieder van de materialen op basis van visuele waarneming te kunnen herkennen, inclusief diverse bewerkingen.

C. Afwerking en installatie

- a. kennis te hebben van de soorten hang- en sluitwerk, kramerijen, smeedwerk en hun doel, functie en toepassing;
- b. de gebruikelijke installaties te kennen zoals:
- * riolering en sanitair;
 - * waterleiding;
 - * gasinstallatie;
 - * elektrische installatie;
 - * verwarming;
 - * klimaatbeheersing op hoofdlijnen;
- c. voor iedere installatie kennis te hebben van:
- * doel en functie;
 - * elementaire begrippen, die ten grondslag liggen aan de werking ervan;
 - * de meest gebruikelijke soorten per categorie installatie, met kenmerken en eigenschappen;
 - * opbouw en componenten;
 - * eisen aan en normen voor de installatie en de ervoor benodigde bouwkundige constructies;
 - * de meest voorkomende gebreken en oplossingen hiervoor;
- d. in staat te zijn de meest voorkomende onderdelen en materialen te herkennen;
- e. de voornaamste afwerkingsvormen te kennen; deze zijn:
- * stukadoorswerk, tegelwerk, hout, plaatmaterialen, kunststof;
 - * afmontage;
 - * glaswerk, schilderwerk en wandafwerking;
- f. voor ieder van de afwerkingsvormen kennis te hebben van:
- * soorten;
 - * onderdelen;
 - * de voornaamste standaardafmetingen;
 - * eigenschappen en kwaliteitscriteria;
- g. in staat te zijn de meest voorkomende materialen en uitvoeringsvormen te herkennen en toepassingen te benoemen.

D. Integratie: Kwaliteitsbeoordeling, onderhoud en beheer

1. Algemeen

- a. kennis van en inzicht in de factoren te hebben, die de bouwkundige waarde van gebouwen bepalen;
- b. kennis van de voornaamste bouwmethoden te hebben;
- c. kennis van de voornaamste instandhoudingstermijnen en de beïnvloedende factoren te hebben;
- d. een bouwkundige offerte in grote lijnen te kunnen beoordelen en een eenvoudige kostenschatting te kunnen opstellen op basis van globale kennis van de voornaamste richtprijzen van bouwmaterialen en bouwkundige operaties.

2. Bouwfysische voorzieningen

- a. de voornaamste bouwfysische toepassingen te kennen, dit zijn:
- * warmte- en geluidsisolatie;

- * vochtpreventie en -bestrijding;
- * lichtregeling;
- b. de constructieve aandachtspunten bij het aanbrengen van voorzieningen te kunnen beoordelen;
- c. kennis te hebben van:
 - * elementaire bouwfysische begrippen;
 - * de meest voorkomende maatregelen en voorzieningen;
- d. de meest toegepaste materialen te kunnen herkennen.

3. *Beoordelingsmethodieken*

- a. kennis van preventief en curatief onderhoud en van de voornaamste bij onderhoud gehanteerde planningsmethoden te hebben;
- b. in staat te zijn bij een individueel object langs planmatige weg tot de bepaling van de staat van onderhoud te komen, en in grote lijnen noodzakelijke maatregelen aan te geven;
- c. de methodiek ter beoordeling van mogelijkheden van herbestemming, verbouwing en renovatie te kennen, met inbegrip van enige kennis van de kosten van bouwkundige operaties;
- d. in staat te zijn bij een individueel object langs planmatige weg tot de bepaling van mogelijkheden te komen, met inbegrip van de in grote lijnen hiervoor noodzakelijke voorzieningen en de eraan verbonden orde van grootte van kosten;
- e. kennis te hebben van de indeling van bouwgebreken naar oorzaak en verschijningsvormen, en in grote lijnen inzicht te hebben in de meest voorkomende oplossingen;
- f. de voornaamste methodes te kennen om bouwgebreken te herkennen en op te sporen;
- g. in staat te zijn bij een individueel object langs planmatige weg bouwgebreken op te sporen en in grote lijnen de hiervoor benodigde maatregelen/oplossingen aan te geven met inbegrip van de eraan verbonden orde van grootte van kosten.

4. *Ontwikkelingen ten aanzien van milieu- en duurzaamheidseisen*

- a. de voornaamste in bestaande gebouwen voorkomende milieuschadelijke bouwmaterialen te kennen, en in grote lijnen te weten welke methodes ter opheffing van de oorzaak dan wel neutralisering van de gevolgen, die voortvloeien uit de toepassing van deze bouwmaterialen, gebruikt kunnen worden.
- b. te weten, welke de voornaamste hierbij in acht te nemen wettelijke voorschriften zijn;
- c. de voornaamste op dit moment toegepaste milieuvriendelijke en op duurzaamheid gerichte materialen te kennen, met inbegrip van de eraan verbonden orde van grootte van kosten.

Toetstermen Bouwkunde

Inleidende opmerking

Bij het vak Bouwkunde zijn voor de typering van de toetstermen enkele additionele aanduidingen nodig, t.w.:

- herkennen: tekeningen, symbolen op tekeningen, materialen e.d. moeten worden herkend zoals bedoeld in de omschrijving;
- benoemen: het aangeven van de benamingen van onderdelen e.d. die herkend worden;
- lezen: het lezen van tekeningen is het herkennen en benoemen van onderdelen e.d. met inbegrip van het onderkennen van de ruimtelijke en constructieve waarden ervan;
- inzicht: het begrijpen van de elementen, de opbouw, de tekeningen, de werkwijze et cetera, zowel per onderdeel als in samenhang, zonder een gedetailleerde kennis ervan.

De kandidaat ...

A. Algemeen

A.1. Belanghebbenden en bouwdeelnemers

- A.1.1 ... kan de plaats, functie en verantwoordelijkheden van belanghebbenden en bouwdeelnemers in het bouwproces aangeven, zoals van de principaal, architect, adviseur, constructeur, (onder)aannemer, leverancier, opzichter, uitvoerder, koper, huurder, makelaar o.z., projectontwikkelaar, belegger, (semi) overheid en derden. (K)
- A.1.2 ... kan samenwerkingsverbanden van belanghebbenden en bouwdeelnemers in het bouwproces omschrijven, zoals projectontwikkeling, bouwteamorganisatie, turn-key-overeenkomst en p.p.s.-constructie. (I)

A.2. Tekeningen en bestek

- A.2.1 ... kan een bouwkundige tekening beoordelen naar: schaal en indeling, gebruikte symbolen, coderingen, tekenmethodiek en arceringen, onderwerp en betreffende bouwkundige gegevens. (T)
- A.2.2 ... kan de voornaamste soorten bouwkundige tekeningen inhoudelijk omschrijven en verklaren, zoals situatietekening, schetsontwerp, definitief ontwerp, bouwaanvraag tekening, bestektekening, werktekening, detailtekening, constructietekening, installatietekening, verkooptekening en revisietekening. (I, T)
- A.2.3 ... kan van de voornaamste soorten bouwkundige tekeningen de gebruikte elementen en de aangegeven materiaaltoepassingen definiëren. (K)
- A.2.4 ... kan van de voornaamste soorten bouwkundige tekeningen de gebruikte elementen en de aangegeven materiaaltoepassingen omschrijven en verklaren. (I)
- A.2.5 ... kan een "bouwkundig bestek" naar vorm en functie omschrijven en verklaren met de gebruikelijke indeling en de daarin voorkomende bepalingen, voorschriften, normen, omschrijvingen en terminologie. (I)

A.3. Voorschriften, wetten en vergunningen

- A.3.1 ... kan de belangrijkste wet- en regelgeving benoemen en in hoofdlijnen omschrijven, die op het bouwproces van toepassing is, voor zover het de praktische bouwuitvoering betreft, zoals de Wet op de ruimtelijke ordening, de Wabo, Streekplan, Structuurplan, Bestemmingsplan, Woningwet, Bouwverordening, Bouwbesluit, Monumentenwet, Beschermde stads- en dorpsgezichten, Milieuwetgeving, Bouwvergunning, Sloopvergunning, Rooivergunning, Legesverordening, SWK (Stichting Waarborgfonds Koopwoningen). (K, I)

A.4. Het (organisatorische) bouwproces

- A.4.1 ... kan de begrippen bouwgrond en bouwterrein omschrijven. (K, I)
A.4.2 ... kan de fasen noemen in de totale cyclus van het bouwproces. (K)
A.4.3 ... kan omschrijven hoe en door wie de bouwvoortgang wordt opgezet en bewaakt. (K, I)
A.4.4 ... kan de gebruikelijke betalingsregelingen van de aanneemsom benoemen. (K)
A.4.5 ... kan de gebruikelijke en/of logische volgorde van de verschillende activiteiten op de bouwplaats tijdens de uitvoering van een bouwproject omschrijven en verklaren. (I)

A.5. Prijsvorming

- A.5.1 ... kan de gebruikelijke aanbestedingsvormen zowel volgens de UAR als volgens andere methoden benoemen en omschrijven. (K, I)

A.6. Bouwvormen

- A.6.1 ... kan de hoofdgroepen in de uiterlijke bouwvorm definiëren. (K)
A.6.2 ... kan op een afbeelding de hoofdgroepen in de uiterlijke bouwvorm herkennen. (K)
A.6.3 ... kan van de hoofdgroepen in de uiterlijke bouwvorm een aantal voorbeelden naar constructie, soort of type noemen. (K, I)
A.6.4 ... kan globaal prijzen van bouwkundige onderdelen vergelijken op basis van de belangrijkste basis- c.q. elementenprijzen. (T)

A.7. Architectuur en bouwstijlen

- A.7.1 ... kan de voornaamste Europese en Nederlandse architectuurstromingen benoemen, zoals met name toegepast in Nederland naar periode en bouwstijl. (K)
A.7.2 ... kan van de voornaamste Europese en Nederlandse architectuurstromingen, zoals met name toegepast in Nederland bekende voorbeelden en/of architecten noemen. (K)
A.7.3 ... kan van de voornaamste Europese en Nederlandse architectuurstromingen de meest voorkomende onderdelen en kenmerken noemen. (K)
A.7.4 ... kan aan de hand van een afbeelding van een bouwwerk benoemen tot welke van de voornaamste Europese en Nederlandse architectuurstromingen, een bouwwerk behoort. (K, I)
A.7.5 ... kan door het combineren van bouwmaterialen en bouwwijzen zoals dakpannen en metselverbanden de bouwperiode noemen. (I)

A.8. Nieuwe ontwikkelingen

- A.8.1 ... is op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen op het terrein van constructies en materiaalgebruik voor zover deze in het algemeen toepassing hebben gevonden. (K, I)

B. Constructieve opbouw

B.1. Hoofdopbouw

- B.1.1 ... kan in hoofdlijnen de plaats van de volgende elementen van de hoofdopbouw benoemen/aanwijzen zoals fundering, opbouw, dak, kelder, afwerking, installaties. (K, I)

B.2. Sterkteleer

- B.2.1 ... kan aan de hand van bijvoorbeeld een tekening in bouwkundige constructies krachtenpatronen verklaren. (I)
- B.2.2 ... kan de belastingtypen van een gegeven constructie aanwijzen en verklaren. (I)
- B.2.3 ... kan de betekenis omschrijven en verklaren van de constructieve begrippen als: knik, doorbuiging, sterkte en (toelaatbare) spanning, oplegging, stabiliteit en overspanning. (I)

B.3. Grondwerken, funderingen en kelders

- B.3.1 ... kan de krachten die in en op de grond voorkomen en optreden opsommen en verklaren. (I)
- B.3.2 ... kan een omschrijving geven van termen zoals nuttige belasting, negatieve/positieve kleef, eigen gewicht, draagvermogen en vaste grondslag. (I)
- B.3.3 ... kan, in relatie tot de bouw, een opsomming geven van de meest voorkomende grondsoorten in Nederland met als functie bouwgrond. (K)
- B.3.4 ... kan een omschrijving en verklaring geven van grondonderzoek en bodemonderzoek. (I)
- B.3.5 ... kan een aantal grondwerken opsommen en definiëren met hun hoofdkenmerken zoals drainage, grondverbetering, machinaal ontgraven, handmatig ontgraven, open bemaling, gesloten bemaling, bronbemaling, spanningsbemaling en grondkeringen. (K)
- B.3.6 ... kan aangeven hoe een sonderingdiagram en een grondboringstaat tot stand komen. (K)
- B.3.7 ... kan een interpretatie geven van een sonderingdiagram en een grondboringstaat. (I)
- B.3.8 ... kan een samenvatting geven van de algemene eisen die aan een fundering gesteld moeten worden, zoals goed contact met de vaste grondslag, voldoende sterkte en stijfheid en bestand tegen invloeden van buitenaf. (I)
- B.3.9 ... kan een opsomming geven van de voornaamste eigenschappen, kenmerken en toepassingen van de funderingstypen op staal en op palen. (K, I)
- B.3.10 ... kan een opsomming en een verklaring geven van een aantal met kelders verwante zaken zoals koekoek, kim, waterafdichtingssystemen. (I)

B.4. Steenconstructies

- B.4.1 ... kan een omschrijving geven van de diverse functies van steenconstructies en de daaraan te stellen eisen zoals dragende, isolerende, constructieve, scheidende en vullende functie. (I)
- B.4.2 ... kan de benamingen en belangrijkste eigenschappen opsommen van gebakken en niet-gebakken materialen. (K, I)
- B.4.3 ... kan de materialen herkennen/ onderscheiden, zoals KZ-steen, drijfsteen, betonsteen, cellenbeton, gipsblokken, baksteenkwaliteiten. (I)
- B.4.4 ... kan baksteen typeren naar formaat als dik formaat, rijnformaat, waalformaat, vechtformaat en F5-formaat. (I)
- B.4.5 ... kan baksteen typeren naar fabricage en vorm als handvorm, vormbak, strengpers, verglaasd, bezand, split, chamotte, poreus en speciaal. (I)
- B.4.6 ... kan de maten opnoemen die gebruikt worden voor metselwerk: lagenmaat, koppenmaat. (K, I)
- B.4.7 ... kan de metselverbanden benoemen en herkennen zoals halfsteens, steens, staand, Vlaams-, kruis-, wild- en kettingverband. (I)
- B.4.8 ... kan de (hulp)constructies omschrijven en herkennen zoals dilatatie, boogconstructie, vlechting, ezelsrug, rollaag, latei, vertanding. (I)
- B.4.9 ... kan uitvoering van metselwerk in aansluiting op andere bouwconstructies kiezen. (I)
- B.4.10 ... kan in relatie tot metselwerk de betekenis en toepassing omschrijven van ventilatie, isolatie van de spouw, voegwerk, vertinnen, kitten en lijmen. (I)
- B.4.11 ... kan een toepassing geven van spouwankers, roosters en ankers. (I)

B.5. Natuursteenconstructies

- B.5.1 ... kan toepassingen herkennen in relatie met de specifieke eigenschappen van natuursteensoorten. (K, I)
- B.5.2 ... kan de natuursteensoorten opnoemen en herkennen: stollingsgesteente (zoals graniet en basalt); afzettingsgesteente (zoals zandsteen, travertin, hardsteen, solnhofener); metamorfe gesteente (zoals kwartsiet, leisteen en marmer). (K)
- B.5.3 ... kan de meest voorkomende oppervlaktebewerkingen noemen en herkennen van natuursteen zoals frijnen, boucharderen, polijsten, vlammen, schuren en zoeten. (K)

B.6. Beton

- B.6.1 ... kan een omschrijving geven van de krachten die in (gewapend) beton kunnen optreden. (I)
- B.6.2 ... kan een aantal toepassingsmogelijkheden van (gewapend) beton opsommen. (I)
- B.6.3 ... kan de begrippen omschrijven met betrekking tot (gewapend) beton zoals verhardingstijd, verdichting, betonschade, grindnesten, bewerkingen, aanzien en vormgeving. (I)
- B.6.4 ... kan de plaats en functie van de bestanddelen van (gewapend) beton omschrijven. (I)
- B.6.5 ... kan de bestanddelen van beton en gewapend beton in een illustratie herkennen. (K)
- B.6.6 ... kan de meest voorkomende betonsoorten omschrijven zoals grindbeton, licht beton, zwaar beton, voorgespannen beton, constructiebeton, stampbeton, sierbeton. (K)
- B.6.7 ... kan de plaats, soort en functie van betonstaal en betonwapening noemen. (K, I)

- B.6.8 ... kan de meest voorkomende geprefabriceerde elementen van (gewapend) beton opsommen en herkennen. (K)
- B.6.9 ... kan de voorkomende betonschades en de gevolgen van deze schades benoemen en herkennen. (K)
- B.6.10 ... kan uitleggen hoe de voorkomende betonschades en de gevolgen van deze schades opgelost kunnen worden en een globale kostenraming geven. (K)

B.7. Staal

- B.7.1 ... kan de meest gebruikte vormen en soorten van staal opsommen. (K)
- B.7.2 ... kan de eigenschappen van de staalsoorten opsommen en met elkaar vergelijken. (K, I)
- B.7.3 ... kan de toepassingen noemen van profielstaal, staalplaten en staalgaas. (I)
- B.7.4 ... kan de samenstellende delen en verbindingen van een staalconstructie en een staalskelet benoemen en herkennen. (K, I)
- B.7.5 ... kan een omschrijving geven van de opbouw van een staalconstructie en een staalskelet. (I)
- B.7.6 ... kan een aantal wijzen van staalbescherming noemen zoals afdekking, legeren, schooperen, verzinken en brandwerend beschermen. (K)

B.8. Non-ferro metalen en kunststoffen

- B.8.1 ... kan de in de bouw meest voorkomende non-ferro metalen zoals aluminium, zink, lood, messing, koper en brons opsommen en herkennen. (K)
- B.8.2 ... kan van de in de bouw meest voorkomende non-ferro metalen de eigenschappen en toepassingen noemen. (K, I)
- B.8.3 ... kan de in de bouw meest voorkomende kunststoffen zoals UP, PE, Perspex, PP, PVC, DPC, ABS, EPS, XPS, PF en PUR opsommen en herkennen. (K)
- B.8.4 ... kan van de in de bouw meest voorkomende kunststoffen de toepassingen en eigenschappen noemen. (K, I)

B.9. Hout

- B.9.1 ... kan aan de hand van de verschijning van hout een aantal bewerkingen herkennen als kops, radiaal, tangentiaal, vlak, dosse en kwartiers gezaagd, rondhout en beslagen hout. (K)
- B.9.2 ... kan de voor de bouw van belang zijnde eigenschappen, kwaliteitskenmerken, toepassingen en gebreken van hout noemen en omschrijven zoals hardhout, zachthout, werken, zwellen, krimpen, kromtrekken, scheluwtrekken, kalkgang, harsgang, draadverloop, warrigheid, windscheur, kwast, dierlijke aantasting door boktor, houtworm en houtwesp alsmede de plantaardige aantasting: schimmel, zwam, witte rot en bruine rot. (K, I)
- B.9.3 ... kan de kwaliteitsnormen, kwaliteitsklassen, duurzaamheidsklassen, keurmerken en verduurzamingmethoden van hout noemen. (K)
- B.9.4 ... kan de in de bouw meest voorkomende houtsoorten (dennenhout, vurenhout, essen, grenen, robinia, red cedar, redwood, parana pine, beuken, eiken, hemlock, teak, merbau, meranti licht, meranti donker, mahonie, limba en afzelia, azobé, ocumé) noemen en herkennen. (K)
- B.9.5 ... kan de toepassingen van de in B.9.4 genoemde houtsoorten noemen. (I)
- B.9.6 ... kan van de in de bouw meest voorkomende houtverbindingen de benamingen, toepassingen en globale dimensies herkennen en benoemen. (I)
- B.9.7 ... kan van de aan hout verwante producten zoals fineer, triplex/multiplex w.v., WBP, underlayment, meubelplaat, cr, spaanplaat, glasvezelplaat, MDF-plaat, HDF-plaat, hardboard en zachtboard, houtwolcementplaat, betonplex en

OSB/chipwood de benamingen, eigenschappen en toepassingen en globale dimensies noemen. (K, I)

B.10. Houten kozijnen, ramen en deuren

- B.10.1 ... kan op een tekening van een houten kozijn of pui de details benoemen, met toevoegingen als ramen en deuren. (K)
- B.10.2 ... kan op een tekening de vaste en draaiende delen in een houten kozijn onderscheiden en de implicaties ervan onderkennen. (I)

B.11. Niet-houten kozijnen, deuren en ramen

- B.11.1 ... kan een vergelijking maken tussen houten en niet-houten kozijnen, deuren en ramen op basis van algemene eigenschappen ten aanzien van aanzicht, duurzaamheid, isolatie-eigenschappen, onderhoud en prijsverhouding. (I)
- B.11.2 ... kan op een tekening van een niet-houten kozijn of pui de details herkennen en benoemen, met toevoegingen als ramen en deuren. (K)
- B.11.3 ... kan op een tekening de vaste en draaiende delen in een niet-houten kozijn onderscheiden en de implicaties ervan onderkennen. (K, I)

B.12. Vloeren, wanden en plafonds

- B.12.1 ... kan vloeren en wanden indelen op grond van het onderscheid woningscheidend/dragend. (K)
- B.12.2 ... kan vloeren indelen naar plaats zoals keldervloer, begane grondvloer, verdiepingsvloer, zoldervloer en dakvloer. (K)
- B.12.3 ... kan vloeren en voor zover van toepassing wanden indelen op grond van het onderscheid vrijdragend, niet-vrijdragend, oplegging, muurverankering. (K)
- B.12.4 ... kan vloeren indelen op grond van het onderscheid tussen constructieve vloeren en plafonds. (K)
- B.12.5 ... kan vloeren indelen op basis van de opbouw in vloerafwerking. (K)
- B.12.6 ... kan een vergelijking maken tussen vloertypen en wandtypen met het oog op functie, constructie en plaats. (K)
- B.12.7 ... kan een opsomming geven van de voornaamste eisen aan de diverse vloeren en voor zover van toepassing plafonds, zowel constructief als ten aanzien van brandwerendheid, geluidsisolatie, thermische isolatie en de voornaamste standaardnormen bij enkelvoudige constructies in de woningbouw. (K)
- B.12.8 ... kan een opsomming geven van houten vloeren en onderdelen van houten vloeren. (K)
- B.12.9 ... kan de benamingen, maatvoering, detaillering, eigenschappen, samenstelling en toepassingen van houten balklagen (inclusief ravelingen, verstijvingen en toebehoren), steenachtige vrijdragende en niet-vrijdragende vloeren noemen en herkennen. (I)
- B.12.10 ... kan de bijzondere vloervormen zoals balkenvloer, cassettevloer, kokervloer, elementvloer, combinatievloer, T-balkenvloer, paddestoelvloer, stalen vloer, (staal)plaatvloer, zwaluwstaartplaatvloer herkennen en benoemen. (K)
- B.12.11 ... kan de toepassingen noemen van de bovengenoemde bijzondere vloervormen. (I)
- B.12.12 ... kan een aantal functies van plafonds en wanden zoals brandwerendheid in klassen, mechanische sterkte, geluidsabsorptie, thermische isolatie, flexibiliteit, af- en wegwerken van leidingen en esthetica noemen en omschrijven. (K)

B.13. Kappen en daken

- B.13.1 ... kan de verschillende kap- en dakvormen benoemen en herkennen, inclusief de daarbij behorende elementen. (K)
- B.13.2 ... kan de constructieve opbouw, detaillering en onderdelen van kappen en daken voor wat betreft draagconstructies, spanten, verankeringen, sporenkap, gordingenkap, afschotconstructies, scheggen, boeiboorden, mastiekschroten en gootklassen, aansluiting aan opgaand werk, dakdoorvoeringen, dakdoorbrekingen, dakvoet- en nokconstructies, vogelschroot, windveer, ventilatie en isolatie omschrijven en benoemen. (I)
- B.13.3 ... kan de meest voorkomende dakbedekkingen, inclusief detaillering, onderconstructies en bevestigingen zoals dakpannen qua model en hulpstukken, leien, leipannen, betonpannen, riet, hout, glas, kunststof, metaal (koper, zink, lood, staal, aluminium), bitumineuze en kunststofmaterialen, zowel oude als nieuwe (gemodificeerde bitumen, EPDM en PVC, APP en SBS) noemen en met elkaar vergelijken. (K, I)
- B.13.4 ... kan de dakpannen qua model herkennen. (K)
- B.13.5 ... kan de gootvormen noemen en herkennen. (K)
- B.13.6 ... kan de toepassingen van gootvormen noemen. (I)

B.14. Trappen

- B.14.1 ... kan het doel, het globale ruimtegebruik, de toepassingen en de gebruiksverschillen van trappen, hellingbanen, roltrappen en liften benoemen. (I)
- B.14.2 ... kan een omschrijving geven van het ruimtebeslag van verschillende trappen, hellingbanen, roltrappen en liften. (I)
- B.14.3 ... kan de meest voorkomende trapvormen noemen en herkennen. (K)
- B.14.4 ... kan een omschrijving geven van de gebruiksmogelijkheden en beperkingen van diverse trapvormen. (I)
- B.14.5 ... kan toepassingen en constructieve mogelijkheden noemen en omschrijven van trapconstructies in hout, staal, beton, natuursteen en metselwerk. (I)

C. Afwerking en installaties

C.1. Hang- en sluitwerk, kramerijen, smeedwerk

- C.1.1 ... kan de meest voorkomende soorten hang- en sluitwerk en bouwbeslag noemen en herkennen. (K)
- C.1.2 ... kan de inbraakwerendheid van de diverse soorten hang- en sluitwerk beoordelen. (I)
- C.1.3 ... kan de diverse soorten hang- en sluitwerk en bouwbeslag omschrijven zoals naar materiaal, onderdelen, functie, specifieke toepassingen, plaats en doel. (I)

C.2. Riolering en sanitair

- C.2.1 ... kan verschillende soorten binnen- en buitenriolering noemen. (K)
- C.2.2 ... kan de onderdelen van de binnen- en buitenriolering op herkennen. (K)
- C.2.3 ... kan de diverse soorten binnen- en buitenriolering omschrijven zoals naar materiaal, onderdelen, samenstelling, werking, (hoofd)afmetingen, milieueisen, algemene normen, functie, specifieke toepassing, plaats, bouwkundige voorzieningen en doel. (K)
- C.2.4 ... kan plaats, functie, vorm en samenstelling van het gemeenteriool of straatruiol omschrijven. (I)

- C.2.5 ... kan de diverse soorten sanitaire toestellen (ontvangsttoestellen) benoemen, inclusief hulp- en aansluitstukken op riool en andere nutsvoorziening. (K)
- C.2.6 ... kan de diverse soorten sanitaire toestellen omschrijven naar materialen, onderdelen, functie, specifieke toepassing, plaats, bouwkundige voorzieningen en doel. (I)
- C.2.7 ... kan de meest voorkomende gebreken van binnen- en buitenriolering omschrijven zoals stank- en geluidsoverlast, hevelwerking, tegenschot, verzakking, condens, verstopping. (K)
- C.2.8 ... kan de oplossing van de meest voorkomende gebreken van binnen- en buitenriolering zoals stank- en geluidsoverlast, hevelwerking, tegenschot, verzakking, condens, verstopping omschrijven. (I)

C.3. Waterleiding

- C.3.1 ... kan de diverse soorten binnen- en buitenwaterleidingen, hulpstukken, appendages en tappunten benoemen en omschrijven naar materiaal, onderdelen, samenstelling, werking, (hoofd)afmetingen, (milieu)eisen en algemene normen. (K)
- C.3.2 ... kan het doel van de diverse soorten binnen- en buitenwaterleidingen, hulpstukken, appendages en tappunten omschrijven. (I)
- C.3.3 ... kan de meest voorkomende binnen- en buitenwaterleidingen, hulpstukken, appendages en tappunten herkennen en benoemen. (K)
- C.3.4 ... kan de diverse soorten warmwatertoestellen (doorstroomtoestellen en voorraadtoestellen) herkennen en benoemen. (K)
- C.3.5 ... kan de diverse soorten warmwatertoestellen (doorstroomtoestellen en voorraadtoestellen) omschrijven naar materiaal, onderdelen, samenstelling, werking, afmetingen, (milieu)eisen, algemene normen, functie, specifieke toepassing, plaats, bouwkundige voorzieningen en doel. (I)
- C.3.6 ... kan de werking, het doel en de functie van een wateronthardingsinstallatie en een hydrofoorinstallatie omschrijven. (K)
- C.3.7 ... kan de werking, het doel en de functie van grijs-waterinstallaties omschrijven. (K)
- C.3.8 ... kan nut en noodzaak van het ontkoppelen van hemelwaterafvoeren benoemen. (K)

C.4. Gasinstallaties

- C.4.1 ... kan de diverse soorten gasleidingen, hulpstukken en toebehoren herkennen en op illustraties herkennen en benoemen. (K)
- C.4.2 ... kan de diverse soorten gasleidingen, hulpstukken en toebehoren omschrijven naar materiaal, onderdelen, samenstelling, werking, (hoofd)afmetingen, (milieu)eisen, algemene normen, functie, specifieke toepassingen, plaats, bouwkundige voorziening en doel. (I)
- C.4.3 ... kan de diverse soorten gasverbruikstoestellen zoals open en gesloten toestellen, kooktoestellen, geisers, boilers, kachels en gevelkachels omschrijven naar materiaal, onderdelen, samenstelling, werking, (hoofd)afmetingen, (milieu)-eisen, algemene normen, functie, specifieke toepassingen, plaats, bouwkundige voorziening en doel. (I)
- C.4.4 ... kan de diverse soorten bouwkundige (hulp)constructies zoals gasafvoerkanalen en ventilatiekanalen omschrijven naar materiaal, onderdelen, samenstelling, werking, (hoofd)afmetingen, (milieu)-eisen, algemene normen, functie, specifieke toepassingen, plaats, bouwkundige voorziening en doel. (I)

C.5. Elektrische installatie

- C.5.1 ... kan de diverse soorten elektrische installaties, schakel- en verdeelinrichtingen en hulpstukken en toebehoren benoemen en omschrijven. (K)
- C.5.2 ... kan de diverse soorten elektrische installaties, schakel- en verdeelinrichtingen, hulpstukken en toebehoren omschrijven naar materiaal, onderdelen, samenstelling, werking, symbolen, (hoofd)afmetingen, (milieu-)eisen, algemene normen, functie, specifieke toepassingen, plaats, bouwkundige voorziening en/of doel. (I)
- C.5.3 ... kan de diverse soorten leidingen, bedradingen, kabelgoten, aanlegssystemen, aansluitpunten en toebehoren herkennen en benoemen. (K)
- C.5.4 ... kan de diverse soorten leidingen, bedradingen, kabelgoten, aanlegssystemen, aansluitpunten en toebehoren herkennen en omschrijven naar materiaal, onderdelen, samenstelling, werking, (hoofd)afmetingen, (milieu)eisen, algemene normen, functie, specifieke toepassingen, plaats, bouwkundige voorziening en doel. (I)
- C.5.5 ... kan in een casus de installatieschema's, het stroomverbruik, de aarding en de capaciteit van een elektrische installatie verklaren. (I/T)
- C.5.6 ... kan de functie van de meest voorkomende voorzieningen en onderdelen van een elektrische installatie benoemen, inclusief de invloed daarvan op de gehele installatie. (K, I)
- C.5.7 ... kan de meest voorkomende voorzieningen en bijzondere onderdelen zoals aardlekschakelaar, schakelautomaat, aardpen, dimeschakelaar, schakelklok, kabelgoot, boiler, kookplaat, scheerwandcontactdoos, fornuisaansluiting en loze aansluiting van een elektrische installatie omschrijven naar materiaal, onderdelen, samenstelling, werking, (hoofd)afmetingen, (milieu)eisen, algemene normen, functie, specifieke toepassingen, plaats, bouwkundige voorziening en doel. (I)
- C.5.8 ... kan doel, functie en in globale zin werking van een noodverlichtingsinstallatie, een noodaggregaat, een brandbeveiligingsinstallatie en een inbraakbeveiligingsinstallatie omschrijven. (K)
- C.5.9 ... kan doel, functie, eigenschappen, voor- en nadelen en in globale zin werking van alternatieve electra-installaties als zonnepanelen en aardwarmte-installaties omschrijven. (K, I)

C.6. Verwarming

- C.6.1 ... kan de begrippen betreffende warmteoverdracht zoals geleiding/conductie, stroming/convectie en straling/radiatie omschrijven. (K)
- C.6.2 ... kan de verschillende verwarmingsvoorzieningen benoemen en omschrijven zoals lokale verwarming en decentrale verwarming. (K)
- C.6.3 ... kan de belangrijkste elementen van een transmissieberekening noemen zoals ruimtetemperatuur, buitenomstandigheden, warmtegeleidingscoëfficiënt, warmteweerstand en warmtelekken. (K)
- C.6.4 ... kan de voorkomende cv-installaties en hun onderdelen herkennen en benoemen. (K)
- C.6.5 ... kan de kenmerken van en de verschillen tussen de meest voorkomende cv-installaties noemen, zoals die voor warm water, heet water en luchtverwarming. (K, I)
- C.6.6 ... kan de kenmerken van en de verschillen tussen een standaard cv-ketel, een VR-CV-ketel en een HR-CV-ketel noemen. (K, I)
- C.6.7 ... kan de voorkomende energiebronnen/brandstoffen met eventuele voor- en nadelen noemen die gebruikt worden ter verwarming van huishoudens. (K, I)

- C.6.8 ... kan doel, werking en functie van de verschillende verwarmingslichamen (warmte afgevend deel van de installatie) en de belangrijkste appendages herkennen en benoemen. (K)
- C.6.9 ... kan de voorkomende vloer- en wandverwarmingssystemen en hun eigenschappen, voor- en nadelen en onderdelen herkennen en benoemen. (K, I)

C.7. Klimaatbeheersing

- C.7.1 ... kan van airconditionings- en koelingsinstallaties de kenmerken, evenals de overeenkomsten en verschillen ten opzichte van de meest voorkomende verwarmingsinstallaties noemen. (K, I)
- C.7.2 ... kan de voornaamste klimaatbeheersingssystemen zoals airconditioninginstallatie, topkoeling, gecombineerd systeem door middel van luchtbehandeling en -verwarming herkennen en benoemen. (K)d.

C.8. Andere installaties

- C.8.1 ... kan elementaire begrippen op het gebied van telefonie noemen en omschrijven zoals telefooncentrale, digitaal- versus analoog telefoneren. (K)
- C.8.2 ... kan elementaire begrippen van een inwendige- en een uitwendige bliksembeveiligingsinstallatie noemen en omschrijven. (K)
- C.8.3 ... kan de voornaamste principes van diverse installaties voor brandbeveiliging noemen en omschrijven zoals sprinklerinstallaties, detectoren, schuimblussers, alarminstallaties, droge blusleiding, brandweeringang, ontruimingsinstallatie en brandweerlift. (K)
- C.8.4 ... kan de voornaamste maatregelen in en toevoegingen aan de bouwkundige constructies in het kader van brandbeveiliging noemen zoals compartimentering, vluchtwegen, brandwerende materialen en constructies, relatie met regelgeving en brandweer. (K)
- C.8.5 ... kan maatregelen ten behoeve van inbraakbeveiliging noemen en omschrijven zoals politiekeurmerk, tralies, gewapend glas, massieve deuren, hekwerken, harde bouwmaterialen, kluis, stil alarm, luid alarm. (K)
- C.8.6 ... kan elementaire begrippen van ventilatie noemen en omschrijven zoals natuurlijke ventilatie, mechanische ventilatie, gebalanceerde ventilatie. (K)
- C.8.7 ... kan aan ventilatie verwante zaken omschrijven zoals noodzaak, wet- en regelgeving, indicatie van hoeveelheden, plaats van afzuigmechanisme en buizenstelsel, wasemkap (afvoer naar buiten en met (koolstof)filter en motorloos). (K)
- C.8.8 ... kan de betekenis van de volgende begrippen omschrijven: buizenpost, gemeenschappelijke antenne-inrichting, centrale antenne-inrichting, kabelnet voor antennesysteem, schotelantenne, internetaansluiting, glasvezel, router, noodverlichting, bewakings- en alarmeringssystemen. (K)
- C.8.9 ... kan de soorten liftinstallaties zoals personenlift, invalidenlift, goederenlift, boodschappenlift noemen en de specifieke eigenschappen omschrijven. (K, I)

C.9. Afwerkingen

- C.9.1 ... kan de soorten wandafwerkingen en toepassingen daarvan herkennen en omschrijven zoals stukadoorswerk, tegelwerk, hout, plaatmaterialen, afmontage, schilderwerk, behangwerk. (K)
- C.9.2 ... kan de materialen noemen die verwerkt zijn in de voorkomende mortels, evenals de toepassing van die mortels inclusief het afwerkingseffect van stukadoorswerken. (K)

- C.9.3 ... kan de diverse onderconstructies en bouwkundige afwerkingen bij stukadoorswerk zoals stukdragers, stukstop, hoekbeschermers en afdeklat herkennen en benoemen. (K)
- C.9.4 ... kan van wand- en vloertegels de meest voorkomende zaken noemen ten aanzien van fabricageproces, maten, materialen, afwerking, eigenschappen, kwaliteitsnorm, verwerking en toepassing. (K, I)
- C.9.5 ... kan de meest voorkomende bijzondere tegelvormen zoals vensterbanktegel, raamdorpelsteen, traptredetegel, stootbordtegel, harpstuktegel, strip, badcelsteen, sanitaire plint, Berliner plint, zeepbakje, closetrolhouder, muurafdektegel en de eigenschappen en toepassingen hiervan noemen. (K, I)
- C.9.6 ... kan van houtwaren c.q. houtachtige waren en van platen van andere materialen de toepassingen hiervan in bouwkundige constructies noemen en de consequenties daarvan omschrijven. (K, I)

C.10. Glaswerk, conserveringsmethoden, wandafwerking

- C.10.1 ... kan de in de bouw meest courante glassoorten en (on)doorzichtige plaatmaterialen zoals vensterglas, spiegelglas, floatglas, geëmailleerd glas, polycarbonaat, perspex, ondoorzichtig glas, opaalglas, draadglas, gewapend glas, chauvel glas, gehard glas, meerbladig glas (al of niet met spouw en/of gasvulling), gelaagd glas, zonwerend glas, glas-in-lood, voorzetglas en reflecterend glas herkennen en omschrijven. (K)
- C.10.2 ... kan de eigenschappen, verwerking, toepassing en kwaliteitsaanduiding noemen van de bovengenoemde glassoorten. (K, I)
- C.10.3 ... kan de toepassingen van verfwerk en andere conserveringsmiddelen noemen, ook in het kader van de milieuwetgeving. (I)
- C.10.4 ... kan de vormen van uitvoering c.q. verwerking zoals kwast, roller, spuiten, impregneren, wolmaniseren, diverse wijzen van verzinken noemen en omschrijven. (K)
- C.10.5 ... kan de belangrijkste soorten wandafwerking zoals schilderen, sausen, stukadoren (diverse structuren), behangen op harde ondergrond en behangen op linnen/ tengelwerk herkennen en benoemen en de eigenschappen en uitvoering ervan beschrijven. (K, I)

D. Integratie: kwaliteitsbeoordeling, onderhoud en beheer

D.1. De bouwkundige waarde van gebouwen

- D.1.1 ... kan de betekenis van en de verhouding tussen de factoren die de waarde van gebouwen bepalen naar aard en kwaliteit van de constructie, materiaalgebruik, staat van onderhoud, bouwfysische eigenschappen, gebruiksmogelijkheden en bestemmingen, situering omschrijven. (K, I)
- D.1.2 ... kan aan de hand van een casus de bouwkundige waarde van een bouwwerk beoordelen en beargumenteren op het gebied van aard en kwaliteit van de constructie, materiaalgebruik, staat van onderhoud, bouwfysische eigenschappen, gebruiksmogelijkheden en bestemmingen, situering. (I)

D.2. Bouwmethoden

- D.2.1 ... kan de bouwperiode en de wijze van totstandkoming van bouwwerken omschrijven volgens de gebruikelijke bouwmethoden zoals traditionele bouw, stapelbouw, systeembouw, gietbouw, montagebouw en skeletbouw. (K)
- D.2.2 ... kan aan de hand van een casus beargumenteren voor welke bouwmethode(n) kan worden gekozen. (I)

D.3. Instandhoudingstermijn en levensduur

- D.3.1 ... kan een schatting maken van de instandhoudingstermijnen c.q. technische en economische levensduur van constructies en installaties. (I)
- D.3.2 ... kan de risicofactoren aangeven die de instandhoudingstermijnen kunnen beïnvloeden zoals vocht, temperatuur, situering van het object, materiaalkeuze en onvoldoende onderhoud). (K)

D.4. Globale kostenramingen en inschattingen

- D.4.1 ... kan een bouwkundige offerte in grote lijnen beoordelen met kennis van enkele van de voornaamste "richtprijzen" in globale zin van bouwmaterialen, bouwkundige werkzaamheden en kosten of kostenvergelijkingen op basis van bekende c.q. af te leiden eenheidsprijzen. (I)
- D.4.2 ... kan voor een bouwkundige offerte een eenvoudige kostenschatting opstellen kennis van enkele van de voornaamste "richtprijzen" in globale zin van bouwmaterialen en bouwkundige werkzaamheden en kosten of kostenvergelijkingen op basis van bekende c.q. af te leiden eenheidsprijzen. (T)

D.5. Bouwfysische toepassingen

- D.5.1 ... kan in het kader van warmte de volgende zaken benoemen en omschrijven: elementaire begrippen op het gebied van thermische invloeden op binnenklimaat en bouwkundige constructies zoals de U-waarde, de R-waarde, de F-waarde, de energieprestatiecoëfficiënt, de thermische isolatie-index en ecotax. (K)
- D.5.2 ... kan in het kader van warmte de volgende zaken omschrijven: het effect van warmte-isolerende maatregelen, evenals de effecten en gevolgen van ventilatie. (K, I)
- D.5.3 ... kan in het kader van warmte de volgende zaken omschrijven: de constructieopzet van thermische isolatiemaatregelen zoals plaats van isolatie in samenhang met eventuele vochtwerende- of dampremmende laag, dauwpunt, koude brug, spouwvulling, gevelbekleding en dubbele beglazing. (K)
- D.5.4 ... kan in het kader van warmte de volgende zaken beredeneren: de constructieopzet van thermische isolatiemaatregelen (plaats van isolatie in samenhang met eventuele vochtwerende- of dampremmende laag, dauwpunt, koude brug, spouwvulling, gevelbekleding en dubbele beglazing). (I)
- D.5.5 ... kan in het kader van warmte de isolatiematerialen die toegepast worden bij muren, vloeren, daken en beglazing herkennen en benoemen. (K)
- D.5.9 ... kan in het kader van vocht en vochtinvloeden e.d. op binnenklimaat en bouwkundige constructies de elementaire zaken benoemen en omschrijven, zoals vocht, diffusie, waterdamp, waterdampconcentratie, relatieve en absolute luchtvochtigheid, dauwpuntstemperatuur en condens. (K)
- D.5.11 ... kan in het kader van vocht de toepassingen noemen en herkennen van de meest gebruikte dampremmende materialen. (K)
- D.5.12 ... kan in het kader van vocht de voornaamste constructieve consequenties bij de foutieve toepassing van dampremmende en dampwerende lagen omschrijven. (I)
- D.5.13 ... kan in het kader van licht en lichttoelating elementaire begrippen opnoemen, zoals zta-factor, lumen, lux, daglicht, kunstlicht, verlichtingssterkte, wet en regelgeving. (K)
- D.5.14 ... kan in het kader van licht elementaire zaken noemen ten aanzien van zonlicht in gebouwen en de voornaamste regelgevende voorzieningen hiervoor, inclusief consequenties van zonwering (plaats en materiaal) en zonwerend glas. (K)

- D.5.15 ... kan in het kader van klimaatbeheersing soort, doel en functie omschrijven. (K)
- D.5.16 ... kan bestanddelen van klimaatbeheersing noemen zoals luchtbehandeling en lucht-, vocht- en temperatuurregeling. (K)
- D.5.17 ... kan in het kader van geluid en geluidsinvloeden de zaken noemen en omschrijven, waaronder absorptie, resonantie, geluidsgrootte (dB en dBA), nagalmtijd, luchtgeluid, contactgeluid, omloopgeluid, wet en regelgeving. (K)
- D.5.18 ... kan in het kader van geluid en geluidsinvloeden beredeneren, zoals absorptie, resonantie, geluidsgrootte (dB en dBA), nagalmtijd, luchtgeluid, contactgeluid, omloopgeluid, wet en regelgeving. (I)
- D.5.19 ... kan in het kader van geluid de constructieopzet omschrijven van geluidsisolerende maatregelen, zoals suskast, (ankerloze) spouwmuur en constructiegewicht. (I)

D.6. Beoordelingsmethodieken

- D.6.1 ... kan in het kader van onderhoud de volgende zaken benoemen: curatief en preventief onderhoud; doel, systematiek en indeling van onderhoudsplannen en -schema's en de gebruikelijke onderhoudsmaatregelen voor relevante bouwmaterialen en/of constructies. (K)
- D.6.2 ... kan de methodiek ter bepaling van staat van onderhoud en onderhoudsgevoeligheid van objecten in globale zin toepassen zoals toegepaste constructie en materialen in kaart brengen, registratie van aangetroffen staat van onderhoud, afgezet tegen standaardinstandhoudingstermijnen, opsporen en vergelijken van referentieobjecten, het aangeven van noodzakelijke en mogelijke maatregelen of formulering van een aantal vragen en aandachtspunten voor een bouwkundig specialist, gehanteerde werkwijzen: bestudering van bouwtekeningen en bestek, visuele waarneming met behulp van eenvoudige metingen. (T)
- D.6.3 ... kan een bouwwerk inventariseren in verband met de consequenties bij verbouwing. (T)
- D.6.4 ... kan van een bouwwerk bijzondere eisen, voortvloeiende uit de situering van het object, in kaart brengen. (T)
- D.6.5 ... kan van een bouwwerk het programma van eisen in de beoogde nieuwe situatie, evenals de technische en economische haalbaarheid van het project c.q. nieuwe bestemming beoordelen. (T)
- D.6.6 ... kan van een bouwwerk mogelijkheden voor herbestemming, renovatie en verbouwing, met inbegrip van globale kostenschattingen aangeven. (T)
- D.6.7 ... kan van een bouwwerk vragen en aandachtspunten voor een bouwkundig specialist formuleren. (T)
- D.6.8 ... kan van een bouwwerk een visuele waarneming verrichten mede met behulp van enkele eenvoudige metingen en dit vervolgens vastleggen in een rapportage. (T)
- D.6.9 ... kan van een bouwwerk bouwfouten, kwaliteitsvermindering en schade door in- en uitwendige invloeden herkennen en beoordelen. (I)
- D.6.10 ... kan de voornaamste categorieën bouwgebreken omschrijven met benoeming, herkenning en beoordeling van de gevolgen en symptomen (verschijningsvormen). (I)
- D.6.11 ... kan de meest voorkomende oplossingen voor het herstellen c.q. opheffen van bouwgebreken aangeven. (I)
- D.6.12 ... kan de methodiek aangeven voor het opsporen van bouwgebreken in globale zin: bestuderen van bouwtekeningen en bestek en inschatting van risico-elementen; opsporen en bestuderen van eventuele vergelijkings- of referentieobjecten; inschatting van de eventuele bijzondere risico's als gevolg van de veranderingen in de omgeving waarin het object is gelegen; vergelijking van de situatie ter plaatse met het referentiekader, hierboven aangegeven;

vaststellen van noodzakelijke aanpassingen c.q. verbeteringen; het aangeven van noodzakelijke en mogelijke maatregelen of formulering van een aantal aandachtspunten voor een bouwkundig specialist; gehanteerde werkwijzen, bestudering van bouwtekeningen en bestek, evenals andere relevante bronnen, visuele waarneming, mede met behulp van eenvoudige metingen. (T)

D.7. Ontwikkelingen ten aanzien van milieu- en duurzaamheidseisen

- D.7.1 ... kan uitleggen wat milieuvriendelijk bouwen (DUBO) behelst en de ontwikkelingen hiervan noemen. (K)
- D.7.2 ... kan de in het bestaand gebouwenbestand vóórkomende milieuschadelijke bouwmaterialen herkennen en benoemen. (K)
- D.7.3 ... kan de methodes benoemen voor het opheffen van de oorzaak, dan wel neutraliseren van de gevolgen van milieuschadelijke situaties en verwijderen van milieuschadelijke situaties. (K)
- D.7.4 ... kan kosten aangeven aan de hand van een casus, waarbij milieuschadelijke situaties worden geneutraliseerd, dan wel verwijderd. (T)
- D.7.5 ... kan aan de hand van een casus aangeven hoe te handelen omtrent meldingsplicht en andere formele vereisten bij milieuschadelijke situaties. (T)
- D.7.6 ... kan de momenteel toegepaste milieuvriendelijke en op duurzaamheid gerichte bouwmaterialen benoemen. (T)
- D.7.7 ... kan aan de hand van een casus de kosten aangeven van deze milieuvriendelijke en op duurzaamheid gerichte materialen, in globale orde van grootte. (T)
- D.7.8 ... kan uitleggen wat EPA inhoudt en in een casus mogelijke maatregelen noemen (I).
- D.7.9 ... kan de meest voorkomende soorten domotica noemen. (K)

Toetsmatrijs en Cesuur Bouwkunde

Onderwerpen	%	Bouwkunde A algemeen		Bouwkunde A materialenkennis
		Kennis/ Inzicht	Toepassing	Kennis/Inzicht
A	10	4		0
B1, B2, B3, B4, B5, B6 en B7	20	7		5
B8, B9, B10, B11, B12, B13 en B14	20	6		6
C	25	8		6
D	25	4	1	3
Totaal	100%	30		20

Bouwkunde B			
Onderwerpen	%	Kennis/ Inzicht	Toepassing
A	10	1	1
B1, B2, B3, B4, B5, B6 en B7	20	5	
B8, B9, B10, B11, B12, B13 en B14	20	6	
C	25	7	
D	25	6	4
Totaal	100%	25	5

Bouwkunde A: totaal 50 meerkeuzevragen, waarvan 30 algemeen en 20 vragen materialenkennis.
Bouwkunde B: 30 meerkeuzevragen gerelateerd aan bouwtekeningen en bestek.

Cesuur Bouwkunde A 33
Cesuur Bouwkunde B 20

Om in aanmerking te komen voor het certificaat Bouwkunde moet op beide onderdelen een voldoende worden behaald.

De examencommissie behoudt zich het recht voor om tot maximaal 5% van de toetsmatrijs af te wijken.

Eindtermen Juridische aspecten 1

De kandidaat dient:

- a. inzicht te hebben in de plaats en functie van het privaatrecht binnen het Nederlandse rechtssysteem;
- b. inzicht te hebben in de systematiek en de vindplaatsen van het materiële en formele privaatrecht en in staat te zijn die vindplaatsen adequaat te raadplegen en te interpreteren;
- c. in staat te zijn om in de problemen en vraagstukken die zich voordoen in de praktijk van de makelaardij in onroerende goederen de privaatrechtelijke aspecten te onderkennen en of wel op te lossen of wel, indien specialistische juridische vaardigheden vereist zijn, adequaat door te verwijzen naar juridische specialisten.

Toetstermen Juridische aspecten 1

De kandidaat ...

A. Inleiding in het recht

A.1. De voornaamste juridische begrippen en de structuur van het Nederlandse rechtssysteem

- A.1.1 ... kan de betekenis van het civiele recht beschrijven. (K)
- A.1.2 ... kan het recht verdelen in zijn belangrijkste rechtsgebieden. (K)
- A.1.3 ... kan binnen het privaatrecht specifieke rechtsgebieden aanwijzen. (K)
- A.1.4 ... kan de begrippen 'privaatrecht' en 'publiekrecht' omschrijven. (K)
- A.1.5 ... kan definiëren wat onder codificatie van het recht wordt verstaan. (K)
- A.1.6 ... kan beschrijven in hoeverre het privaatrecht gecodificeerd is. (K)
- A.1.7 ... kan het verschil tussen objectief recht en subjectief recht beschrijven en deze begrippen omschrijven. (K)
- A.1.8 ... kan het verschil tussen geschreven en ongeschreven recht beschrijven en deze begrippen omschrijven. (K)
- A.1.9 ... kan het verschil tussen (semi)dwingend en aanvullend recht beschrijven en deze begrippen omschrijven. (K)
- A.1.10 ... kan het verschil tussen formeel en materieel recht beschrijven en deze begrippen omschrijven. (K)
- A.1.11 ... kan het begrip rechtsbron omschrijven en de rechtsbronnen opsommen. (K)
- A.1.12 ... kan de begrippen rechtsbevoegdheid, handelingsonbekwaamheid, handelingsonbevoegdheid, beschikkingsonbevoegdheid, rechtsfeit, schakelbepaling en rechtshandeling omschrijven. (K)
- A.1.13 ... kan de betekenis van het overgangsrecht omschrijven en kan drie typen van dit overgangsrecht benoemen. (K)
- A.1.14 ... kan de begrippen vorderingsrecht, verbintenis en overeenkomst omschrijven. (K)

B. Personen- en familierecht

B.1. Huwelijk en geregistreerd partnerschap

- B.1.1 ... kan opsommen tussen wie een huwelijk kan worden aangegaan. (K)
- B.1.2 ... kan de wettelijke vereisten en beletselen noemen die gelden voor het aangaan van een huwelijk. (K)
- B.1.3 ... kan de wijze waarop een in Nederland gesloten huwelijk wordt bewezen aangeven. (K)
- B.1.4 ... kan de vijf gevallen waarin het huwelijk eindigt opnoemen. (K)
- B.1.5 ... kan de wettelijke verschillen tussen een huwelijk en een geregistreerd partnerschap opsommen. (K)
- B.1.6 ... kan de verschillen tussen buitenhuwelijkse samenlevingsvormen en het geregistreerd partnerschap noemen. (K)

B.2. Rechten en plichten echtgenoten/partners

- B.2.1 ... kan een vergelijking maken tussen de financiële verplichtingen van gehuwde echtgenoten en van gehuwde personen die zijn gescheiden van tafel en bed. (K)
- B.2.2 ... is in staat om aan de hand van een casus te beoordelen of in een bepaalde situatie er een alimentatieverplichting van de ene (ex-)echtgenoot tegenover de andere bestaat. (I)
- B.2.3 ... is in staat in een gegeven casus te beargumenteren of en zo ja, waarom of zo nee, waarom niet, de ene echtgenoot de toestemming van de andere echtgenoot voor het aangaan van een bepaalde rechtshandeling behoeft. (T)
- B.2.4 ... is in staat in een gegeven casus te beoordelen wanneer de ene echtgenoot geen toestemming voor het aangaan van een bepaalde rechtshandeling van de andere echtgenoot nodig heeft. (T)
- B.2.5 ... kan beargumenteren waarom de toestemming in geval van aankoop van een registergoed door de andere echtgenoot schriftelijk moet geschieden. (I)
- B.2.6 ... is in staat aan te geven in welke gevallen een derde wordt beschermd tegen het ontbreken van toestemming van de andere echtgenoot in geval van aankoop van een registergoed. (I)
- B.2.7 ... kan aan de hand van een casus onderscheiden tussen gevallen waarin wel en waarin geen toestemming van de andere echtgenoot is vereist in geval van aankoop van een registergoed. (I)
- B.2.8 ... kan aangeven wat de gevolgen zijn van de gemeenschap van goederen voor de tegenwoordige en toekomstige schulden van de echtgenoten. (K)
- B.2.9 ... kan aan de hand van een casus aangeven wat de gevolgen van de gemeenschap van goederen voor de schulden van de echtgenoten zijn. (I)
- B.2.10 ... kan het begrip verknochtheid in eigen woorden omschrijven. (I)
- B.2.11 ... kan omschrijven wanneer een gemeenschap van goederen ontbonden wordt. (K)
- B.2.12 ... kan in een casus aangeven wanneer een gemeenschap van goederen ontbonden wordt. (I)
- B.2.13 ... kan omschrijven wat de gevolgen van een ontbinding van een gemeenschap van goederen zijn. (K)
- B.2.14 ... kan in een casus aangeven wat de gevolgen van een ontbinding van een gemeenschap van goederen zijn. (I)
- B.2.15 ... kan in een casus aangeven in welk geval een echtgenoot na ontbinding van de gemeenschap hoofdelijk aansprakelijk wordt voor de schuld van de andere echtgenoot. (I)
- B.2.16 ... kan het verschil aangeven tussen de aansprakelijkheid voor schulden en de draagplicht voor die schulden. (K)
- B.2.17 ... kan het verschil aangeven tussen een gemeenschappelijke schuld van de echtgenoten en een schuld van een van de echtgenoten die in de gemeenschap valt. (K)
- B.2.18 ... kan in casus aangeven of de echtgenoten voor een bepaalde schuld hoofdelijk aansprakelijk zijn. (I)

B.3. Huwelijksvoorwaarden/partnerschapsvoorwaarden

- B.3.1 ... kan het begrip huwelijksvoorwaarden/partnerschapsvoorwaarden definiëren. (K)
- B.3.2 ... kan opsommen op welke momenten huwelijksvoorwaarden kunnen worden gemaakt. (K)
- B.3.3 ... kan de vereisten opsommen die bij het aangaan van huwelijksvoorwaarden in acht moeten worden genomen. (K)
- B.3.4 ... kan drie vormen van huwelijksvoorwaarden opsommen. (K)
- B.3.5 ... kan het begrip verrekenbeding definiëren. (K)
- B.3.6 ... kan twee soorten verrekenbedingen noemen. (K)

B.4. Minderjarigheid, handelingsonbekwaamheid, ouderlijk gezag, handlichting, curatele, beschermingsbewind en mentorschap.

- B.4.1 ... kan in een casus aangeven in welke gevallen een minderjarige geen rechtshandelingen mag/kan verrichten. (I)
- B.4.2 ... kan in een casus aangeven in welke gevallen een minderjarige wel rechtshandelingen mag verrichten. (I)
- B.4.3 ... kan omschrijven op welke wijze een (register)goed van een minderjarige kan worden overgedragen. (I)
- B.4.4 ... kan de verschillen tussen voogdij en ouderlijk gezag omschrijven. (I)
- B.4.5 ... kan in een casus de regels met betrekking tot het ouderlijk gezag toepassen. (T)
- B.4.6 ... kan in een gegeven casus de regels met betrekking tot handlichting toepassen. (T)
- B.4.7 ... kan het verschil tussen voogdij en ouderlijk gezag omschrijven. (I)
- B.4.8 ... kan de regels met betrekking tot de testamentaire voogdij toepassen. (T)
- B.4.9 ... kan de regels van het beschermingsbewind in een casus toepassen. (T)
- B.4.10 ... kan de verschillen tussen curatele en beschermingsbewind omschrijven. (I)
- B.4.11 ... kan de verschillende vormen van curatele omschrijven. (I)
- B.4.12 ... kan de verschillende vormen van curatele in een casus toepassen. (T)
- B.4.13 ... kan de regels met betrekking tot het mentorschap in een casus toepassen. (T)

C. Erfrecht

C.1. Erfopvolging en de positie van de langstlevende

- C.1.1 ... kan de volgende begrippen omschrijven: erfopvolging, erfgenaam, legataris, legitimaris, legaat, erfstelling, legitieme portie, verklaring van erfrecht, testament en vereffening. (K)
- C.1.2 ... kan omschrijven wie de erfgenamen zijn als er geen testament is gemaakt. (K)
- C.1.3 ... kan in een casus bepalen wie de erfgenamen zijn als er geen testament is gemaakt. (I)
- C.1.4 ... kan de vier groepen van erfgenamen omschrijven. (K)
- C.1.5 ... kan een samenvatting geven van de erfrechtelijke verdeling van de nalatenschap van iemand die is overleden met achterlating van echtgenoot en kinderen. (K)
- C.1.6 ... kan de wettelijke positie van de kinderen van iemand die is overleden met achterlating van een echtgenoot omschrijven. (K)
- C.1.7 ... kan de wettelijke positie omschrijven van de kinderen van iemand die is overleden zonder achterlating van een echtgenoot. (K)
- C.1.8 ... kan een vergelijking maken tussen een verdeling van een nalatenschap tussen de langstlevende en diens kinderen en tussen een langstlevende stiefouder en de kinderen van de erflater. (I)

C.2. Testamenten

- C.2.1 ... kan omschrijven op welke wijze men het bestaan van een testament kan achterhalen. (K)
- C.2.2 ... kan illustreren in welke mate de erflater bij testament kan afwijken van de wettelijke verdeling van zijn nalatenschap. (I)
- C.2.3 ... kan de functie van een testament illustreren. (I)
- C.2.4 ... kan de vorm waarin een testament moet worden opgemaakt omschrijven. (K)
- C.2.5 ... kan het onderscheid tussen een legaat en een erfstelling maken. (I)

- C.2.6 ... kan drie testamentsvormen omschrijven. (K)
- C.2.7 ... kan omschrijven wat een executeur testamentair is en doet en hoe deze wordt benoemd. (K)
- C.2.8 ... kan de functie van een verklaring van erfrecht omschrijven. (K)

C.3. Legaten en registergoederen

- C.3.1 ... kan het onderscheid maken tussen een legaat van een geldsom en een legaat waarbij een registergoed wordt vermaakt. (I)
- C.3.2 ... kan omschrijven op welke wijze een legaat met betrekking tot een niet-registergoed/registergoed wordt uitgekeerd. (K)
- C.3.3 ... kan omschrijven welke formaliteiten moeten worden vervuld voordat het registergoed in eigendom van de legataris overgaat. (K)
- C.3.4 ... kan illustreren in welke gevallen aan een legaat met betrekking tot een registergoed geen uitvoering kan worden gegeven. (I)

C.4. Legitieme portie

- C.4.1 ... kan onderscheiden tussen personen die wel of geen recht hebben op een legitieme portie. (K)
- C.4.2 ... kan in een casus bepalen welke personen wel en welke personen geen recht hebben op een legitieme portie. (I)
- C.4.3 ... kan de aard van de legitieme portie omschrijven. (I)
- C.4.4 ... kan omschrijven op welke wijze een beroep op de legitieme portie kan worden gedaan. (K)
- C.4.5 ... kan omschrijven wat de gevolgen zijn van het inroepen van de legitieme portie door de rechthebbende. (K)
- C.4.6 ... kan illustreren hoe men de hoedanigheid van erfgenaam verkrijgt. (I)

C.5. Aanvaarding en verwerping

- C.5.1 ... kan omschrijven op welke wijze een nalatenschap kan worden aanvaard. (K)
- C.5.2 ... kan de betekenis van het begrip beraad omschrijven. (K)
- C.5.3 ... kan omschrijven wat de zuivere en de beneficiaire aanvaarding van een nalatenschap is. (K)
- C.5.4 ... kan illustreren wat de gevolgen van aanvaarden zijn. (I)
- C.5.5 ... kan illustreren hoe een nalatenschap moet worden verworpen. (K)
- C.5.6 ... kan omschrijven wanneer nog wel en wanneer niet meer kan worden verworpen. (K)
- C.5.7 ... kan in een casus bepalen of er nog wel of niet meer kan worden verworpen. (I)

C.6. Verdeling

- C.6.1 ... kan omschrijven tussen wie en hoe een nalatenschap moet worden verdeeld. (K)
- C.6.2 ... kan de formaliteiten omschrijven die bij de verdeling van een nalatenschap in acht moeten worden genomen. (K)
- C.6.3 ... kan de positie van de notaris bij de verdeling van een nalatenschap omschrijven. (K)
- C.6.4 ... kan aanwijzen waar de voornaamste regels voor de verdeling van een nalatenschap in het Burgerlijk Wetboek zijn opgenomen. (K)

- C.6.5 ... kan illustreren welke mogelijkheden de rechter heeft om de verdeling tot stand brengt. (I)
- C.6.6 ... kan een de hand van een casus de beschikkingsbevoegdheid van een erfgenaam ten aanzien van zijn aandeel interpreteren. (I)
- C.6.7 ... kan omschrijven wat een boedelbeschrijving inhoudt. (K)
- C.6.8 ... kan voorbeelden geven en omschrijven waarin een verdeling van een nalatenschap nietig is of kan worden vernietigd. (I)

D. Vermogensrecht algemeen

D.1. Rechtsregels m.b.t. de onderscheiding van vermogensbestanddelen.

- D.1.1 ... kan de verhouding tussen de Boeken 3, 5 en 6 van het Burgerlijk Wetboek omschrijven. (I)
- D.1.2 ... kan de begrippen in de begripsbepalingen van boek 3 omschrijven. (T)
- D.1.3 ... kan het verschil tussen roerende en onroerende goederen omschrijven. (I)
- D.1.4 ... kan in een casus goederen onderscheiden in roerende en onroerende goederen. (T)
- D.1.5 ... kan omschrijven wanneer een zaak een bestanddeel is van een andere zaak. (I)
- D.1.6 ... kan in een casus bepalen of een zaak een bestanddeel van een andere zaak is. (T)
- D.1.7 ... kan omschrijven wanneer sprake is van een accessoir of afhankelijk recht. (I)
- D.1.8 ... kan omschrijven wanneer sprake is van een beperkt recht. (I)
- D.1.9 ... kan in een casus bepalen of een gegeven zaak tot de registergoederen behoort. (I)
- D.1.10 ... kan omschrijven hoe de overdracht van een registergoed tot stand komt. (I)
- D.1.11 ... kan omschrijven hoe de vestiging van een recht op een registergoed tot stand komt. (I)
- D.1.12 ... kan omschrijven wat wordt verstaan onder het negatief stelsel met betrekking tot de openbare registers. (I)
- D.1.13 ... kan omschrijven welke feiten in aanmerking komen voor inschrijving in de openbare registers. (I)
- D.1.14 ... kan van in een casus genoemde feiten bepalen of deze in aanmerking komen voor inschrijving in de openbare registers. (T)
- D.1.15 ... kan omschrijven wat de lijdelijkheid van de bewaarder van een openbaar register inhoudt en welke grenzen door de wet aan deze lijdelijkheid worden gesteld. (I)
- D.1.16 ... kan omschrijven hoe de rangorde van inschrijvingen in de openbare registers tot stand komt. (I)
- D.1.17 ... kan in een casus de juiste rangorde van inschrijvingen in de openbare registers bepalen. (T)
- D.1.18 ... kan omschrijven hoe een doorhaling van inschrijving in een openbaar register tot stand komt. (I)
- D.1.19 ... kan in een casus bepalen of de doorhaling in een openbaar register op de juiste manier heeft plaatsgevonden. (T)
- D.1.20 ... kan omschrijven wanneer een inschrijving in een openbaar register waardeloos wordt. (I)
- D.1.21 ... kan in een casus bepalen of een inschrijving in een openbaar register waardeloos is geworden. (T)
- D.1.22 ... kan omschrijven wanneer de derdenbescherming met betrekking tot de gegevens in een openbaar register van toepassing is. (I)
- D.1.23 ... kan omschrijven wanneer er sprake is van een derde te goeder trouw in verband met de raadpleging van inschrijvingen in een openbaar register. (I)
- D.1.24 ... kan in een casus bepalen of er sprake is van derdenbescherming. (T)

- D.1.25 ... kan omschrijven wat de gevolgen van derdenbescherming zijn indien er sprake is van een feit dat niet was ingeschreven in het betreffende openbare register. (I)
- D.1.26 ... kan omschrijven wat de gevolgen van derdenbescherming zijn indien er sprake is van onjuistheid van een in het betreffende openbare register ingeschreven feit. (I)
- D.1.27 ... kan in een casus bepalen wat de gevolgen van derdenbescherming zijn indien er sprake is van een feit dat niet was ingeschreven in het betreffende openbare register. (T)
- D.1.28 ... kan in een casus bepalen wat de gevolgen van derdenbescherming zijn indien er sprake is van onjuistheid van een in het betreffende openbare register ingeschreven feit. (T)
- D.1.29 ... kan de wijze van vestiging van beperkte rechten omschrijven. (I)
- D.1.30 ... kan het retentierecht omschrijven. (I)
- D.1.31 ... kan de rechtsregels met betrekking tot het retentierecht in een casus toepassen. (T)

D.2. Rechtshandeling en vertegenwoordiging

- D.2.1 ... kan omschrijven waaraan een geldige rechtshandeling moet voldoen. (K)
- D.2.2 ... kan omschrijven wat het begrip vertrouwensleer inhoudt. (K)
- D.2.3 ... kan aangeven wanneer wel en wanneer niet op een wilsuïting mag worden afgegaan. (I)
- D.2.4 ... kan omschrijven wanneer een eenzijdige of meezijdige rechtshandeling van een handelingsonbekwame nietig of vernietigbaar is. (I)
- D.2.5 ... kan in een casus bepalen of een eenzijdige of meezijdige rechtshandeling van een handelingsonbekwame nietig of vernietigbaar is. (T)
- D.2.6 ... kan het verschil tussen (de gevolgen van) nietigheid en (de gevolgen van) vernietigbaarheid omschrijven. (I)
- D.2.7 ... kan in een casus bepalen wat het gevolg van een nietige of vernietigbare rechtshandeling is. (T)
- D.2.8 ... kan omschrijven wanneer er sprake is van bedreiging, bedrog, misbruik van omstandigheden en dwaling en de verschillen tussen deze vormen van wilsgebreken omschrijven. (I)
- D.2.9 ... kan in een casus bepalen of er sprake is van bedreiging, bedrog, misbruik van omstandigheden of dwaling. (T)
- D.2.10 ... kan omschrijven wat de gevolgen zijn van een wilsgebrek bij rechtshandelingen. (I)
- D.2.11 ... kan in een casus bepalen wat het gevolg is van het zich voordoen van een wilsgebrek. (T)
- D.2.12 ... kan omschrijven wat de actio pauliana (artikel 3:45 BW) inhoudt. (I)
- D.2.13 ... kan in een casus bepalen of de actio pauliana (artikel 3:45 BW) van toepassing is. (T)
- D.2.14 ... kan omschrijven wat de gevolgen zijn als (een) schuldeiser(s) bewust benadeeld wordt door rechtshandelingen van een schuldenaar. (I)
- D.2.15 ... kan in een casus bepalen wat de gevolgen zijn als (een) schuldeiser(s) bewust benadeeld wordt door rechtshandelingen van een schuldenaar. (T)
- D.2.16 ... kan omschrijven wat vertegenwoordigingsbevoegdheid inhoudt en uit welke bronnen deze bevoegdheid kan ontstaan. (I)
- D.2.17 ... kan omschrijven hoe de verlening van een volmacht tot stand kan komen. (I)
- D.2.18 ... kan het verschil tussen een algemene en een bijzondere volmacht omschrijven. (I)
- D.2.19 ... kan omschrijven wanneer er sprake is van onbevoegde vertegenwoordiging. (I)
- D.2.20 ... kan omschrijven wat de gevolgen zijn van onbevoegde vertegenwoordiging. (I)

- D.2.21 ... kan in een casus bepalen of er sprake is van onbevoegde vertegenwoordiging. (T)
- D.2.22 ... kan omschrijven wanneer er sprake is van 'Selbsteintritt'. (I)
- D.2.23 ... kan omschrijven hoe een volmacht eindigt. (I)

D.3. De opdracht tot dienstverlening

- D.3.1 ... kan de relevante wetsbepalingen voor de rechtsverhouding tussen de makelaar en zijn opdrachtgever noemen. (K)
- D.3.2 ... kan de inhoud van de in D.3.1 bedoelde wetsbepalingen omschrijven. (I)
- D.3.3 ... kan de in D.3.1 bedoelde wetsbepalingen in een casus toepassen. (T)

E. Goederenrecht

E.1. Verrijging en verlies van goederen

- E.1.1 ... kan de rechtsregels met betrekking tot verkrijging en verlies van goederen in het algemeen aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.1.2 ... kan de rechtsregels met betrekking tot verkrijging en verlies van goederen in een casus toepassen. (T)
- E.1.3 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de vestiging, overdracht en tenietgaan van beperkte rechten aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.1.4 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de vestiging, overdracht en tenietgaan van beperkte rechten in een casus toepassen. (T)
- E.1.5 ... kan de rechtsregels met betrekking tot overdracht van goederen, de verschillende leveringsvormen, eigendomsvoorbehoud en levering van toekomstige goederen aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.1.6 ... kan de rechtsregels met betrekking tot overdracht van goederen, de verschillende leveringsvormen, eigendomsvoorbehoud en levering van toekomstige goederen in een casus toepassen. (T)
- E.1.7 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de derdenbescherming bij verkrijging van goederen ingeval van beschikkingsonbevoegdheid van de vervreemder en ingeval van onvolledigheid en onjuistheid van in openbare registers gepubliceerde gegevens aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.1.8 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de derdenbescherming bij verkrijging van goederen ingeval van beschikkingsonbevoegdheid van de vervreemder en ingeval van onvolledigheid en onjuistheid van in openbare registers gepubliceerde gegevens in een casus toepassen. (T)
- E.1.9 ... kan de rechtsregels van verkrijging en verlies door verjaring aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.1.10 ... kan de rechtsregels van verkrijging en verlies door verjaring in een casus toepassen. (T)

E.2. Goederenrechtelijke rechtsverhoudingen en beperkte rechten

- E.2.1 ... kan de rechtsregels met betrekking tot bezit en houderschap aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.2.2 ... kan de rechtsregels met betrekking tot gemeenschap en bijzondere gemeenschappen en de daarbij behorende bevoegdheden aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.2.3 ... kan de rechtsregels met betrekking tot verkrijging, omvang, beperkingen en verlies van eigendom aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)

- E.2.4 ... kan de rechtsregels met betrekking tot het burennrecht en de rechtsfiguur 'mandeligheid' aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.2.5 ... kan de rechtsregels met betrekking tot ontstaan, vestiging, werking, inhoud van verplichtingen en bevoegdheden, overdracht en tenietgaan van het recht van erfdiensbaaheid aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.2.6 ... kan de rechtsregels met betrekking tot ontstaan, vestiging, werking, inhoud van verplichtingen en bevoegdheden van de erfpachter, overdracht en tenietgaan van het recht van erfpacht aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.2.7 ... kan de rechtsregels met betrekking tot ontstaan, vestiging, werking, inhoud van verplichtingen en bevoegdheden van de opstaller, overdracht en tenietgaan van het recht van opstal aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.2.8 ... kan de rechtsregels met betrekking tot ontstaan, vestiging, splitsingsbevoegdheid, werking, inhoud van verplichtingen en bevoegdheden, overdracht en tenietgaan van het recht van appartement aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.2.9 ... kan de rechtsregels met betrekking tot ontstaan, vestiging, werking, inhoud van verplichtingen en bevoegdheden van de vruchtgebruiker, overdracht en tenietgaan van het recht van vruchtgebruik, evenals de rechten van gebruik en bewoning aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.2.10 ... kan de rechtsregels met betrekking tot ontstaan, vestiging, werking, inhoud van verplichtingen van de pandgever, bevoegdheden van de pandhouder, overdracht en tenietgaan van het recht van (vuist en bezitloos) pand aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.2.11 ... kan de rechtsregels met betrekking tot ontstaan, vestiging, werking, inhoud van verplichtingen van de hypotheekgever, bevoegdheden van de hypotheekhouder, overdracht en tenietgaan van het recht van hypotheek aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.2.12 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de uitoefening van verhaalsrechten op goederen en de bepalingen over voorrang en rangorde aanwijzen, omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.2.13 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de toepassing van het retentierecht in relatie tot bevoorrechte vorderingen omschrijven en interpreteren. (K/I)
- E.2.14 ... kan de rechtsvorderingen van de reële executie en bevrijdende verjaring, in een casus toepassen, evenals de verjaringstermijn toepassen. (T)
- E.2.15 ... kan het recht van erfdiensbaaheid, erfpacht, opstal, appartement, vruchtgebruik, gebruik en bewoning, pand en hypotheek en de respectieve verschillen omschrijven. (I)

F. Verbintenissen- en overeenkomstenrecht

F.1. De algemene rechtsregels m.b.t. verbintenissen

- F.1.1 ... kan de bronnen van verbintenissen opsommen. (K)
- F.1.2 ... kan het ontstaan en tenietgaan van verbintenissen omschrijven. (I)
- F.1.3 ... kan omschrijven wat de aanvullende werking van de redelijkheid en billijkheid in het overeenkomstenrecht inhoudt. (K)
- F.1.4 ... kan omschrijven wat de derogerende werking van de redelijkheid en billijkheid in het overeenkomstenrecht inhoudt. (K)
- F.1.5 ... kan het verschil tussen civielrechtelijke en natuurlijke verbintenissen omschrijven. (I)
- F.1.6 ... kan het verschil tussen hoofdelijke en niet-hoofdelijke verbintenissen omschrijven. (I)
- F.1.7 ... kan de verhouding tussen de schuldeiser en de hoofdelijke schuldenaren omschrijven. (I)

- F.1.8 ... kan de verhouding tussen de hoofdelijke schuldenaren onderling omschrijven. (I)
- F.1.9 ... kan de regels met betrekking tot de verhouding tussen de schuldeiser en de hoofdelijke schuldenaren in een casus toepassen. (T)
- F.1.10 ... kan de regels met betrekking tot de verhouding tussen de schuldenaren onderling in een casus toepassen. (T)
- F.1.11 ... kan de begrippen 'enkelvoudige verbintenis' en 'alternatieve verbintenis' omschrijven. (K)
- F.1.12 ... kan het verschil tussen een enkelvoudige en een alternatieve verbintenis omschrijven. (I)
- F.1.13 ... kan definiëren wat een voorwaardelijke verbintenis is. (K)
- F.1.14 ... kan de werking van een opschortende voorwaarde omschrijven. (I)
- F.1.15 ... kan de werking van een ontbindende voorwaarde omschrijven. (I)
- F.1.16 ... kan definiëren wat een verbintenis onder tijdsbepaling is. (K)
- F.1.17 ... kan de regels met betrekking tot voorwaardelijke verbintenissen en verbintenissen onder tijdsbepaling in een casus toepassen. (T)
- F.1.18 ... kan omschrijven hoe een verbintenis kan/moet worden nagekomen. (I)
- F.1.19 ... kan aangeven wanneer nakoming van een verbintenis door een derde de schuldenaar bevrijdt. (K)
- F.1.20 ... kan in een casus aangeven of nakoming van een verbintenis door een derde de schuldenaar bevrijdt. (T)
- F.1.21 ... kan opschortingsrechten noemen en beschrijven. (K)
- F.1.22 ... kan de rechtsregels met betrekking tot opschortingsrechten in een casus toepassen. (T)
- F.1.23 ... kan omschrijven wanneer er sprake is van schuldeiserverzuim of crediteurovermacht. (I)
- F.1.24 ... kan in een casus bepalen of er sprake is van schuldeiserverzuim en wat de gevolgen daarvan zijn. (T)
- F.1.25 ... kan in een casus aangeven of er sprake is van crediteurovermacht. (T)
- F.1.26 ... kan in een casus bepalen wat de gevolgen van crediteurovermacht zijn. (T)
- F.1.27 ... kan het begrip toerekenbare tekortkoming (wanprestatie) definiëren. (K)
- F.1.28 ... kan omschrijven wanneer er sprake is van toerekenbare tekortkoming (wanprestatie). (I)
- F.1.29 ... kan in een casus bepalen of er sprake is van toerekenbare tekortkoming (wanprestatie). (T)
- F.1.30 ... kan opsommen welke vorderingen door de schuldeiser kunnen worden ingesteld als er sprake is van toerekenbare tekortkoming (wanprestatie) door de schuldenaar. (K)
- F.1.31 ... kan het begrip verzuim definiëren. (K)
- F.1.32 ... kan omschrijven wanneer er sprake is van verzuim. (I)
- F.1.33 ... kan in een casus bepalen of er sprake is van verzuim. (T)
- F.1.34 ... kan het begrip 'ingebrekestelling' definiëren. (K)
- F.1.35 ... kan de twee soorten ingebrekestellingen opsommen en beschrijven. (K)
- F.1.36 ... kan aangeven wanneer een ingebrekestelling al dan niet nodig is. (K)
- F.1.37 ... kan omschrijven wat de gevolgen van verzuim door de schuldenaar zijn. (I)
- F.1.38 ... kan in een casus aangeven wat de gevolgen van verzuim door de schuldenaar zijn. (T)
- F.1.39 ... kan omschrijven wat de gevolgen zijn van het niet nakomen van een verbintenis door een schuldenaar door overmacht. (I)
- F.1.40 ... kan in een casus bepalen wat de gevolgen zijn van het niet nakomen van een verbintenis door een schuldenaar door overmacht. (T)
- F.1.41 ... kan vormen van vermogensschade en immateriële schade opsommen. (K)
- F.1.42 ... kan noemen wanneer recht op immateriële schadevergoeding ontstaat. (K)
- F.1.43 ... kan noemen welke vormen van schadevergoeding bestaan. (K)
- F.1.44 ... kan omschrijven waaraan moet zijn voldaan om schadevergoeding te kunnen vorderen. (I)

- F.1.45 ... kan het begrip verrekening (compensatie) definiëren. (K)
- F.1.46 ... kan de vereisten opsommen waaraan voor een beroep op verrekening (compensatie) moet worden voldaan. (K)
- F.1.47 ... kan in een casus bepalen of aan de voorwaarden voor een beroep op verrekening (compensatie) is voldaan. (T)
- F.1.48 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de overgang van vorderingen en schulden opnoemen, evenals de daarmee gepaard gaande juridische implicaties. (K)
- F.1.49 ... kan de algemene regels voor het tot stand komen van overeenkomsten omschrijven en toepassen. (K)
- F.1.50 ... kan de verbintenissen uit de wet opsommen. (K)
- F.1.51 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de algemene voorwaarden (6:5 afd. 3 BW) omschrijven. (I)
- F.1.52 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de totstandkoming, rechtsgevolgen en ontbinding van overeenkomsten o.g.v. algemene voorwaarden en de zogenoemde 'zwarte' en 'grijze' lijsten toepassen. (T)
- F.1.53 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de verbintenissen uit de wet toepassen. (T)

F.2. Bijzondere overeenkomsten

- F.2.1 ... kan de rechtsregels met betrekking tot overeenkomsten van koop, verkoop en ruil aanwijzen en omschrijven. (K/I)
- F.2.2 ... kan de rechtsregels met betrekking tot overeenkomsten van huur c.q. verhuur van woon- en bedrijfsruimten aanwijzen en omschrijven. (K/I)
- F.2.3 ... kan de rechtsregels met betrekking tot overeenkomsten van aanneming van werk, opdracht en lastgeving en bemiddelingsovereenkomst aanwijzen en omschrijven. (K/I)
- F.2.4 ... kan de rechtsregels met betrekking tot overeenkomsten van koop, verkoop en ruil in een casus toepassen. (T)
- F.2.5 ... kan de rechtsregels met betrekking tot overeenkomsten van huur c.q. verhuur van woon- en bedrijfsruimten in een casus toepassen. (T)
- F.2.6 ... kan de rechtsregels met betrekking tot overeenkomsten van aanneming van werk, opdracht en lastgeving en bemiddelingsopdracht in een casus toepassen. (T)
- F.2.7 ... kan de rechtsregels met betrekking tot overeenkomsten arbeid in een casus toepassen. (T)
- F.2.8 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de overeenkomsten van borgtocht, bruikleen, vaststelling, geldlening en schenking in een casus toepassen. (T)
- F.2.9 ... kan de rechtsregels met betrekking tot het ontstaan en het beëindigen van pachtovereenkomsten en de rechten en verplichtingen van pachter en verpachter aanwijzen en benoemen. (K)

G. Ondernemingsrecht en rechtsvormen, surseance van betaling en faillissementsrecht

G.1. Ondernemingsrecht en rechtsvormen

- G.1.1 ... kan de rechtsvormen 'maatschap', 'vennootschap onder firma' (vof) en 'commanditaire vennootschap' (c.v.) definiëren. (K)
- G.1.2 ... kan de wettelijke verschillen en de verschillen die zijn ontstaan op grond van jurisprudentie (afgescheiden vermogen, de c.v. met één beherend vennoot) tussen de maatschap, de vof en de c.v. noemen. (K)
- G.1.3 ... kan de stappen opsommen die nodig zijn om een maatschap, een vof of een c.v. op richten. (K)

- G.1.4 ... kan de mogelijke wijzen van inbreng in de maatschap, de vof en de c.v. noemen. (K)
- G.1.5 ... kan de wijzen waarop de vennoten onderling (intern) hun verbintenissen kunnen aangaan, opsommen. (K)
- G.1.6 ... kan de interne en externe vertegenwoordigingsbevoegdheid van de vennoten van de maatschap, de vof en de c.v. benoemen. (K)
- G.1.7 ... kan de interne aansprakelijkheid (draagplicht) en de externe aansprakelijkheid (ten opzichte van derden) van de vennoten van de maatschap, vof en van de beherende en commanditaire vennoten van de c.v. benoemen. (K)
- G.1.8 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de verschillende wijzen waarop de maatschap, de vof en de c.v. eindigen aanwijzen en benoemen. (K)
- G.1.9 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de zogenoemde baattrkking bij de maatschap, de vof en de c.v. aanwijzen en omschrijven. (K)
- G.1.10 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de werking van het Handelsregister op het punt van publicatievereisten van de maatschap, de vof en de commanditaire vennootschap, evenals de gevolgen van het niet nakomen van deze rechtsregels aanwijzen en omschrijven. (K)
- G.1.11 ... kan de rechtsgevolgen van het voeren van de eenmanszaak beschrijven. (I)
- G.1.12 ... kan de rechtsgevolgen van het voeren van de eenmanszaak in een casus toepassen. (T)
- G.1.13 ... kan de rechtsregels met betrekking tot het ontstaan en de oprichting van de in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek genoemde privaatrechtelijke rechtspersonen aanwijzen en omschrijven. (K)
- G.1.14 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de inrichting van de in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek genoemde rechtspersonen aanwijzen en omschrijven. (K)
- G.1.15 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de wettelijk verplichte organen en statutaire organen van de in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek genoemde rechtspersonen aanwijzen en omschrijven. (K)
- G.1.16 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de wettelijke vertegenwoordigingsbevoegdheid van de in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek genoemde rechtspersonen aanwijzen en omschrijven. (K)
- G.1.17 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de statutaire verlening en beperking van de vertegenwoordigingsbevoegdheid van de in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek genoemde rechtspersonen aanwijzen en omschrijven. (K)
- G.1.18 ... kan de rechtsregels van vertegenwoordiging op grond van volmacht van de in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek genoemde rechtspersonen aanwijzen en omschrijven. (K)
- G.1.19 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de interne verhoudingen van de in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek genoemde rechtspersonen aanwijzen en omschrijven. (K)
- G.1.20 ... kan de rechtsregels van de persoonlijke aansprakelijkheid van bestuurders van een NV/BV aanwijzen en omschrijven. (K)
- G.1.21 ... kan de rechtsgevolgen van rechtshandelingen namens een op te richten NV/BV opnoemen, alsmede de gevallen waarin degenen die rechtshandelingen verrichten voor een op te richten BV/NV hoofdelijk aansprakelijk zijn. (K)
- G.1.22 ... kan de kenmerkende verschillen tussen de naamloze vennootschap (NV) en besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (BV) noemen, zoals het wettelijke minimumkapitaal, de overdracht van aandelen, het al dan niet vrij overdraagbaar zijn van aandelen, het uitgeven van aandeelbewijzen en kapitaalbescherming. (K)
- G.1.23 ... kan de begrippen maatschappelijk kapitaal, geplaatst kapitaal, gestort kapitaal en wettelijk minimumkapitaal van de BV definiëren, evenals rechtsregels met betrekking tot de minimale percentages voor het plaatsen van aandelen en het storten op aandelen aanwijzen en omschrijven. (K)

- G.1.24 ... kan de bevoegdheden c.q. taken van de algemene vergadering van aandeelhouders (a.v.a.), het bestuur en de raad van commissarissen (r.v.c.) in de wet aanwijzen en omschrijven. (K)
- G.1.25 ... kan de eisen waaraan grote BV's, de zogenoemde structuur-BV's, moeten voldoen in de wet aanwijzen en omschrijven en kan de gevolgen die de wet verbindt aan het zijn van een structuur-BV omschrijven. (K)
- G.1.26 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de ontbinding van de in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek genoemde rechtspersonen aanwijzen en omschrijven. (K)
- G.1.27 ... kan de kenmerken en verschillen tussen de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid (formele vereniging), de vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid (informele vereniging), de coöperatie (WA, BA, UA) en de stichting opsommen. (K)
- G.1.28 ... kan de rechtsgevolgen van overschrijding van de doelomschrijving van de in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek genoemde rechtspersonen omschrijven. (K)
- G.1.29 ... kan de rechtsregels met betrekking tot de werking van het Handelsregister op het punt van publicatievereisten van de in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek genoemde rechtspersonen aanwijzen en omschrijven evenals de gevolgen van het niet-nakomen van deze rechtsregels. (K)

G.2. Faillissementsrecht, surseance van betaling en schuldsanering

- G.2.1 ... kan de rechtsregels met betrekking tot een faillissement, surseance van betaling en een schuldsanering omschrijven. (K)
- G.2.2 ... kan de verschillen tussen faillissement, surseance van betaling en schuldsanering omschrijven. (K)
- G.2.3 ... kan omschrijven wanneer, door wie en van wie het faillissement kan worden aangevraagd. (K)
- G.2.4 ... kan omschrijven wanneer, door wie en hoe een schuldsanering kan worden aangevraagd. (K)
- G.2.5 ... kan opsommen welke partijen bij een faillissement, een surseance van betaling en een schuldsanering betrokken zijn en omschrijven wat hun taken en bevoegdheden zijn. (K)
- G.2.6 ... kan de gevolgen voor de debiteur van respectievelijk het faillissement, surseance van betaling en een schuldsanering omschrijven. (K)
- G.2.7 ... kan de verschillende soorten schuldeisers opsommen en hun positie ten opzichte van elkaar omschrijven. (K)
- G.2.8 ... kan omschrijven op welke wijze in een faillissement en een schuldsanering een akkoord tussen de crediteuren kan worden bereikt en wat daarvan de gevolgen zijn. (K)
- G.2.9 ... kan de positie van een curator in een faillissement omschrijven. (K)
- G.2.10 ... kan de positie van een bewindvoerder in een schuldsanering omschrijven. (K)
- G.2.11 ... kan omschrijven hoe een faillissement, een surseance van betaling en een schuldsanering eindigt. (K)
- G.2.12 ... kan de gevolgen van het einde van een faillissement, een surseance van betaling en een schuldsanering voor crediteuren met onbetaald gebleven vorderingen omschrijven. (K)
- G.2.13 ... kan de regels omschrijven die gelden voor de failliet indien deze in verzet of hoger beroep wil gaan. (K)

H. Procesrecht met inbegrip van bewijs-, beslag- en executierecht

H.1. Hoofdzaken procesrecht, rechterlijke organisatie, rechtsmacht en bevoegdheid, kort geding, hoger beroep en cassatie

- H.1.1 ... kan de aard en de functie van het burgerlijk procesrecht omschrijven. (K)
- H.1.2 ... kan de regels die het verloop van een civiele procedure bij de sector kanton en bij de rechtbank, sector civiel regelen, omschrijven. (K)
- H.1.3 ... kan de regels die het verloop van een verzoekprocedure regelen omschrijven. (K)
- H.1.4 ... kan de regels voor het aanhangig maken van een civiele procedure omschrijven. (K)
- H.1.5 ... kan de regels met betrekking tot de procesvertegenwoordiging in civiele procedures in het algemeen noemen. (K)
- H.1.6 ... kan de hoofdbeginselen van het civiele procesrecht noemen en omschrijven. (K)
- H.1.7 ... kan de functie van de rechter in een bepaalde casus omschrijven. (K)
- H.1.8 ... kan de regels met betrekking tot de rechtsmacht van de Nederlandse rechter in een casus toepassen. (T)
- H.1.9 ... kan de regels met betrekking tot de absolute competentie en de subsector competentie van de rechter in een casus toepassen. (T)
- H.1.10 ... kan de regels met betrekking tot de relatieve competentie van de rechter in een casus toepassen. (T)
- H.1.11 ... kan in een casus kiezen tussen regels die gelden voor het geding bij de kantonrechter en bij de sector civiel van de rechtbank. (T)
- H.1.12 ... kan de regels die het kort geding betreffen in een casus toepassen. (T)
- H.1.13 ... kan in een casus het onderscheid maken tussen de regels die gelden voor de kantonrechter in kort geding en voor de voorzieningenrechter. (T)
- H.1.14 ... kan het vereiste van onverwijld spoed voor het kort geding omschrijven. (K)
- H.1.15 ... kan de regels met betrekking tot de uitvoerbaarheid bij voorraad van een kort geding vonnis in een casus toepassen. (T)
- H.1.16 ... kan de regel dat de uitspraak in kort geding geen nadeel toebrengt aan de hoofdzaak omschrijven. (K)
- H.1.17 ... kan in een casus de regels van het hoger beroep van vonnissen toepassen. (T)
- H.1.18 ... kan in een casus de regels met betrekking tot het verzet toepassen. (T)
- H.1.19 ... kan de verschillende rechtsmiddelen omschrijven. (K)
- H.1.20 ... kan in een casus de regels die de verschillende rechtsmiddelen betreffen toepassen. (T)
- H.1.21 ... kan in een casus gemotiveerd kiezen voor hetzij hoger beroep hetzij cassatie. (T)
- H.1.22 ... kan de regels gebruiken die in het gegeven geval gelden voor het instellen van een rechtsmiddel. (T)
- H.1.23 ... kan de drie gerechten die de civielrechtelijke rechterlijke macht vormen omschrijven. (K)
- H.1.24 ... kan onderscheid maken tussen de regels van de Wet op de rechterlijke organisatie en de regels van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. (T)

H.2. Bewijs, beslag en executie

- H.2.1 ... kan de functie van het bewijsrecht omschrijven. (K)
- H.2.2 ... kan omschrijven in welke gevallen wel en in welke gevallen geen bewijslevering hoeft plaats te vinden. (K)
- H.2.3 ... kan in een casus aangeven of er wel of geen bewijslevering hoeft plaats te vinden. (T)
- H.2.4 ... kan de regels die gelden voor de bewijslastverdeling in een casus toepassen. (T)

- H.2.5 ... kan omschrijven in hoeverre stelplicht en bewijslast samenhangen. (K)
- H.2.6 ... kan de regels die gelden met betrekking tot het doen van een bewijsaanbod in een casus toepassen. (T)
- H.2.7 ... kan het verschil omschrijven tussen bewijs door getuigen en bewijs door geschriften. (K)
- H.2.8 ... kan in een casus de regels met betrekking tot het getuigenverhoor toepassen. (T)
- H.2.9 ... kan de regeling met betrekking tot de bewijskracht van een getuigenverklaring omschrijven. (K)
- H.2.10 ... kan de regels die gelden voor de bewijskracht van akten en geschriften in een casus toepassen. (T)
- H.2.11 ... kan omschrijven aan welke vereisten moet zijn voldaan om een vonnis ten uitvoer te kunnen leggen. (K)
- H.2.12 ... kan omschrijven wat het verschil is tussen een vonnis dat uitvoerbaar bij voorraad is verklaard en een vonnis waarbij dit niet het geval is. (K)
- H.2.13 ... kan de regels die betrekking hebben op beslag op registergoederen in een casus toepassen. (T)
- H.2.14 ... kan het verschil tussen conservatoir en executoriaal beslag omschrijven. (K)
- H.2.15 ... kan de regels die gelden voor het leggen van conservatoir beslag op roerende en onroerende goederen omschrijven. (K)
- H.2.16 ... kan de regels die gelden voor het leggen van conservatoir beslag in een casus toepassen. (T)
- H.2.17 ... kan de regels die gelden voor het leggen van executoriaal beslag omschrijven. (K)
- H.2.18 ... kan de regels die gelden voor het leggen van executoriaal beslag in een casus toepassen. (T)
- H.2.19 ... kan in een casus de regeling toepassen die de blokkerende werking van het beslag op registergoederen voor de beslagene heeft. (T)
- H.2.20 ... kan in een casus de regels toepassen die de overneming van de executie door de hypotheekhouder betreffen. (T)

H.3. Arbitrage en bindend advies

- H.3.1 ... kan aangeven wanneer arbitrage c.q. bindend advies mogelijk is. (T)
- H.3.2 ... kan de belangrijkste verschillen tussen bindend advies en arbitrage omschrijven. (K)
- H.3.3 ... kan onderscheid maken tussen arbitrage en bindend advies ter beslechting van een geschil. (T)
- H.3.4 ... kan omschrijven op welke wijze een bindend advies kan worden aangetast. (K)
- H.3.5 ... kan omschrijven op welke wijze een bindend advies ten uitvoer kan worden gebracht. (K)
- H.3.6 ... kan de regels die betrekking hebben op de overeenkomst van arbitrage in een casus toepassen. (T)
- H.3.7 ... kan de betekenis van een arbitraal beding voor de bevoegdheid van de rechter omschrijven. (K)
- H.3.8 ... kan de regels die het arbitraal beding betreffen in een casus toepassen. (T)
- H.3.9 ... kan het verschil omschrijven tussen de uitvoerbaarheid van een arbitraal vonnis en een rechterlijk vonnis. (K)
- H.3.10 ... kan de regeling van het hoger beroep van arbitrale vonnissen in een casus toepassen. (T)
- H.3.11 ... kan de regels met betrekking tot de vernietiging en herroeping van het arbitraal vonnis in een casus toepassen. (T)

I. Notariaat

I.1. Taak, functie en bevoegdheden

- I.1.1 ... kan in hoofdlijnen de bepalingen van de Wet op het Notarisambt noemen. (K)
- I.1.2 ... kan in hoofdlijnen de bepalingen van de Wet op het Notarisambt in een casus interpreteren. (I)
- I.1.3 ... kan de raakvlakken tussen de werkzaamheden van de notaris en de werkzaamheden van de makelaar omschrijven. (I)
- I.1.4 ... kan in een casus aangeven wanneer voor bepaalde werkzaamheden door de makelaar naar een notaris moet worden verwezen. (I)
- I.1.5 ... kan in hoofdlijnen de werkzaamheden van de notaris met betrekking tot registergoederen noemen. (K)

I.2. Soorten akten c.a.

- I.2.1 ... kan het verschil tussen onderhandse akten en authentieke akten omschrijven. (K)
- I.2.2 ... kan omschrijven in welke situaties een authentieke akte vereist is en in welke situaties met een onderhandse akte kan worden volstaan. (I)
- I.2.3 ... kan in een casus aangeven of een authentieke akte vereist is of met een onderhandse akte kan worden volstaan. (I)
- I.2.4 ... kan de begrippen minuutakte, brevetakte en akte van depot definiëren. (K)
- I.2.5 ... kan de inhoud van een notariële akte van levering omschrijven. (K)
- I.2.6 ... kan de inhoud van een hypotheekakte omschrijven. (K)
- I.2.7 ... kan omschrijven hoe een nota van afrekening bij de aankoop/verkoop van een onroerend goed is samengesteld. (I)
- I.2.8 ... kan een nota van afrekening bij de aankoop/verkoop van een onroerend goed interpreteren. (I)
- I.2.9 ... kan omschrijven hoe de gang van zaken bij inschrijving en registratie verloopt. (I)

I.3. Onroerende goederen en beperkte rechten daarop

- I.3.1 ... kan de soorten onroerende goederen benoemen. (K)
- I.3.2 ... kan de beperkte rechten op onroerende goederen opsommen en definiëren. (K)
- I.3.3 ... kan de verschillen tussen de verschillende beperkte rechten op onroerende zaken omschrijven. (I)
- I.3.4 ... kan in een casus aangeven welk beperkt recht op een onroerend goed moet worden gevestigd ter verwezenlijking van een gegeven doel. (I)
- I.3.5 ... kan een (ver)koper van een onroerend goed waarop een beperkt recht gevestigd is, uitleggen wat de consequenties voor hem/haar van dit beperkte recht zijn. (T)
- I.3.6 ... kan naast de beperkte rechten ook de overige beperkingen voor de (ver)koper van een onroerend goed noemen, zoals antispeculatiebedingen en voorkeursrechten. (K)
- I.3.7 ... kan een (ver)koper van een onroerend goed waarop een antispeculatiebeding of een voorkeursrecht heerst, uitleggen wat de consequenties voor hem/haar van deze beperking zijn. (T)

J. Kadaster

J.1. Taak, organisatie, inrichting en kadastraal recht

- J.1.1 ... kan in hoofdlijnen de taak, functie en werking van het Kadaster aangeven. (K)
- J.1.2 ... kan omschrijven waarom het Kadaster van belang is voor een makelaar. (I)
- J.1.3 ... kan aangeven op welke wijze het Kadaster opgevraagde gegevens bewaart en verstrekt. (K)

J.2. AKR, AHR en Openbare Registers

- J.2.1 ... kan aangeven welke soorten informatie door het Kadaster worden verstrekt. (K)
- J.2.2 ... kan de systematiek van de AHR (Automatische Hypothecaire Registratie) en de AKR (Automatisering van Kadastrale Registratie) uitleggen. (I)

J.3. Kaarten en metingen

- J.3.1 ... kan opsommen welke kadastrale kaarten op te vragen zijn. (K)
- J.3.2 ... kan aangeven wat de verschillen tussen de verschillende soorten kadastrale kaarten zijn. (I)
- J.3.3 ... kan aangeven waarvoor de verschillende soorten kadastrale kaarten gebruikt kunnen worden. (I)
- J.3.4 ... kan de gang van zaken bij kadastrale metingen beschrijven. (K)
- J.3.5 ... kan de verschillende soorten kadastrale uittreksels opsommen. (K)
- J.3.6 ... kan aangeven waarvoor de verschillende soorten kadastrale uittreksels gebruikt kunnen worden. (I)
- J.3.7 ... kan de inhoud van de diverse kadastrale uittreksels omschrijven. (K)
- J.3.8 ... kan aangeven welke akten het kadaster kan verstrekken en kan de inhoud van deze akten omschrijven. (K)
- J.3.9 ... kan uitleggen wat de consequenties zijn bij het verstrekken van onjuiste informatie van het Kadaster voor zowel het Kadaster zelf als voor de belanghebbende. (I)
- J.3.10 ... kan beargumenteren waarom een makelaar er niet altijd vanuit mag gaan dat wat het Kadaster aangeeft juist is en hiervan een voorbeeld geven. (I)
- J.3.11 ... kan aangeven waarmee het Kadaster als zelfstandig bestuursorgaan belast is. (K)
- J.3.12 ... kan opsommen welke registers er bij het Kadaster zijn en wat de verschillen tussen de registers zijn. (K)
- J.3.13 ... kan aangeven welke publiekrechtelijke bepalingen door het Kadaster worden geregistreerd. (K)

Toetsmatrijs en Cesuur Juridische aspecten 1

Onderwerpen	%	Kennis	Inzicht	Toepassing
A. Inleiding in het recht	4	2	-	-
B. Personen- en familierecht	9	3	1	1
C. Erfrecht	7	3	1	
D. Vermogensrecht algemeen	7		2	2
E. Goederenrecht	13	4	2	1
F. Verbintenissen- en overeenkomstenrecht	22	8	2	2
G. Ondernemingsrecht en rechtsvormen, surseance en faillissementsrecht	15	6		2
H. Procesrecht, incl. bewijs-, beslag- en executierecht	7	3		2
I. Notariaat	7	2	1	1
J. Kadaster	6	2	2	
Totaal	100	33	11	11

Totaal 55 meerkeuzevragen. Elke vraag heeft dezelfde gewing.

De cesuur is 65% van de toetslengte.

De examencommissie is bevoegd om maximaal 5 procentpunten van de toetsmatrijs en de cesuur af te wijken.

Eindtermen Juridische aspecten 2

De kandidaat dient:

- a. inzicht te hebben in de plaats en de functie van het publiekrecht binnen het Nederlandse rechtssysteem;
- b. inzicht te hebben in de systematiek en de vindplaatsen van het materiële en formele publiekrecht, voor zover dat onroerende zaken betreft, met name procedures, instanties bezwaar- en beroepsmogelijkheden en in staat te zijn die vindplaatsen adequaat te raadplegen en te interpreteren;
- c. in staat te zijn om in de problemen en vraagstukken die zich voordoen in de praktijk van de makelaardij in onroerende zaken, de publiekrechtelijke aspecten te onderkennen en of wel op te lossen of wel, indien specialistische juridische vaardigheden vereist zijn, adequaat door te verwijzen naar juridische specialisten.

Toetstermen Juridische aspecten 2

De kandidaat ...

A. Recht algemeen

A.1. Verdeling van het recht in zijn belangrijkste rechtsgebieden

- A.1.1 ... kan de betekenis van het recht omschrijven. (I)
- A.1.2 ... kan het recht verdelen in zijn belangrijkste rechtsgebieden. (K)
- A.1.3 ... kan de samenhang verklaren tussen rechtsbedeling, overheidsmacht en overheidsgezag. (I)

A.2. Onderscheid rechtsgebieden in het publiekrecht

- A.2.1 ... kan binnen het publiekrecht specifieke rechtsgebieden aanwijzen. (K)

A.3. Verschil tussen *privaat-* en *publiekrecht*

- A.3.1 ... kan de begrippen 'publiekrecht' en 'privaatrecht' definiëren. (K)
- A.3.2 ... kan de verschillen omschrijven tussen privaatrecht en publiekrecht. (I)
- A.3.3 ... kan de verschillende verschijningsvormen van de overheid (privaat- en publiekrecht) benoemen en is op de hoogte van de gevolgen hiervan voor de rechtsbescherming. (I)

A.4. Codificatie van het recht

- A.4.1 ... kan definiëren wat onder codificatie van het recht wordt verstaan. (K)
- A.4.2 ... kan omschrijven in hoeverre het publiekrecht is gecodificeerd. (I)

A.5. Rechtsbronnen

- A.5.1 ... kan ten minste 5 rechtsbronnen opsommen. (K)

B. Staatsrecht

B.1. Wettelijke grondslagen en staatsorganisatie

- B.1.1 ... kan het begrip 'staat' definiëren. (K)
- B.1.2 ... kan de staats- en regeringsvorm van Nederland noemen. (K)
- B.1.3 ... kan de doelstelling en de betekenis van de leer van de 'Trias Politica' noemen. (K)
- B.1.4 ... kan aangeven in hoeverre de machtscheiding in Nederland is doorgevoerd. (K)
- B.1.5 ... kan de begrippen 'territoriale decentralisatie en functionele decentralisatie' definiëren en kan van iedere soort een voorbeeld noemen. (K)
- B.1.6 ... kan de betekenis en de inhoud van de Grondwet noemen. (K)
- B.1.7 ... kan de betekenis van het staatshoofd in het staatsbestel omschrijven. (I)
- B.1.8 ... kan aangeven wat onder het begrip 'koning' wordt verstaan. (K)
- B.1.9 ... kan aangeven wat onder het begrip 'kroon' wordt verstaan. (K)
- B.1.10 ... kan aangeven wat onder het begrip 'kabinet' wordt verstaan. (K)

- B.1.11 ... kan aangeven wat onder het begrip 'regering' wordt verstaan. (K)
- B.1.12 ... kan aangeven wat onder het begrip 'ministerraad' wordt verstaan. (K)
- B.1.13 ... kan aangeven hoe de leden van de Staten-Generaal worden gekozen en hoeveel leden de Eerste Kamer en de Tweede Kamer tellen. (K)
- B.1.14 ... kan de begrippen 'actief kiesrecht' en 'passief kiesrecht' en 'onverenigbaarheid van functies' omschrijven. (I)
- B.1.15 ... kan de taken en bevoegdheden van de Staten-Generaal benoemen. (K)
- B.1.16 ... kan aangeven hoe een kabinetsformatie plaatsvindt en kan aangeven wie de ministers benoemt en ontslaat. (K)
- B.1.17 ... kan de taak van de ministerraad noemen en aangeven wie lid van de ministerraad zijn. (K)
- B.1.18 ... kan de positie van de minister-president omschrijven. (I)
- B.1.19 ... kan de positie van de staatssecretaris omschrijven. (I)
- B.1.20 ... kan de relatie tussen regering en Staten-Generaal omschrijven. (I)
- B.1.21 ... kan aangeven hoe de leden van de Raad van State en de Algemene Rekenkamer worden benoemd. (K)
- B.1.22 ... kan de taken van de Raad van State en de Algemene Rekenkamer opnoemen. (K)
- B.1.23 ... kan de bestuursorganen van de provincie, gemeente en waterschap opnoemen. (K)
- B.1.24 ... kan aangeven hoe de bestuursorganen van provincie, gemeente en waterschap worden benoemd c.q. gekozen. (K)

B.2. Decentralisatie

- B.2.1 ... kan de begrippen 'decentralisatie' en 'deconcentratie' omschrijven en een voorbeeld noemen van decentralisatie en deconcentratie. (I)
- B.2.2 ... kan de begrippen 'autonomie en medebewind' onderscheiden en definiëren. (K)
- B.2.3 ... kan de begrippen 'monisme en dualisme' onderscheiden en omschrijven. (I)
- B.2.4 ... kan de bevoegdheden c.q. taken aangeven van de bestuursorganen van provincie en gemeenten. (K)

B.3. Regeling en bestuur

- B.3.1 ... kan de begrippen 'formele wetten, materiële wetten en organieke wetten, wetten in formele zin en wetten in materiele zin' definiëren. (K)
- B.3.2 ... kan beschrijven op basis waarvan een algemene maatregel van bestuur kan worden genomen, hoe een algemene maatregel van bestuur tot stand komt en kan de inhoud van een algemene maatregel van bestuur typeren. (K)
- B.3.3 ... kan de klassieke grondrechten opnoemen. (K)
- B.3.4 ... kan de sociale grondrechten opnoemen. (K)
- B.3.5 ... kan de betekenis van de grondrechten noemen en het verschil tussen klassieke grondrechten en sociale grondrechten aangeven. (K)
- B.3.6 ... kan aangeven door wie rechters worden benoemd en ontslagen. (K)
- B.3.7 ... kan beschrijven hoe de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht is gewaarborgd. (I)
- B.3.8 ... kan de rechterlijke colleges opsommen. (K)
- B.3.9 ... kan beschrijven in welke zaken de rechterlijke colleges bevoegd zijn. (K)
- B.3.10 ... kan ten minste twee internationale organisaties opsommen die samen de Europese Gemeenschappen vormen. (K)
- B.3.11 ... kan de taken c.q. bevoegdheden noemen van de Europese Commissie, het Europese Parlement, het Hof van Justitie en de Europese Rekenkamer. (K)

B.3.12 ... kan in hoofdlijnen de doelstelling van het Verdrag van Rome van 1950 noemen en de relatie van dit verdrag met het Europese Gerechtshof voor de rechten van de mens aangeven. (I)

C. Algemeen bestuursrecht

C.1. Doel, systeem en inhoud van de Algemene wet bestuursrecht

C.1.1 ... kan in eigen woorden het doel en de systematiek van de Algemene wet bestuursrecht omschrijven. (I)

C.2. Besluiten en beschikkingen

C.2.1 ... kan bestuurshandelingen categoriseren. (K)

C.2.2 ... kan de begrippen besluiten en beschikkingen definiëren. (K)

C.2.3 ... kan de begrippen besluiten en beschikkingen in concrete situaties toepassen. (T)

C.2.4 ... kan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur opnoemen. (K)

C.2.5 ... kan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur illustreren. (I)

C.2.6 ... kan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur verklaren. (I)

C.2.7 ... kan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in casuïstiek interpreteren en gebruiken. (T)

C.2.8 ... kan de betekenis omschrijven van de Algemene wet bestuursrecht voor de privaatrechtelijke en feitelijke handelingen van de overheid. (I)

C.2.9 ... weet de betekenis van de Algemene wet bestuursrecht voor de privaatrechtelijke en feitelijke handelingen toe te passen in concrete situaties. (T)

C.2.10 ... kan de primaire eisen die de Algemene wet bestuursrecht stelt aan het verkeer tussen burgers en bestuursorganen noemen. (K)

C.2.11 ... kan aangeven wanneer de uniforme openbare voorbereidingsprocedure wordt toegepast. (I)

C.2.12 ... kan de betekenis van beleidsregels verklaren. (I)

C.2.13 ... kan aangeven onder welke omstandigheden van beleidsregels kan worden afgeweken. (K)

C.3. Bezwaar en beroep

C.3.1 ... kan de termen 'zienswijze', 'bezwaar' en 'beroep' onderscheiden. (K)

C.3.2 ... kan bepalen in welke situaties zienswijze, bezwaar en beroep kunnen worden toegepast. (I)

C.3.3 ... kan in concrete situaties aangeven welke rechtsbeschermingsmogelijkheden er tegen overheidsbesluiten open staan. (T)

C.3.4 ... kan de beslissingen opsommen die op een bezwaarschrift of een beroepschrift kunnen worden genomen en aangeven welk orgaan die beslissingen neemt. (K)

C.3.5 ... kan aangeven bij wie in bestuursrechtelijke geschillen om een voorlopige voorziening kan worden gevraagd. (K)

C.3.6 ... kan in concrete situaties aangeven wanneer en bij wie in bestuursrechtelijke geschillen om een voorlopige voorziening kan worden gevraagd. (T)

C.3.7 ... kan de hoofdlijnen van het bestuursprocesrecht van bezwaar- en beroepschriften omschrijven. (I)

C.4. Schadevergoeding en behoorlijk bestuur

- C.4.1 ... kan het begrip 'zelfstandig schadebesluit' definiëren. (K)
- C.4.2 ... kan verklaren wanneer het begrip 'zelfstandig schadebesluit' in het bestuursrechtelijke proces kan worden toegepast. (T)

C.5. Rechtshandhaving

- C.5.1 ... kan de noodzaak van handhaving verklaren en kan de voorschriften omtrent het toezicht beschrijven. (I)
- C.5.2 ... kan de begrippen 'last onder bestuursdwang' en 'last onder dwangsom' definiëren. (K)
- C.5.3 ... kan de procedure van invordering van kosten bestuursdwang en van verbeurde dwangsommen beschrijven en in concrete casuïstiek toepassen. (T)
- C.5.4 ... kan de verschillen tussen de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving aangeven. (I)
- C.5.5 ... kan omschrijven wanneer een bestuursorgaan tot intrekking van een begunstigde beschikking kan overgaan. (I)

C.6. Attributie, delegatie en mandaat

- C.6.1 ... kan de begrippen 'attributie', 'delegatie' en 'mandaat' definiëren. (I)
- C.6.2 ... kan de verschillen tussen de vormen van bevoegdheidsverkrijging aangeven. (I)
- C.6.3 ... kan interpreteren of er in concrete situaties sprake is van attributie, delegatie of mandaat. (I)

C.7. Klachten

- C.7.1 ... kan de hoofdlijnen van de klachtenbehandeling volgens de Algemene wet bestuursrecht omschrijven. (I)
- C.7.2 ... kan de positie aangeven van het klachtenrecht binnen de rechtsbescherming. (I)

C.8. Toezicht op bestuursorganen

- C.8.1 ... kan in het kader van het toezicht op bestuursorganen de betekenis van de goedkeuring, de schorsing en de vernietiging van besluiten verklaren. (I)
- C.8.2 ... kan de gevolgen van onthouding van goedkeuring, van schorsing en van vernietiging omschrijven. (I)

D. Woningwet

D.1. Bouwbesluit 2012, bouwverordening en wijzigingsbesluiten

- D.1.1 ... kan in hoofdlijnen de aanleiding tot de totstandkoming van de Woningwet omschrijven. (I)
- D.1.2 ... kan met trefwoorden de doeleinden en de inhoud van de Woningwet opsommen. (K)
- D.1.3 ... kan de relatie van de Woningwet met de Grondwet noemen en verklaren. (I)
- D.1.4 ... kan de instrumenten van de Woningwet opnoemen. (K)
- D.1.5 ... kan de instrumenten van de Woningwet indelen. (I)

- D.1.6 ... kan de instrumenten van de Woningwet in casussen toepassen. (T)
- D.1.7 ... kan de bestaande wet- en regelgeving en de daarin opgenomen instrumenten om te voorzien in de woningbehoefte opsommen. (K)
- D.1.8 ... kan de instrumenten om te voorzien in de woningbehoefte omschrijven. (I)
- D.1.9 ... kan de woningbehoefte-instrumenten gebruiken aan de hand van een casus. (T)
- D.1.10 ... kan het karakter, de inhoud, de uitgangspunten en de systematiek van het Bouwbesluit 2012 omschrijven. (K)
- D.1.11 ... kan aangeven hoe het Bouwbesluit 2012 tot stand komt. (K)
- D.1.12 ... kan de begrippen bouwwerken, gebouwen geen woningen zijnde en woningen en woongebouwen gebruiken in relatie tot het Bouwbesluit 2012. (T)
- D.1.13 ... kan omschrijven in welke gevallen aan het Bouwbesluit 2012 kan worden getoetst. (I)
- D.1.14 ... kan het karakter, de inhoud en de uitgangspunten van de bouwverordening omschrijven. (I)
- D.1.15 ... kan aangeven door welk orgaan de bouwverordening wordt vastgesteld. (K)
- D.1.16 ... kan de verplichte onderwerpen die in de bouwverordening moeten worden opgenomen opnoemen en aangeven welke onderwerpen in de bouwverordening mogen worden opgenomen. (K)
- D.1.17 ... kan het verband en het verschil tussen het Bouwbesluit 2012 en de bouwverordening omschrijven. (I)
- D.1.18 ... kan omschrijven wat onder welstandtoetsing wordt verstaan. (I)
- D.1.19 ... kan aangeven in welke gevallen en hoe de welstandtoetsing kan plaatsvinden. (K)
- D.1.20 ... kan de inhoud van de bouwverordening, waaronder voorschriften met betrekking tot het tegengaan van het bouwen van een bouwwerk op verontreinigde grond, voorschriften van stedenbouwkundige aard en voorschriften omtrent de samenstelling, inrichting en werkwijze van de welstandscommissie, aan de hand van een casus toepassen. (T)
- D.1.21 ... kan de taken en bevoegdheden van bouw- en woningtoezicht noemen. (K)
- D.1.22 ... kan de betekenis van de model-bouwverordening van de VNG omschrijven. (I)
- D.1.23 ... kan verklaren in hoeverre het gemeentebesturen vrij staat van de modelbouwverordening af te wijken. (I)
- D.1.24 ... kan de betekenis omschrijven van de bouwverordening voor het bouwen en de staat van bestaande bouwwerken. (I)
- D.1.25 ... kan de verhouding tussen het bestemmingsplan, de bouwverordening en de welstandsnota verklaren. (I)

D.2. Woningwet

- D.2.1 ... kan aangeven wat precies wordt verstaan onder zorgplicht die in de Woningwet is opgenomen en waar dat is geregeld. (K)
- D.2.2 ... kan opsommen welke typen bouwkundige criteria in de Woningwet en hierop gebaseerde regelgeving zijn opgenomen. (K)
- D.2.3 ... kan aangeven welke mogelijkheden in de Woningwet zijn opgenomen voor handhaving, hoe dit is geregeld en waarop deze handhaving ziet. (K)
- D.2.4 ... kan de verbanden aangeven tussen de Woningwet en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. (I)
- D.2.5 ... kan de begrippen gebouwen, woningen, gebouwen geen woning zijnde en bouwwerken geen gebouw zijnde uitleggen en de relevantie hiervan aangeven in het kader van de Woningwet en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. (I)
- D.2.6 ... kan aangeven welke onderwerpen geregeld zijn in het Bouwbesluit, de bouwverordening en de redelijke eisen van welstand. (K)
- D.2.7 ... kan de verbanden weergeven tussen Woningwet en de Wet ruimtelijke ordening voor zover deze zien op tegenstrijdigheden in regelgeving. (K)
- D.2.8 ... kan de systematiek en de globale inhoud van het Bouwbesluit weergeven. (K)

D.3. Woningbehoefte en woningbouw

- D.3.1 ... kan het begrip 'volkshuisvestingsbeleid' definiëren en de bepaling in de Grondwet met betrekking tot het volkshuisvestingsbeleid aanwijzen. (K)
- D.3.2 ... kan een opsomming geven van de bestaande wet- en regelgeving en de daarin opgenomen instrumenten (vergunningen, subsidies, verordeningen, convenanten etc.) die de overheid ten dienste staat om volkshuisvestingsbeleid uit te voeren. (K)
- D.3.3 ... kan de verschillende overheidsorganen en –instanties op rijks-, provinciaal, regionaal en lokaal niveau noemen en hun onderlinge relaties aanduiden. (K)
- D.3.4 ... kan de hoofdlijnen noemen van de Wet op de huurtoeslag. (K)
- D.3.5 ... kan een relatie leggen tussen het volkshuisvestingsbeleid en het ruimtelijke beleid. (I)
- D.3.6 ... kan het begrip 'toegelaten instelling' definiëren, aangeven welke positie deze instellingen op de plaatselijke woningmarkt innemen, hoe de verhoudingen tot de overheid zijn en aangeven welke rechtspersonen in aanmerking komen om tot instelling, uitsluitend in het belang van de volkshuisvesting werkzaam, te worden toegelaten. (K)
- D.3.7 ... kan de vijf kerntaken (verantwoordingsvelden) van de toegelaten instelling noemen. (K)
- D.3.8 ... kan de besluiten van toegelaten instellingen noemen die eerst aan de rijksoverheid moeten worden voorgelegd. (K)
- D.3.9 ... kan de wettelijke basis aanwijzen van de planning en programmering van de woningbouw. (K)
- D.3.10 ... kan de taken van de toegelaten instellingen opsommen en omschrijven. (K)
- D.3.11 ... kan de betekenis van de prestatieafspraken van de toegelaten instelling met de gemeente omschrijven. (I)
- D.3.12 ... kan de eisen noemen waaraan moet worden voldaan om in aanmerking te komen voor een woning in het kader van de Wet bevordering eigenwoningbezit. (K)
- D.3.13 ... kan het verschil tussen kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte omschrijven. (K)

E. Huisvestingswet en Leegstandwet

E.1. Doel van de wet

- E.1.1 ... kan de doelstelling van de Huisvestingswet noemen. (K)
- E.1.2 ... kan de instrumenten noemen die de Huisvestingswet kent om de doelstelling te bereiken. (K)
- E.1.3 ... kan de doelstelling van de Leegstandwet noemen. (K)
- E.1.4 ... kan de instrumenten noemen die de Leegstandwet kent om de doelstelling te bereiken. (K)
- E.1.5 ... kan omschrijven wat in een huisvestingsverordening kan worden geregeld, wie die verordening vaststelt en wat er moet worden nagegaan, indien er geen verordening wordt vastgesteld. (I)

E.2. Vergunningen om woonruimte in gebruik te geven/nemen

- E.2.1 ... kan aanwijzen waar de huisvestingsvergunning in de wet is geregeld en omschrijven wat onder een huisvestingsvergunning wordt verstaan en aangeven voor welke categorie woningen geen huisvestingsvergunning kan worden vereist. (I)
- E.2.2 ... kan het huisvestingsvergunningstelsel aan de hand van casussen toepassen. (T)
- E.2.3 ... kan de vestigingsvoorwaarden categoriseren in toelatings-, passendheids- en urgentiecriteria. (I)
- E.2.4 ... kan omschrijven wat onder sociale en/of economische binding wordt verstaan en in hoeverre deze bindingseisen in een huisvestingsverordening mogen worden opgenomen. (I)

E.3. Vordering woonruimte

- E.3.1 ... kan omschrijven in welke gevallen burgemeester en wethouders gebouwen of gedeelten daarvan op grond van de Huisvestingswet kunnen vorderen. (I)
- E.3.2 ... kan de vordering op grond van de Huisvestingswet aan de hand van casussen toepassen. (I)
- E.3.3 ... kan de procedure die bij vordering moet worden gevolgd en de rechtsbeschermingsmogelijkheden tegen een besluit tot vordering noemen. (K)
- E.3.4 ... kan omschrijven hoe de huurbetaling bij vordering plaatsvindt en hoe de gebruiksvergoeding voor de gevorderde woonruimte wordt vastgesteld. (I)
- E.3.5 ... kan de vordering van woonruimte aan de hand van casussen toepassen. (T)

E.4. Leegstand woonruimte

- E.4.1 ... kan omschrijven wanneer de leegstand van woningen moet worden gemeld, waar dat is geregeld en aan wie die melding moet worden gemaakt. (I)

E.5. Tijdelijke verhuur woonruimte en andere gebouwen

- E.5.1 ... kan omschrijven waarvoor vergunning kan worden verleend op grond van de Leegstandwet en wat de voorwaarden zijn om voor deze vergunning in aanmerking te komen. (I)
- E.5.2 ... kan de gevolgen van de vergunning ingevolge de Leegstandwet aan de hand van casussen toepassen. (T)
- E.5.3 ... kan samenvatten wat onder naamloos dagvaarden wordt verstaan en omschrijven welke mogelijkheden de rechter op grond van de Leegstandwet heeft met betrekking tot de inhoud van het ontruimingsvonnis. (I)

E.6. Splitsing en onttrekking woonruimte

- E.6.1 ... kan omschrijven wat onder woningonttrekking, -samenvoeging, -omzetting en -splitsing wordt verstaan. (I)
- E.6.2 ... kan aangeven waar geregeld is dat voor woningonttrekking, -samenvoeging, -omzetting en -splitsing vergunning nodig is en kan dit vergunningstelsel aan de hand van casussen toepassen. (T)

F. Ruimtelijke ordening

F.1. Ruimtelijke ordening en planologisch beleid

- F.1.1 ... kent het begrip 'ruimtelijke ordening' en kan hiervoor in eigen woorden ook een synoniem formuleren. (I)
- F.1.2 ... kan de historische ontwikkeling van de Wet ruimtelijke ordening samenvatten. (I)
- F.1.3 ... kent de doelstelling van de Wet ruimtelijke ordening. (I)
- F.1.4 ... kan omschrijven hoe de ruimtelijke ordening in Nederland is georganiseerd en welke bestuurslagen zich op welke manier met ruimtelijke ordening bezig houden. (I)
- F.1.5 ... kent de begrippen 'horizontale coördinatie en verticale coördinatie' en kan de instrumenten van verticale coördinatie aan de hand van casussen toepassen. (I/T)
- F.1.6 ... kan aangeven van welke juridische instrumenten/planvormen de verschillende overheidslagen zich daarbij bedienen. (K)
- F.1.7 ... kan aangeven welke bestuursorganen bevoegd zijn die juridische instrumenten/planvormen te gebruiken of vast te stellen. (K)
- F.1.8 ... kan aangeven wat onder een rijksinpassingsplan wordt verstaan, wanneer zo'n plan kan worden vastgesteld en wat de gevolgen van die vaststelling zijn. (K)
- F.1.9 ... kan aangeven wat onder een provinciaal inpassingsplan wordt verstaan, wanneer zo'n plan kan worden vastgesteld en wat de gevolgen van die vaststelling zijn. (K)
- F.1.10 ... kent de planologische organen en de taken waarmee deze organen zijn belast. (K)
- F.1.11 ... kan omschrijven wat onder flexibiliteit in de ruimtelijke ordening wordt verstaan. (I)

F.2. Structuurvisies

- F.2.1 ... kent de procedure van vaststelling van een structuurvisie. (K)
- F.2.2 ... kan de begrippen sectorplanning en facetplanning verklaren. (I)
- F.2.3 ... kan de inhoud en de functies van een structuurvisie plus de eventuele rechtsgevolgen omschrijven. (I)
- F.2.4 ... kan de relatie omschrijven tussen een structuurvisie en het gemeentelijke planologische beleid. (I)
- F.2.5 ... kan niet-juridische instrumenten benoemen om de in een structuurvisie voorgenomen ontwikkelingen te bereiken. (I)

F.3. Functie, inhoud, soorten en procedures van een bestemmingsplan

- F.3.1 ... kan verklaren welke grenzen (zowel naar boven als naar beneden) aan de toepassing van de gebruiksbepalingen zijn verbonden. (I)
- F.3.2 ... kent de procedure van vaststelling van een bestemmingsplan en kan de verschillende rechtsbeschermingsmomenten in de procedure aangeven. (K)
- F.3.3 ... kan het verschil tussen inwerkingtreding en onherroepelijk worden van een bestemmingsplan omschrijven. (I)
- F.3.4 ... kan aan de hand van casussen de inwerkingtreding en het onherroepelijk worden van een bestemmingsplan toepassen. (I)
- F.3.5 ... kan de functies van een bestemmingsplan omschrijven en uitleggen. (I)

- F.3.6 ... kan de onderdelen van een bestemmingsplan noemen en deze diverse onderdelen, waaronder de planregels omschrijven, zowel inhoudelijk als juridisch. (I)
- F.3.7 ... kan de soorten bestemmingsplanvoorschriften indelen, omschrijven. (I)
- F.3.8 ... kan omschrijven wat de rechtsgevolgen zijn als in een bestemmingsplan is bepaald dat voor een bepaald gebied een vervangingsplicht geldt. (K)
- F.3.9 ... kan de bestemmingsplanvoorschriften aan de hand van casussen toepassen. (T)
- F.3.10 ... kan de rechtsgevolgen van een vastgesteld bestemmingsplan toepassen aan de hand van casussen. (T)
- F.3.11 ... kan de soorten bestemmingsplannen opnoemen. (K)
- F.3.12 ... kan de verschillen tussen de soorten bestemmingsplannen omschrijven. (I)
- F.3.13 ... kan aangeven binnen welke termijn een bestemmingsplan moet worden herzien. (K)
- F.3.14 ... kan de rechtsgevolgen noemen indien een bestemmingsplan niet tijdig wordt herzien. (K)
- F.3.15 ... kan verklaren wanneer met een beheersverordening in plaats van een bestemmingsplan kan worden volstaan. (I)
- F.3.16 ... kan de inhoud, de betekenis en reikwijdte van een beheersverordening aangeven. (K)
- F.3.17 ... kan de procedure van de totstandkoming van en de rechtsbescherming tegen een beheersverordening noemen. (K)

F.4. Inhoud Wet ruimtelijke ordening

F.4.1 Grondexploitatie

- F.4.1.1 ... kan omschrijven wat wordt verstaan onder grondexploitatie. (K)
- F.4.1.2 ... kan de begrippen 'actieve grondpolitiek en passieve grondpolitiek' definiëren. (K)
- F.4.1.3 ... kan omschrijven wat onder kostenverhaal wordt verstaan, de motieven noemen die voor en tegen het verhaal van kosten via de privaatrechtelijke weg pleiten en deze motieven aan de hand van casussen toepassen. (T)
- F.4.1.4 ... kan de mogelijkheden die een gemeente heeft om tot kostenverhaal met betrekking tot een exploitatiegebied te komen opsommen. (K)
- F.4.1.5 ... kan aangeven wanneer privaatrechtelijk of publiekrechtelijk kostenverhaal mogelijk is en kan de mogelijkheden die een gemeente heeft om tot kostenverhaal te komen toepassen aan de hand van casussen. (T)
- F.4.1.6 ... kan uitleggen welke activiteiten ruimtelijk relevant zijn. (I)
- F.4.1.7 ... kan de doelstelling van de grondexploitiewet omschrijven. (K)
- F.4.1.8 ... kan de uitgangspunten van de grondexploitiewet noemen. (K)
- F.4.1.9 ... kan omschrijven wat onder een exploitatieplan wordt verstaan en kent de inhoud en de reikwijdte van een exploitatieplan en de procedure van totstandkoming, en wanneer een exploitatieplan moet worden herzien. (K)
- F.4.1.10 ... kent de relatie tussen een exploitatieplan en de bouwvergunning (omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen). (K)
- F.4.1.11 ... kan aangeven wat de kosten van grondexploitatie zijn, wat een kostensoortenlijst is, welke criteria gelden bij kostenverhaal en of de kosten die voldoen aan de criteria onbeperkt kunnen worden verhaald. (K/I)
- F.4.1.12 ... kan aangeven wanneer daadwerkelijke kostenverhaal plaatsvindt, wat de sancties zijn indien een partij zijn deel van de exploitatiekosten niet betaald. (K)
- F.4.1.13 ... kan omschrijven wat onder een exploitatieverordening wordt verstaan. (I)
- F.4.1.14 ... kan de wettelijke grondslag van de exploitatieverordening noemen. (K)
- F.4.1.15 ... kan verklaren waarom de exploitatieverordening geen wetgeving in materiële zin is. (I)

- F.4.1.16 ... kan de onderwerpen noemen die in de exploitatieverordening moeten worden opgenomen. (K)
- F.4.1.17 ... kan de betekenis van de exploitatieopzet van een bestemmingsplan omschrijven, de inhoud categoriseren in directe productiekosten, indirecte productiekosten en vaste kosten en met voorbeelden omschrijven wat onder deze kostensoorten moet worden verstaan. (I)
- F.4.1.18 ... kan de vormen van kostenverhaal bij bouwgrondexploitatie aan de hand van casussen toepassen. (T)

F.4.2 Vergunningen ingevolge de Wet ruimtelijke ordening

F.4.2.1. Aanlegvergunningen (omgevingsvergunningen voor de activiteit aanleggen)

- F.4.2.1.1 ... kan omschrijven wanneer een aanlegvergunningstelsel kan worden opgenomen, welke werkzaamheden aan een aanlegvergunningstelsel kunnen worden onderworpen en in welke instrumenten van de ruimtelijke ordening een aanlegvergunningstelsel kan worden opgenomen. (I)
- F.4.2.1.2 ... kan aangeven wanneer voor een verbodsbepaling in de bestemmingsplanvoorschriften voor het uitvoeren van bepaalde werken en werkzaamheden wordt gekozen en wanneer voor een aanlegvergunningstelsel. (I)

F.4.2.2. Sloopvergunningen (omgevingsvergunningen voor de activiteit slopen)

- F.4.2.2.1 ... kan omschrijven wanneer een sloopvergunningstelsel kan worden opgenomen en in welke instrumenten van de ruimtelijke ordening. (K)

F.4.3. Voorbereidingsbesluit

- F.4.3.1 ... kan uitleggen wat een voorbereidingsbesluit is en de inhoud en de werkingsduur noemen. (I)
- F.4.3.2 ... kan de rechtsgevolgen omschrijven, als voor een gebied een voorbereidingsbesluit is genomen, en mede in verband hiermee de verhouding tot de Wabo. (I)
- F.4.3.3 ... kan de rechtsgevolgen van een voorbereidingsbesluit aan de hand van casussen toepassen. (I)

F.4.4. Toezicht en handhaving bestemmingsplannen

- F.4.4.1 ... kan de organen en bevoegdheden met betrekking tot het toezicht en de handhaving van een bestemmingsplan opsommen. (K)
- F.4.4.2 ... kan de overeenkomsten en verschillen aangeven en de relatie leggen tussen de regels van handhaving en toezicht op de uitvoering in de Wet ruimtelijke ordening, de Wabo en de Algemene wet bestuursrecht. (I)
- F.4.4.3 ... kan de handhavinginstrumenten, de procedure die daarbij moet worden gevolgd en de rechtsbescherming aan de hand van casussen toepassen. (T)

F.4.5. Overgangsrecht in bestemmingsplannen

- F.4.5.1 ... kan het begrip 'overgangsrecht' definiëren, zowel met betrekking tot het bouwen als het gebruik en kan dit toepassen in casussen. (K)
- F.4.5.2 ... kan de rechtskracht omschrijven van planologische maatregelen die zijn tot stand gekomen onder de Wet op de Ruimtelijke Ordening en die voordat de Wet op de Ruimtelijke Ordening in werking is getreden. (I)
- F.4.5.3 ... kan aantonen wat de gevolgen zijn indien in een bestemmingsplan geen of niet toereikende overgangsbepalingen zijn opgenomen. (I)
- F.4.5.4 ... kan het overgangsrecht voor bouwwerken en het gebruik in eigen woorden samenvatten en kent de peildatum voor de toepassing van het overgangsrecht. (K)
- F.4.5.5 ... kan de strekking van overgangsrecht voor bouwwerken bij calamiteiten omschrijven. (I)
- F.4.5.6 ... kan verklaren waarom het overgangsrecht illegale bouw niet legaliseert en uitleggen waardoor een handhavingsoptreden tegen illegale bouw kan worden bemoeilijkt. (I)
- F.4.5.7 ... kan omschrijven in hoeverre het recht op bouwactiviteiten volgens het overgangsrecht wordt beperkt. (I)
- F.4.5.8 ... kan omschrijven wat onder de hardheidsclausule wordt verstaan en wanneer deze clausule met het oog op de bestemming gegeven regels kan worden opgenomen. (K)
- F.4.5.9 ... kan aangeven wat wordt verstaan onder wraking van illegaal gebruik. (K)
- F.4.5.10 ... kan het overgangsrecht aan de hand van casussen toepassen. (T)

F.4.6. Planschade

F.4.6.1 Planschade, soorten schade, vergoedingsvoorwaarden

- F.4.6.1.1 ... kan het begrip 'planschade' definiëren. (K)
- F.4.6.1.2 ... kan verklaren waaruit de grondslag voor een wettelijke schaderegeling voortvloeit en de wettelijke grondslag van planschade aanwijzen. (I)
- F.4.6.1.3 ... kan noemen wie voor planschade in aanmerking komt en aanwijzen welke planologische maatregelen tot planschadevergoeding aanleiding kunnen geven. (K)
- F.4.6.1.4 ... kan de verschillende soorten planschade benoemen. (K)
- F.4.6.1.5 ... kan omschrijven wat onder normaal maatschappelijk risico wordt verstaan en kent de forfaitaire regeling die hierbij geldt. (K)
- F.4.6.1.6 ... kan aangeven wanneer een rijks- of provinciaal bestuursorgaan in de plaats kan treden van burgemeester en wethouders met betrekking tot planschade. (I)
- F.4.6.1.7 ... kan aan de hand van de wet en jurisprudentie omschrijven aan welke voorwaarden moet worden voldaan om voor vergoeding van planschade in aanmerking te komen. (I)
- F.4.6.1.8 ... kan de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om voor planschade in aanmerking te komen gebruiken aan de hand van casussen. (T)
- F.4.6.1.9 ... kan aantonen dat het toelaatbaar is zogenoemde 'planschadeovereenkomsten' (overeenkomst tot vergoeding van planschade) te sluiten bij projectontwikkeling (bij bestemmingsplanwijziging of verzoeken om een projectbesluit), waarbij de verzoeker het gemeentebestuur vrijwaart van eventuele planschadeclaims. (K)
- F.4.6.1.10 ... kan het verhaal van planschade toepassen aan de hand van casussen. (T)

F.4.6.2. Planschade, procedureverordening en rechtsbescherming

- F.4.6.2.1 ... kent de eisen die aan een aanvraag om planschade worden gesteld en procedure van de behandeling van een aanvraag. (K)

- F.4.6.2.2 ... kan met betrekking tot de (model) planschadeprocedure een relatie leggen met de Algemene wet bestuursrecht. (I)
- F.4.6.2.3 ... kan omschrijven wanneer de inschakeling van een schadebeoordelingscommissie verplicht is en wanneer dit volgens de verordening niet vereist is. (I)
- F.4.6.2.4 ... kan omschrijven aan welke eisen een schadebeoordelingscommissie moet voldoen. (I)
- F.4.6.2.5 ... kan de rechtsbeschermingsmogelijkheden opsommen die tegen besluiten op verzoeken om planschade worden genomen. (K)
- F.4.6.2.6 ... kan de rechtsbeschermingsmogelijkheden tegen besluiten op verzoeken om planschade toepassen aan de hand van casussen. (T)

F.4.6.3 Planschade bij schadebepalingen: waarde oude/nieuwe plan

- F.4.6.3.1 ... kan de begrippen materiële en immateriële schade omschrijven. (K)
- F.4.6.3.2 ... kan aan de hand van jurisprudentie bepalen welke schade voor vergoeding in aanmerking komt. (T)
- F.4.6.3.3 ... kan aan de hand van casussen interpreteren wat onder een naar billijkheid te bepalen schadevergoeding wordt verstaan. (I)
- F.4.6.3.4 ... kan de peildatum bepalen voor de bepaling van de vermogensschade en de inkomensschade. (I)
- F.4.6.3.5 ... kan de peildatum bepalen waarop de vergoeding van rente ingaat. (I)

F.4.7 Coördinatieregelingen

- F.4.7.1 ... kan omschrijven wat onder de coördinatieregelingen wordt verstaan en welke bestuursorganen de te coördineren besluiten kunnen aanwijzen. (K)
- F.4.7.2 ... kan aangeven wat de gevolgen zijn van toepassing van de coördinatieregeling. (K)
- F.4.7.3 ... kan de coördinatieregeling aan de hand van casussen toepassen. (I)

G. Wet voorkeursrecht gemeenten

G.1. Begrip voorkeursrecht

- G.1.1 ... kan het doel van de Wet voorkeursrecht gemeenten omschrijven. (I)
- G.1.2 ... kan omschrijven wat onder 'voorkeursrecht' wordt verstaan. (I)
- G.1.3 ... kan het gevolg van vestiging van een voorkeursrecht omschrijven. (I)
- G.1.4 ... kan noemen welke gemeenten een voorkeursrecht kunnen vestigen. (K)
- G.1.5 ... kan omschrijven op welke gronden een voorkeursrecht gevestigd kan worden. (I)
- G.1.6 ... kan noemen door welke bestuursorgaan (organen) een voorkeursrecht kan worden gevestigd. (K)
- G.1.7 ... kan omschrijven wat onder een vervroegd voorkeursrecht wordt verstaan. (I)
- G.1.8 ... kan de geldingsduur van een vervroegd voorkeursrecht noemen. (K)
- G.1.9 ... kan de geldingsduur van een voorkeursrecht noemen. (K)

G.2. Wijze van vestiging

- G.2.1 ... kan de procedure van het vestigen van een voorkeursrecht opnoemen. (K)

G.3. Procedure van aanbidding

- G.3.1 ... kan de procedure van de aanbidding omschrijven. (I)
- G.3.2 ... kan opnoemen hoe de bepaling van de verkoopprijs plaatsvindt wanneer de verkoper en de gemeente het niet eens zijn over de prijs. (K)
- G.3.3 ... kan de gevallen noemen waarin de gemeente de vernietiging kan inroepen van schadelijke transacties. (K)

G.4. Uitzonderingen

- G.4.1 ... kan omschrijven in welke gevallen er geen aanbiddingsplicht geldt. (I)
- G.4.2 ... kan de juridische en economische eigendomsoverdracht vergelijken. (I)
- G.4.3 ... kan omschrijven wanneer overeenkomsten tussen de grondeigenaar en projectontwikkelaars door de Hoge Raad als nietig worden beschouwd. (I)
- G.4.4 ... kan omschrijven wat onder zelfrealisatie wordt verstaan. (I)
- G.4.5 ... kan omschrijven wat moet worden aangetoond om de zelfrealisatie als verweer tegen de aanbiddingsplicht te kunnen inbrengen. (I)

H. Wet inrichting landelijk gebied

H.1 Doel van de wet

- H.1.1 ... kan de doelstelling van de Wet inrichting landelijk gebied noemen. (K)
- H.1.2 ... kan aanwijzen hoe de hoofdlijnen en beginselen van het landinrichtingsbeleid worden toegepast. (I)

H.2 Begripsbepalingen

- H.2.1 ... kan benoemen wat wordt verstaan onder de in deze wet genoemde algemene bepalingen. (K)
- H.2.2 ... kan omschrijven waartoe landinrichting moet strekken. (K)

H.3 Instrumenten

- H.3.1 ... kan de instrumenten noemen die de Wet inrichting landelijk gebied kent om de doelstelling te bereiken. (K)
- H.3.2 ... kan aangeven wie of welke instanties zijn aangewezen om de verschillende uit de wet voortkomende plannen vast te stellen, alsmede de goedkeuringsinstanties te noemen. (K)
- H.3.3 ... is in grote lijnen op de hoogte van de regeling van eigendom en beheer en onderhoud van voorzieningen van openbaar nut. (K)
- H.3.4 ... kent de procedure voor de vaststelling van het ruilplan. (K)
- H.3.5 ... is op de hoogte van de bijzondere bepalingen over beroep en hoger beroep. (K)
- H.3.6 ... kan de programmeringen van het gebiedsgerichte beleid onderscheiden. (K)
- H.3.7 ... heeft kennis van de methodiek van het investeringsbudget landelijk gebied. (K)
- H.3.8 ... kent de verschillende programmeringen van het gebiedsgerichte beleid. (K)
- H.3.9 ... weet hoe het inrichtingsplan wordt vastgesteld. (K)
- H.3.10 ... heeft kennis van de inhoudelijke aspecten van het inrichtingsplan. (K)
- H.3.11 ... weet wat de gevolgen zijn van een vast te stellen inrichtingsplan. (K)
- H.3.12 ... weet wat onder herverkaveling wordt verstaan en kent de regelgeving daaromtrent. (K)

- H.3.13 ... kent de inhoud van het ruilplan. (K)
- H.3.14 ... weet het plan van toedeling te beschrijven. (K)
- H.3.15 ... kent de gevolgen van het ruilplan voor de pachtverhoudingen. (K)
- H.3.16 ... is bekend met de gevolgen van het plan van toedeling. (K)
- H.3.17 ... kan definiëren wat ruilverkaveling bij overeenkomst inhoudt. (K)

I. Nadeelcompensatie

I.1. Relatie met schade door planologische maatregelen

- I.1.1 ... kan definiëren wat onder 'nadeelcompensatie' wordt verstaan. (K)
- I.1.2 ... kan omschrijven wat onder 'maatschappelijk risico' wordt verstaan. (I)
- I.1.3 ... kan noemen door wie een beroep kan worden gedaan op nadeelcompensatie. (K)
- I.1.4 ... kan de schadeveroorzakende omstandigheid onderscheiden in publiekrechtelijke en privaatrechtelijke handelingen. (I)
- I.1.5 ... kan verklaren waarom er ook een schadevergoedingsplicht bestaat als er geen wettelijke regeling aan ten grondslag ligt. (I)

I.2. Relatie met aankoop/verkoop en onteigening

- I.2.1 ... kan de relatie omschrijven tussen enerzijds de hoogte van de schadevergoeding en anderzijds de bedragen die zijn uitgekeerd in het kader van aan- en verkoop of onteigening. (I)

J. Onteigeningswet

J.1. Grondwetsartikel onteigening

- J.1.1 ... kan formuleren wat onder onteigening wordt verstaan. (I)
- J.1.2 ... kan onteigening vergelijken met andere vormen van eigendomsverwerving. (I)
- J.1.3 ... kan de voorwaarden opnoemen die artikel 14 Grondwet aan onteigening verbindt. (K)
- J.1.4 ... kan de onteigening in gewone gevallen (Titel I Onteigeningswet) vergelijken met de onteigening in het belang van de ruimtelijke ontwikkeling en van de volkshuisvesting (Titel IV Onteigeningswet). (I)
- J.1.5 ... kan tenminste nog drie andere titels van de Onteigeningswet noemen met betrekking tot specifieke onteigeningsgronden. (K)
- J.1.6 ... kan omschrijven wat onder minnelijk overleg en voortgezet overleg wordt verstaan, de betekenis daarvan en het uiterste moment aangeven wanneer het overleg gestart dient te zijn. (I)
- J.1.7 ... kan omschrijven wie als belanghebbenden in de Onteigeningswet worden aangemerkt. (K)

J.2. Administratieve procedure bij bestemmingsplan inclusief spoedprocedure

- J.2.1 ... kan de procedure van onteigening in twee fasen indelen en in relatie tot artikel 14 van de Grondwet verklaren wat voor soort besluiten er in die twee fasen worden genomen. (I)
- J.2.2 ... kan de relatie verklaren tussen de Ontheigeningswet en de artikelen 3.4 en 3.36b van de Wet ruimtelijke ordening. (I)
- J.2.3 ... kan de procedure in geval van onteigening in buitengewone omstandigheden vergelijken met de procedure in geval van onteigening in het belang van de ruimtelijke ontwikkeling, van de volkshuisvesting, van de openbare orde en van handhaving van de Opiumwet. (I)
- J.2.4 ... kan de hoofdlijnen van de administratieve procedure omschrijven. (I)
- J.2.5 ... kan opnoemen welk orgaan het ontheigeningsbesluit vaststelt en welk orgaan dit besluit goedkeurt. (K)
- J.2.6 ... kan de toetsingscriteria voor onteigening op grond van Titel IV aanwijzen. (K)
- J.2.7 ... kan in eigen woorden omschrijven wat onder 'ontheigeningsnoodzaak' wordt verstaan. (I)
- J.2.8 ... kan omschrijven wat onder 'zelfrealisatie' wordt verstaan. (I)
- J.2.9 ... kan omschrijven wat moet worden aangetoond om de zelfrealisatie als verweer tegen de ontheigeningsnoodzaak te kunnen inbrengen splitsen. (I)
- J.2.10 ... kan opnoemen hoe de procedure tot Ontheigening in het belang van de ruimtelijke ontwikkeling, van de volkshuisvesting, van de openbare orde en van de handhaving van de Opiumwet (Titel IV) verloopt. (K)

J.3. Gerechtelijke procedure

- J.3.1 ... kan de uiterste termijn noemen waarop de gerechtelijke fase dient te worden opgestart. (K)
- J.3.2 ... kan omschrijven wat onder 'finaal bod' wordt verstaan. (I)
- J.3.3 ... kan noemen welke rechter bevoegd is een ontheigeningsvonnis uit te spreken. (K)

J.4. Inhoud dagvaarding

- J.4.1 ... kan in hoofdlijnen omschrijven wat een dagvaarding inhoudt. (I)
- J.4.2 ... kan de hoofdlijnen van de gerechtelijke procedure omschrijven. (I)
- J.4.3 ... kan de reikwijdte van het toetsingsrecht door de rechter aangeven. (I)

J.5. Principe volledige schadeloosstelling

- J.5.1 ... kan omschrijven wat onder schadeloosstelling wordt verstaan. (I)
- J.5.2 ... kan de schadeloosstelling bij onteigening vergelijken met de schadevergoeding als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening. (I)
- J.5.3 ... kan noemen wie de rechter-commissaris en de deskundige(n) benoemt, hoeveel deskundigen worden aangewezen en wat de taak is van de benoemde deskundige(n). (K)

J.6. Descente

- J.6.1 ... kan omschrijven wat onder 'descente' wordt verstaan en wie bij de descente aanwezig zijn. (I)
- J.6.2 ... kan de termijn noemen waarop de deskundigen uiterlijk hun deskundigenrapport bij de rechter-commissaris moeten indienen. (K)
- J.6.3 ... kan opnoemen wie tegen het ter inzage gelegde deskundigenrapport bezwaar kunnen inbrengen. (K)
- J.6.4 ... kan omschrijven wat de onteigenende partij moet doen indien de onteigende partij weigert de schadeloosstelling in ontvangst te nemen. (I)

J.7. Levering onroerende zaak

- J.7.1 ... kan omschrijven hoe de levering van de onroerende zaak bij onteigening plaatsvindt. (I)
- J.7.2 ... kan opsommen wat de onteigenende partij moet overleggen bij inschrijving van het onteigeningsvonnis in de openbare registers. (K)

J.8. Kostenprocedure

- J.8.1 ... kan aangeven welke partij tot de kosten veroordeeld kan worden. (K)

J.9. Cassatiemogelijkheid

- J.9.1 ... kan noemen in welke gevallen de onteigende partij de onteigende zaak kan terugvorderen. (K)
- J.9.2 ... kan noemen welke rechtsmiddelen tegen een onteigeningsvonnis openstaan en binnen welke termijn die rechtsmiddelen moeten worden ingesteld. (K)

J.10. Vaststelling van vergoedingen

- J.10.1 ... kan de omstandigheden benoemen die bij de berekening van de schadevergoeding niet worden meegenomen (zie artikelen 39 en 40c Onteigeningswet). (K)
- J.10.2 ... kan de factoren samenvatten die in de Onteigeningswet zijn opgenomen ter bepaling van de hoogte van de schadeloosstelling. (K)

K. Diverse wetten

K.1. Monumentenwet 1988

- K.1.1 ... kan de doelstelling van de Monumentenwet 1988 noemen. (K)
- K.1.2 ... kan de instrumenten noemen die de Monumentenwet 1988 kent om de doelstelling te bereiken. (K)
- K.1.3 ... kan opnoemen welke bestuursorganen bevoegd zijn om monumenten aan te wijzen. (K)
- K.1.4 ... kan noemen waar te vinden is of er sprake is van een aangewezen monument. (K)

- K.1.5 ... kan de rechtsgevolgen noemen van plaatsing van een zaak op de monumentenlijst. (K)
- K.1.6 ... kan definiëren wanneer gesproken kan worden van een beschermd stads- of dorpsgezicht. (K)
- K.1.7 ... kan noemen hoe de aanwijzing tot beschermd stads- of dorpsgezicht plaatsvindt en wat de rechtsgevolgen van die aanwijzing zijn. (K)
- K.1.8 ... kan de relatie leggen tussen de aanwijzing tot beschermd stads- of dorpsgezicht, de Wabo en de Wet ruimtelijke ordening. (K)

K.2. Ontgrondingenwet

- K.2.1 ... kan het doel van de Ontgrondingenwet noemen. (K)
- K.2.2 ... kan de instrumenten van de Ontgrondingenwet opsommen. (K)
- K.2.3 ... kan de doelstelling van de ontgrondingsvergunning noemen en opsommen wanneer weigering, intrekking en wijziging van de vergunning kan plaatsvinden. (K)
- K.2.4 ... kan opsommen welke bestuursorganen bevoegd zijn een ontgrondingsvergunning af te geven en de procedure die daarbij moet worden gevolgd beschrijven. (K)

K.3. Wegenwet

- K.3.1 ... kan het doel van de Wegenwet noemen. (K)
- K.3.2 ... kan de instrumenten noemen van de Wegenwet om de doelstelling te bereiken. (K)
- K.3.3 ... kan definiëren wat onder een weg wordt verstaan. (K)
- K.3.4 ... kan opnoemen wanneer een weg openbaar is en wanneer een weg ophoudt om openbaar te zijn. (K)
- K.3.5 ... kan opnoemen bij wie de onderhoudsplicht van openbare wegen ligt. (K)
- K.3.6 ... kan definiëren wat onder de wegenlegger wordt verstaan en de procedure tot vaststelling van de wegenlegger noemen. (K)
- K.3.7 ... kan opsommen wat in de wegenlegger wordt vermeld. (K)
- K.3.8 ... kan aanwijzen op grond waarvan de rechthebbende op en de onderhoudsplichtige van een weg moeten dulden dat werken uitgevoerd worden voor het uitwegen. (K)

K.4. Natuurbeschermingswet

- K.4.1 ... kan het doel van de Natuurbeschermingswet noemen en de relatie met de Wabo. (K)
- K.4.2 ... kan de instrumenten noemen van de Natuurbeschermingswet om de doelstelling te bereiken. (K)
- K.4.3 ... kan noemen wie tot aanwijzing tot beschermd natuurmonument bevoegd is. (K)
- K.4.4 ... kan omschrijven wat de aanhaking van de Natuurbeschermingswet 1998 aan de Wabo inhoudt. (K).

K.5. Flora- en faunawet

- K.5.1 ... kan het doel van de Flora- en faunawet noemen en de relatie met de Wabo. (K)
- K.5.2 ... kan de instrumenten noemen van de Flora- en faunawet om de doelstelling te bereiken. (K)
- K.5.3 ... kan omschrijven wat de aanhaking van de Flora- en faunawet aan de Wabo inhoudt. (K)

K.6. Boswet

- K.6.1 ... kan het doel van de Boswet noemen, en de relatie met de kapverordening en de Wabo. (K)
- K.6.2 ... kan de instrumenten noemen van de Boswet om de doelstelling te bereiken. (K)
- K.6.3 ... kan de procedure noemen van melding voor velling anders dan dunning. (K)
- K.6.4 ... kan het rechtsgevolg noemen als de melding in het kader van de Boswet achterwege blijft. (K)
- K.6.5 ... kan definiëren wat onder kapverbod wordt verstaan. (K)
- K.6.6 ... kan aanwijzen op grond waarvan de gemeenteraad bevoegd is een kapverordening vast te stellen en noemen wat doorgaans de inhoud is van deze verordening. (K)

K.7. Drank- en horecawet

- K.7.1 ... kan het doel van de Drank- en horecawet noemen. (K)
- K.7.2 ... kan de instrumenten noemen van de Drank- en horecawet om de doelstelling te bereiken. (K)
- K.7.3 ... kan definiëren wat onder tappen en slijten wordt verstaan. (K)
- K.7.4 ... kan definiëren wat onder 'inrichting' wordt verstaan in het kader van de drank- en horecawet. (K)
- K.7.5 ... kan opsommen welke wettelijke eisen aan de bedrijfsleider worden gesteld. (K)
- K.7.6 ... kan opsommen welke wettelijke eisen aan de beheerder worden gesteld. (K)
- K.7.7 ... kan de weigeringsgronden opsommen van een vergunning ingevolge de Drank- en horecawet. (K)
- K.7.8 ... kan aanwijzen waar de inrichtingseisen voor een inrichting als bedoeld in de Drank- en horecawet te vinden zijn en twee voorbeelden van soorten inrichtingseisen noemen. (K)
- K.7.9 ... kan de rechtsbeschermingsmogelijkheden noemen tegen besluiten tot weigering of intrekking van een vergunning ingevolge de Drank- en horecawet of tot het verbinden van voorschriften of beperkingen aan een vergunning of het wijzigen daarvan. (K)

K.8. Belemmeringenwet privaatrecht

- K.8.1 ... kan het doel van de Belemmeringenwet privaatrecht noemen. (K)
- K.8.2 ... kan de instrumenten noemen van de Belemmeringenwet privaatrecht om de doelstelling te bereiken. (K)
- K.8.3 ... kan definiëren wanneer sprake is van een 'werk in het openbaar belang' in de zin van de Belemmeringenwet privaatrecht. (K)
- K.8.4 ... kan de voorwaarden opsommen voor de toepassing van de Belemmeringenwet privaatrecht. (K)
- K.8.5 ... kan noemen welk bestuursorgaan belast is met de uitvoering van de Belemmeringenwet privaatrecht. (K)
- K.8.6 ... kan de procedure noemen die moet worden gevolgd bij het opleggen van een gedoogplicht op grond van de Belemmeringenwet privaatrecht. (K)
- K.8.7 ... kan de rechtsbeschermingsmogelijkheden tegen de beslissing omtrent het opleggen van een gedoogplicht op grond van de Belemmeringenwet privaatrecht en de gronden die tot vernietiging kunnen leiden. (K)
- K.8.8 ... kan het recht op schadevergoeding aanwijzen en noemen welke rechter bevoegd is kennis te nemen van geschillen omtrent toegekende schadevergoeding ingevolge de Belemmeringenwet privaatrecht. (K)

K.9. Luchtvaartwet

K.9.1 ... kan het doel van de Luchtvaartwet noemen. (K)

K.9.2 ... kan de instrumenten noemen van de Luchtvaartwet om de doelstelling te bereiken.
(K)

K.9.3 ... kan aangeven welke onderwerpen de Luchtvaartwet regelt. (K)

K.10. Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (Wet Puberr)

K.10.1 ... kan het doel van de Wet Puberr benoemen. (K)

K.10.2 ... kan de instrumenten van de Wet Puberr benoemen. (K)

K.10.3 ... kan de rechtsgevolgen van de Wet Puberr benoemen. (K)

L. Milieuwetgeving

L.1. Wet milieubeheer

L.1.1 Doel van de Wet milieubeheer

L.1.1.1 ... kan in hoofdlijnen de ontwikkeling van het milieurecht vanaf 1970 tot heden
noemen. (K)

L.1.1.2 ... kan de vormen van milieuvervuiling noemen en aangeven door welke oorzaken
deze ontstaan. (K)

L.1.1.3 ... kan de bronnen, zowel nationaal als internationaal, van het milieurecht opsommen.
(K)

L.1.1.4 ... kan de doelstelling van de Wet milieubeheer noemen. (K)

L.1.1.5 ... kan noemen wie volgens de Wet milieubeheer met de zorg voor het milieu belast
zijn. (K)

L.1.1.6 ... kan de instrumenten noemen die de Wet milieubeheer kent om de doelstelling te
bereiken. (K)

L.1.1.7 ... kan in de Wet milieubeheer de bevoegdheid aanwijzen voor het maken van regels
bij algemene maatregel van bestuur, die de omgevingsvergunning vervangen, de
omgevingsvergunning aanvullen en die het bestuursorgaan, dat over de
vergunning moet beslissen, verplichten beperkingen of voorschriften aan de
vergunning te verbinden. (K)

L.1.1.8 ... kan de voor- en nadelen van algemene regels, vast te stellen bij algemene
maatregel van bestuur, noemen. (K)

L.1.1.9 ... kan de vergunningvervangende algemene maatregelen van bestuur opsommen.
(K)

L.1.1.10 ... kan de op onroerende zaken van toepassing zijnde bepalingen uit het
asbestbesluit in toepassen. (T)

L.1.2. Plannen

L.1.2.1 ... kan de plannen en uitvoeringsprogramma's op grond van de Wet milieubeheer
opsommen die per overheidsniveau worden gemaakt en daarbij aangeven of het
een bevoegdheid of een verplichting betreft. (K)

L.1.2.2 ... kan de inhoud en de planperiode van de plannen op grond van de Wet
milieubeheer en uitvoeringsprogramma's noemen en de betekenis van die
plannen en programma's bestempelen. (K)

L.1.2.3 ... kan de procedure voor de vaststelling van milieubeleidsplannen opnoemen. (K)

L.1.2.4 ... kan de inhoud van een rioleringsplan noemen en welk bestuursorgaan dit plan vaststelt. (K)

L.1.3. Kwaliteitseisen

L.1.3.1 ... kan het begrip 'milieukwaliteitseis' definiëren. (K)

L.1.3.2 ... kan de begrippen 'grenswaarden' en 'richtwaarden' definiëren. (K)

L.1.3.3 ... kan bij de begrippen grenswaarden en richtwaarden de werkwoorden 'in acht nemen' en 'rekening houden met' hanteren. (T)

L.1.3.4 ... kan noemen welke bestuursorganen bevoegd zijn milieukwaliteitseisen vast te stellen. (K)

L.1.4. Milieueffectrapportage

L.1.4.1 ... kan het begrip 'milieueffectrapportage' (MER) definiëren. (K)

L.1.4.2 ... kan aanwijzen wanneer het maken van een milieueffectrapport (MER-plicht) is voorgeschreven. (K)

L.1.4.3 ... kan de MER-procedure in hoofdlijnen opsommen. (K)

L.1.4.4 ... kan de drie vaste adviesorganen met betrekking tot de MER opsommen. (K)

L.1.5. Heffingen/schadevergoeding

L.1.5.1 ... kan de bepalingen in de Wet milieubeheer aanwijzen op grond waarvan bestuursorganen heffingen kunnen opleggen. (K)

L.1.5.2 ... kan de verschillende heffingen op grond van de Wet milieubeheer opsommen. (K)

L.1.5.3 ... kan definiëren wat onder verwijderingsbijdragen wordt verstaan. (K)

L.1.5.4 ... kan noemen wanneer tot algemeen verbindend verklaring van overeenkomsten om bij te dragen in de verwijderingskosten kan worden overgegaan en voor welke periode dat maximaal kan gelden. (K)

L.1.6. Rechtsbescherming

L.1.6.1 ... kan de rechtsbeschermingsmomenten samenvatten die er zijn bij de vaststelling van plannen en uitvoeringsprogramma's. (K)

L.1.6.2 ... kan de rechtsbeschermingsmomenten samenvatten die er zijn bij een milieueffectrapport. (K)

L.2. Wet bodembescherming

L.2.1. Regelingen tot bodembescherming

L.2.1.1 ... kan de doelstelling van de Wet bodembescherming noemen. (K)

L.2.1.2 ... kan de instrumenten noemen die de Wet bodembescherming kent om de doelstelling te bereiken. (K)

L.2.1.3 ... kan definiëren wat in de Wet bodembescherming onder 'bodem' wordt verstaan. (K)

L.2.1.4 ... kan het belang van de bescherming van de bodem omschrijven. (I)

L.2.1.5 ... kan verklaren wat onder het 'multifunctionaliteitsbeginsel' wordt verstaan. (I)

L.2.1.6 ... kan de essentie omschrijven van het Lozingenbesluit bodembescherming. (I)

L.2.1.7 ... kan de essentie omschrijven van het Besluit bodemkwaliteit. (K)

L.2.1.8 ... kan de op ondergrondse tank van toepassing zijnde bepalingen uit het Activiteitenbesluit (Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer) toepassen. (T)

L.2.2. Regelingen bij verontreiniging van de bodem/sanering

L.2.2.1 ... kan de instrumenten noemen voor de bodemsanering. (K)

L.2.2.2 ... kan opsommen welke bestuursorganen bevoegdheden hebben bij bodemsanering. (K)

L.2.2.3 ... kan omschrijven wat onder 'interventiewaarde', 'ernstige verontreiniging', 'saneringsnoodzaak', 'spoedeisend' en 'functiegericht saneren' wordt verstaan. (I)

L.2.2.4 ... kan de essentie omschrijven van het Besluit verplicht bodemonderzoek bedrijfsterreinen. (K)

L.2.2.5 ... kan de essentie omschrijven van het Besluit overige niet-meldingsplichtige gevallen bodemsanering. (K)

L.2.2.6 ... kan de essentie omschrijven van het Besluit financiële bepalingen bodemsanering. (K)

L.2.3. Onderzoek bij bodemsanering

L.2.3.1 ... kan omschrijven wat onder een verkennend of indicatief onderzoek, een oriënterend onderzoek, een nader onderzoek en een saneringsonderzoek wordt verstaan. (I)

L.2.3.2 ... kan omschrijven wat de aanleiding kan zijn om tot bodemonderzoek over te gaan. (I)

L.2.3.3 ... kan opsommen wat in een saneringsplan moet worden opgenomen. (K)

L.2.3.4 ... kan omschrijven wat onder 'saneringsdoelstelling' wordt verstaan. (I)

L.2.3.5 ... kan noemen wie primair belast is met onderzoek bij bodemsanering. (K)

L.2.3.6 ... kan noemen welk overheidsorgaan bevoegd is dit te doen indien de primair verantwoordelijke in gebreke is of blijft. (K)

L.2.3.7 ... kan de vier vormen van financiële bepalingen in de Wet bodembescherming noemen. (K)

L.2.3.8 ... kan omschrijven wanneer sprake is van een verplichte aankoopregeling door gemeenten bij ernstige verontreiniging. (I)

L.2.3.9 ... kan aanwijzen waar die verplichte aankoopregeling in de Wet bodembescherming is geregeld. (K)

L.2.4. Kosten schadevergoeding

L.2.4.1 ... kan omschrijven hoe het Rijk de kosten verbonden aan de sanering verhaalt op de veroorzaker. (I)

L.2.4.2 ... kan de essentie van het arrest Van Wijngaarden-Staat (HR 24-4-1992, NJ 1993, 643) en de zogenoemde '30-september arresten' (HR 30-9-1994, nr 15.308 M&R 1994, 112) met betrekking tot de peildatum 1 januari 1975 samenvatten. (K)

L.3. Overige milieuwetten

L.3.1. Doel en instrumenten van de Wet geluidhinder

L.3.1.1 ... kan de doelstelling van de Wet geluidhinder noemen. (K)

L.3.1.2 ... kan de instrumenten noemen die de Wet geluidhinder kent om de doelstelling te bereiken. (K)

L.3.1.3 ... kan de drie vormen van geluidhinderbestrijding opsommen. (K)

L.3.1.4 ... kan definiëren wat onder 'zonebesluit' wordt verstaan. (K)

- L.3.1.5 ... kan de waarde van de geluidsbelasting op de gevels van woningen noemen, in nieuwe en bestaande situaties. (K)
- L.3.1.6 ... kan noemen wie bevoegd is een hogere waarde van geluidsbelasting op de gevel van woningen vast te stellen, wie dat kunnen verzoeken en aanwijzen waar dat is geregeld. (K)
- L.3.1.7 ... kan de procedure van saneringsmaatregelen in eigen woorden omschrijven. (I)

L.3.2. Doel en instrumenten van de Waterwet

- L.3.2.1 ... kan de doelstelling van de Waterwet noemen. (K)
- L.3.2.2 ... kan de instrumenten noemen die de Waterwet kent om de doelstelling te bereiken. (K)
- L.3.2.3 ... kan de relatie van de Waterwet met de Wabo voor wat betreft de mogelijkheden tot coördinatie omschrijven. (K)

L.3.3. Doel en instrumenten inzake de Meststoffenwet en de Wet ammoniak en veehouderij

- L.3.3.1 ... kan de doelstelling van de Meststoffenwet noemen. (K)
- L.3.3.2 ... kan de instrumenten noemen die de Meststoffenwet kent om de doelstelling te bereiken. (K)
- L.3.3.3 ... kan de doelstelling van de Wet ammoniak en veehouderij noemen. (K)
- L.3.3.4 ... kan de instrumenten noemen die de Wet ammoniak en veehouderij kent om de doelstelling te bereiken. (K)
- L.3.3.5 ... kan de doelstelling en instrumenten van de Wet geurhinder en veehouderij noemen. (K)

M. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

M.1. Algemeen

- M.1.1 ... kan het doel van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) omschrijven. (I)
- M.1.2 ... kan de activiteiten opsommen waarvoor een omgevingsvergunning nodig is c.q. kan zijn. (K)
- M.1.3 ... kan de toetsingscriteria opsommen voor een activiteit die onder de omgevingsvergunning valt. (K)
- M.1.4 ... kan aangeven welke onderwerpen in het Besluit omgevingsrecht (Bor) zijn geregeld. (K)
- M.1.5 ... kan aangeven welke onderwerpen in de Regeling omgevingsrecht (Mor) zijn geregeld. (K)

M.2. Begrippen

- M.2.1 ... kan beschrijven wat onder project wordt verstaan. (K)
- M.2.2 ... kan omschrijven wat onder de omgevingsvergunning wordt verstaan. (K)
- M.2.3 ... kan definiëren wat onder "bouwen" in de zin van de Wabo wordt verstaan. (K)
- M.2.4 ... kan definiëren wat onder "bevoegd gezag" in de zin van de Wabo wordt verstaan. (K)
- M.2.5 ... kan definiëren wat onder "slopen" in de zin van de Wabo wordt verstaan. (K)

M.3 Omgevingsvergunning

M.3.1. Algemeen

- M.3.1.1 ... kan benoemen welke activiteiten vergunningvrij zijn. (I)
- M.3.1.2 ... kan aan de hand van concrete voorbeelden bepalen wanneer een activiteit omgevingsvergunningplichtig is. (I)
- M.3.1.3 ... kan de verbanden tussen de verschillende soorten vergunningen aangeven. (I)
- M.3.1.4 ... kan in concrete gevallen aangeven welk bestuursorgaan bevoegd gezag is voor het verlenen van een omgevingsvergunning. (I)
- M.3.1.5 ... kan aangeven wie verantwoordelijk is voor de inhoud van de vergunningaanvraag. (K)
- M.3.1.6 ... kan aangeven waar een aanvraag om een omgevingsvergunning kan worden ingediend. (K)
- M.3.1.7 ... kan omschrijven wat onder vooroverleg wordt verstaan, het doel en de formele juridische status van het vooroverleg. (K)
- M.3.1.8 ... kan aanwijzen waar is geregeld welke gegevens en bescheiden een aanvrager moet overleggen bij een aanvraag van een omgevingsvergunning. (K)
- M.3.1.9 ... kan de eigenschappen en beperkingen van de integrale, gefaseerde en deelvergunningen opnoemen. (K)
- M.3.1.10 ... kan de reguliere en de uitgebreide voorbereidingsprocedure bij de behandeling van een aanvraag van een omgevingsvergunning schematisch weergeven, zowel als het betreft een eenvoudige als een ingewikkelde aanvraag. (K)
- M.3.1.11 ... kan aangeven wanneer een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt aangehouden en hoe lang die aanhouding duurt. (K)
- M.3.1.12 ... kan omschrijven wanneer tot verlenging van de beslistermijn (verdaging) wordt besloten en kent de termijnen waarmee de beslistermijn maximaal kan worden verlengd. (K)
- M.3.1.13 ... kan de procedure beschrijven die bij verlenging van de beslistermijn in acht genomen moet worden. (K)
- M.3.1.14 ... kan de gevolgen van overschrijding van de beslistermijn in casussen toepassen. (T)
- M.3.1.15 ... kan omschrijven in welke gevallen een verklaring van geen bedenkingen wordt toegepast. (K)
- M.3.1.16 ... kan het verschil tussen een advies en een verklaring van geen bedenkingen omschrijven. (I)
- M.3.1.17 ... kan de verschillende mogelijkheden om af te wijken van een bestemmingsplan, beheersverordening en/of exploitatieplan door middel van een omgevingsvergunning opsommen. (K)
- M.3.1.18 ... kan aan de hand van casussen beoordelen of toekenning van een omgevingsvergunning voor het bestemmingsplan, beheersverordening en/of exploitatieplan nodig is. (T)
- M.3.1.19 ... kan voorbeelden noemen van een omgevingsvergunning met een aflopend karakter en een omgevingsvergunning met een doorlopend karakter. (I)
- M.3.1.20 ... kan aangeven wanneer een omgevingsvergunning in werking treedt. (K)
- M.3.1.21 ... kan benoemen in welke gevallen de omgevingsvergunning in werking treedt na de bezwarentermijn c.q. beroepstermijn. (K)
- M.3.1.22 ... kan het verschil aangeven tussen een deelvergunning en een vergunning in twee fasen. (I)
- M.3.1.23 ... kan aan de hand van casussen beoordelen of voor een aanvraag om een deelvergunning of voor een aanvraag van een vergunning in twee fasen. (K)
- M.3.1.24 ... kan aangeven voor welke termijn de milieuvergunning in het algemeen geldt. (K)
- M.3.1.25 ... kan aangeven waar geregeld is dat een omgevingsvergunning slechts geldt voor een daarin aangegeven termijn. (K)

- M.3.1.26 ... kan voorbeelden noemen van gevallen waarbij in de vergunning wordt bepaald dat zij tijdelijk geldt. (I)
- M.3.1.27 ... kan opsommen in welke gevallen men vergunning nodig heeft bij verbouw en/of sloop van een monument. (K)
- M.3.1.28 ... kan noemen in welke gevallen de minister beslist op een verzoek om vergunning bij verbouw en/of sloop van een monument en in welke gevallen deze beslissing genomen wordt door burgemeester en wethouders. (K)
- M.3.1.29 ... kan de tijdelijke omgevingsvergunning in casussen toepassen. (T)

M.3.2. Bouwen

- M.3.2.1 ... kan opsommen in welke gevallen en door welk bestuursorgaan ontheffing van de bepalingen van het Bouwbesluit 2012 kan worden verleend. (K)
- M.3.2.2 ... kan aan de hand van concrete voorbeelden illustreren in welke gevallen vrijstelling/ontheffing van bepalingen van de bouwverordening kan worden verleend. (I)
- M.3.2.3 ... kan aanwijzen in welke gevallen er zonder omgevingsvergunning gebouwd mag worden. (K)
- M.3.2.4 ... kan omschrijven wat onder de zogenoemde voor- en achterkantbenadering van vergunningsvrije bouwwerken wordt verstaan. (K)
- M.3.2.5 ... kan aan de hand van concrete voorbeelden interpreteren wanneer een bouwwerk vergunningsvrij kan worden opgericht. (I)
- M.3.2.6 ... kan het onderscheid tussen vergunningvrije- en vergunningplichtige bouwwerken aan de hand van casussen toepassen. (T)
- M.3.2.7 ... kan opsommen welke beslissingen op een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het bouwen kunnen worden genomen. (K)
- M.3.2.8 ... kan aangeven wanneer tot een bepaalde beslissing op een aanvraag voor een omgevingsvergunning moet of kan worden besloten. (K)
- M.3.2.9 ... kan die kennis (M.3.2.8) aan de hand van casussen toepassen. (T)
- M.3.2.10 ... kan de procedure voor de behandeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het bouwen omschrijven en ordenen. (K)
- M.3.2.11 ... kan de fatale termijnen voor de behandeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het bouwen aanwijzen. (K)
- M.3.2.12 ... kan de fatale termijnen in casussen toepassen. (T)
- M.3.2.13 ... kan de gevolgen van overschrijding van de termijnen omschrijven. (I)
- M.3.2.14 ... kan de gevolgen van overschrijding van de termijnen in casussen toepassen. (T)
- M.3.2.15 ... kan aangeven voor welke bouwwerken een tijdelijke omgevingsvergunning kan worden verleend en de maximale termijn van geldingsduur die daarbij kan worden gehanteerd. (K)
- M.3.2.16 ... kan de rechtsgevolgen opsommen van het verstrijken van de geldingsduur van de omgevingsvergunning. (K)

M.3.3 Ruimtelijke ordening

- M.3.3.1 ... kan een omgevingsvergunning waarvoor een vvgb vereist is definiëren. (K)
- M.3.3.2 ... kan aangeven wat de verschillen in mogelijke rechtsgevolgen zijn tussen het vragen van advies door een bestuursorgaan aan een ander bestuursorgaan en het verstrekken door een bestuursorgaan aan een bestuursorgaan van een verklaring van geen bedenkingen. (I)
- M.3.3.3 ... kan aan de hand van casussen de mogelijkheden van een omgevingsvergunning met ruimtelijke onderbouwing toepassen. (T)
- M.3.3.4 ... kan een aantal voorbeelden noemen in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht waarin bestuursorganen verplicht advies moeten vragen plus een aantal voorbeelden waarin een vvgb is vereist en kan op basis

- van een casus aangeven of er sprake is van een verplicht advies of een vereist vvgb.(I)
- M.3.3.5 ... kan de procedure van een omgevingsvergunning met vvgb en een afwijzing van een aanvraag om een omgevingsvergunning met vvgb omschrijven. (K)
- M.3.3.6 ... kan omschrijven wanneer een omgevingsvergunning voor het aanleggen van werken geen bouwwerken zijnde moet worden geweigerd. (I)
- M.3.3.7 ... kan omschrijven wanneer een omgevingsvergunning voor het slopen moet en wanneer mag worden geweigerd. (I)
- M.3.3.8 ... kan aangeven voor welke werken die geen bouwwerken zijn een tijdelijke omgevingsvergunning kan worden verleend en de maximale termijn van geldingsduur die daarbij kan worden gehanteerd. (K)
- M.3.3.9 ... kan de rechtsgevolgen opsommen van het verstrijken van de geldingsduur van de omgevingsvergunning. (K)

M.3.4 Milieubeheer

- M.3.4.1 ... kan noemen wanneer een omgevingsvergunning voor de activiteit “milieu” in de zin van de Wabo vereist is. (K)
- M.3.4.2 ... kan omschrijven wanneer er van één inrichting kan worden gesproken terwijl bedrijfsonderdelen van de inrichting op verschillende plaatsen zijn gevestigd. (I)
- M.3.4.3 ... kan het doel, de betekenis en de reikwijdte aangeven van het zogenoemde Activiteitenbesluit (Besluit algemene regels voor inrichten milieubeheer). (K)
- M.3.4.4 ... kan omschrijven in welke gevallen met betrekking tot een inrichting volstaan kan worden met een melding. (I)
- M.3.4.5 ... kan opsommen welke soorten meldingen er zijn. (K)
- M.3.4.6 ... kan de procedure van een melding omschrijven. (K)
- M.3.4.7 ... kan het verschil verklaren tussen een verzoek om vergunning voor het veranderen van een inrichting en een verzoek om een revisievergunning. (I)
- M.3.4.8 ... kan omschrijven welk bestuursorgaan in een concrete situatie bevoegd is om op een verzoek om een omgevingsvergunning voor een inrichting te beslissen. (I)
- M.3.4.9 ... kan de procedure van een verzoek om een vergunning voor een inrichting samenvatten. (K)
- M.3.4.10 ... kan aangeven voor welke activiteiten c.q. inrichtingen een tijdelijke omgevingsvergunning kan worden verleend en de maximale termijn van geldingsduur die daarbij kan worden gehanteerd. (K)
- M.3.4.11 ... kan de rechtsgevolgen opsommen van het verstrijken van de geldingsduur van de omgevingsvergunning. (K)
- M.3.4.12 ... kan omschrijven welke aan een vergunning voor een inrichting te verbinden voorschriften toelaatbaar zijn. (I)
- M.3.4.13 ... kan het verschil tussen doel- en middelvoorschriften omschrijven. (I)
- M.3.4.14 ... kan omschrijven wat onder het zogenoemde BBT wordt verstaan. (I)
- M.3.4.15 ... kan het doel, de betekenis en de reikwijdte van het Besluit Algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, het zogenoemde Activiteitenbesluit en de relatie met de Wabo aangeven. (I)

M.3.5 Weigeringsgronden

- M.3.5.1 ... kan aanwijzen waar de weigeringsgronden voor omgevingsvergunningen zijn te vinden. (K)
- M.3.5.2 ... kan aangeven wanneer tot een bepaalde beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning moet of kan worden besloten. (I)
- M.3.5.3 ... kan verklaren wanneer een omgevingsvergunning gedeeltelijk geweigerd kan worden. (I)
- M.3.5.4 ... kan de voorwaarden en beperkingen noemen van de bevoegdheid tot gedeeltelijk weigeren van de omgevingsvergunning. (K)

- M.3.5.5 ... kan aan de hand van casussen de weigeringsgronden voor de activiteit 'bouwen' toepassen. (T)
- M.3.5.6 ... kan aan de hand van casussen de weigeringsgronden voor de activiteit 'aanleggen' toepassen. (T)
- M.3.5.7 ... kan aan de hand van casussen de weigeringsgronden voor de activiteit 'het in gebruik nemen of gebruiken van een bouwwerk met het oog op de brandveiligheid' toepassen. (T)
- M.3.5.8 ... kan de weigeringsgronden voor de activiteit 'het slopen, verstoren verplaatsen etc. van een beschermd monument' aanwijzen. (K)
- M.3.5.9 ... kan aan de hand van casussen de weigeringsgronden voor de activiteit 'het slopen van een bouwwerk in gevallen waarin dat in een bestemmingsplan, etc. is bepaald of in een beschermd stads- en dorpsgezicht' toepassen. (T)
- M.3.5.10 ... kan aangeven wanneer een toetsing plaats kan vinden op grond van de Wet Bibob. (K)
- M.3.5.11 ... kan de relatie aangeven tussen de verklaring van geen bedenkingen (vvgb) en de weigeringsgronden van een omgevingsvergunning. (I)
- M.3.5.12 ... kan in het verband van de weigeringsgronden de betekenis van het welstandsadvies verklaren. (T)

M.3.6 Wijziging en intrekking van de omgevingsvergunning

- M.3.6.1 ... kan de instanties en bestuursorganen benoemen die bevoegd zijn om tot wijziging van de omgevingsvergunning en of de voorschriften daarvan over te gaan en wanneer zij die bevoegdheid hebben. (K)
- M.3.6.2 ... kan aangeven waar de intrekkinggronden in de Wabo zijn geregeld. (K)
- M.3.6.3 ... kan imperatieve en facultatieve intrekkinggronden onderscheiden. (I)
- M.3.6.4 ... kan de procedure beschrijven die bij intrekking of wijziging van de omgevingsvergunning moet worden doorlopen. (K)
- M.3.6.5 ... kan aanwijzen wanneer tot intrekking van een verleende omgevingsvergunning voor het bouwen kan worden overgegaan en omschrijven welk rechtsgevolg de intrekking van deze omgevingsvergunning heeft. (K)

M.4 Vergoeding van kosten en schade

- M.4.1 ... kan aangeven waar de schadevergoedingsregeling in de Wabo is geregeld. (K)
- M.4.2 ... kan beschrijven wanneer een vergunninghouder voor de schadevergoedingsregeling in aanmerking komt, om welke schade het gaat en welke gevallen voor de schadevergoedingsregeling ingevolge de Wabo geen plaats is. (K)
- M.4.3 ... kan aangeven wanneer een verzoek om schadevergoeding kan worden ingediend en de procedure die bij de behandeling van de verzoeken zal worden doorlopen. (T)

M.5 Toezicht en handhaving

- M.5.1 ... kan het belang van het handhavingstoezicht en van de handhaving aangeven. (K)
- M.5.2 ... kan de verschillende bij handhaving behorende middelen benoemen, de juridische vindplaatsen aangeven en aanduiden wie het bevoegd gezag is. (K)
- M.5.3 ... kan definiëren wat onder bestuursrechtelijke handhaving en strafrechtelijke handhaving wordt verstaan. (K)
- M.5.4 ... kan de overeenkomsten en verschillen aangeven en de relatie leggen tussen de regels van handhaving en toezicht op de uitvoering in de Wabo en de Algemene wet bestuursrecht. (I)

- M.5.5 ... kan de verschillen omschrijven tussen toezicht en handhaving. (K)
- M.5.6 ... kan de samenhang omschrijven tussen toezicht en handhaving. (K)
- M.5.7 ... kan aangeven welk bestuursorgaan primair belast is met het toezicht en de handhaving ingevolge de Wabo. (K)
- M.5.8 ... kan aanwijzen waar regels over toezicht en handhaving zijn te vinden. (K)
- M.5.9 ... kan de procedure noemen die bij bestuursrechtelijke handhaving moet worden gevolgd. (K)
- M.5.10 ... kan aangeven in welke gevallen een vergunning als bestraffende sanctie kan worden ingetrokken. (I)
- M.5.11 ... kan het begrip 'gedogen' definiëren en noemen wanneer het bestuursorgaan tot gedogen mag overgaan. (K)
- M.5.12 ... kan de handhavinginstrumenten, de procedure die daarbij moet worden gevolgd en de rechtsbescherming aan de hand van casussen toepassen. (T)

M.6 Rechtsbescherming

- M.6.1 ... kan de rechtsbescherming beschrijven van beschikkingen die met de reguliere voorbereidingsprocedure tot stand zijn gekomen. (K)
- M.6.2 ... kan de rechtsbescherming beschrijven van beschikkingen die met de uitgebreide voorbereidingsprocedure tot stand zijn gekomen. (K)
- M.6.3 ... kan de rechtsbescherming beschrijven van handhavingsbesluiten. (K)
- M.6.4 ... kan de beroepstermijn aangeven voor het indienen van bezwaar- en beroepschriften. (K)
- M.6.5 ... kan de verschillende rechtsbeschermingsmomenten in de procedure voor verkrijging van een omgevingsvergunning voor het bouwen noemen. (K)
- M.6.6 ... kan de rechtsbescherming tegen besluiten op aanvragen om omgevingsvergunning voor het bouwen aan de hand van casussen toepassen. (T)
- M.6.7 ... kan omschrijven welke beslissingen op de verschillende verzoeken om rechtsbescherming met betrekking tot een verzoek voor een omgevingsvergunning voor het bouwen kunnen worden genomen. (I)

Toetsmatrijs en Cesuur Juridische aspecten 2

Onderwerpen	Percentages	Kennis	Inzicht	Toepassing
1. Recht algemeen (A) en staatsrecht (B)	5	2	1	
2. Algemeen bestuursrecht (C)	11	4	1	1
3. Woningwet (D), Huisvestingswet en Leegstandwet (E)	15	5	1	2
4. Wet ruimtelijke ordening (F) en Wet voorkeursrecht gemeenten (G)	20	7	3	1
5. Wet inrichting landelijk gebied (H), Nadeelcompensatie (I) en Onteigeningswet (J)	11	4	2	
6. Diverse wetten (Monumentenwet 1988, Ontgrondingenwet, Wegenwet, Natuurbeschermingswet, Boswet, Drank- en horecawet, Belemmeringenwet Privaatrecht, Luchtvaartwet, Wet Puberr) (K)	4	2		
7. Milieuwetgeving (L)	9	3	2	
8. Wabo (M)	25	8	3	3
Totaal	100%	35	13	7

Totaal 55 meerkeuzevragen. Elke vraag heeft dezelfde gewicht.
De cesuur is 65% van de toetslengte.

De examencommissie is bevoegd om maximaal 5 procentpunten van de toetsmatrijs en de cesuur af te wijken.

Eindtermen Vastgoedeconomie

De kandidaat dient:

- a. statistische gegevens en gegevens uit tabellen te kunnen interpreteren en toepassen;
- b. kennis te bezitten van de belangrijkste micro-economische verschijnselen, i.e. de hoofdzaken van het producenten- en consumentengedrag; hij dient met name inzicht te hebben in de prijsvorming onder invloed van vraag- en aanbodontwikkelingen op abstracte markten en de invloed van deze ontwikkelingen te kunnen aangeven op de markten, waarin makelaars en aanverwante beroepsgroepen opereren en op de factoren, die bij transacties en adviezen van belang zijn;
- c. de intensiteit van de concurrentie in een bedrijfstak te kunnen analyseren en bepalen; de concurrentiepositie van individuele ondernemingen binnen een bedrijfstak te kunnen analyseren en vaststellen en de gevolgen van het ondernemingsbeleid voor de concurrentiepositie te kunnen analyseren, met name voor bedrijfstakken, waarin makelaars en aanverwante beroepsgroepen opereren;
- d. kennis te bezitten van de voornaamste macro-economische grootheden, alsmede inzicht in de relaties tussen deze grootheden en de ontwikkeling daarvan en de rol van de overheid daarin; hij dient de betekenis van macro-economische c.q. conjuncturele ontwikkelingen in het algemeen in grote lijnen te kunnen aangeven alsmede de invloed ervan op de markt waarin makelaars en aanverwante beroepsgroepen opereren en op de factoren, die bij transacties en adviezen van belang zijn;
- e. kennis te bezitten van de structuur en werkwijze van het bank- en kredietwezen; tevens dient hij de betekenis van nationale en internationale ontwikkelingen op de financiële markten, in het bijzonder de kapitaalmarkt, alsmede de invloed hiervan op de markten van onroerende zaken in het algemeen en de totstandkoming van transacties en adviezen daarbinnen in het bijzonder, te kunnen onderkennen.

Toetstermen Vastgoedeconomie

De kandidaat ...

A. Statistiek

A.1. Statistische presentatie

- A.1.1 ... kan uit de gegevens van een staafdiagram, lijndiagram of cirkeldiagram de onderliggende tabel herleiden. (T)
- A.1.2 ... kan uit de gegevens van een staafdiagram, lijndiagram of cirkeldiagram conclusies trekken over kwantitatieve ontwikkelingen. (T)
- A.1.3 ... kan met behulp van een trendlijn een extrapolatie uitvoeren. (T)

A.2. Percentages, reële cijfers en nominale cijfers

- A.2.1 ... kan in een casus met productiecijfers, inkomensontwikkelingen e.d. nominale cijfers omrekenen naar reële cijfers en omgekeerd. (T)
- A.2.2 ... kan in een casus relatieve cijfers omrekenen naar absolute cijfers en omgekeerd. (T)
- A.2.3 ... kan in een casus berekeningen uitvoeren met percentages en de uitkomsten daarvan interpreteren. (T)
- A.2.4 ... kan veranderingen uitgedrukt in percentages of absolute cijfers omrekenen tot veranderingen in procentpunten of omgekeerd. (T)

A.3. Indexcijfers en kengetallen

- A.3.1 ... kan in een casus een indexcijfer berekenen. (T)
- A.3.2 ... kan in een casus indexcijfers herberekenen bij een wijziging van het basisjaar. (T)
- A.3.3 ... kan in een casus met indexcijfers, percentages en andere kwantitatieve gegevens de omvang van relatieve en absolute grootheden en veranderingen berekenen. (T)
- A.3.4 ... kan in een casus het effect van de prijsstijging van een bepaalde productgroep op het consumentenprijsindexcijfer berekenen bij gegeven wegingsfactoren. (T)
- A.3.5 ... kan in een casus berekeningen uitvoeren met in de casus gedefinieerde en/of in de vastgoedbranche gebruikelijke kengetallen (o.a. krapte-indicator en grondquote). (T)

B. Vraag en aanbod

B.1. Consumptie

B.1.1. Basisbegrippen consumptie

- B.1.1.1 ... kan de begrippen consumeren en sparen definiëren. (K)
- B.1.1.2 ... kan het verschil tussen consumptiegoederen en investeringsgoederen omschrijven. (K)
- B.1.1.3 ... kan van in een casus gegeven producten uit de vastgoedbranche en aanverwante branches bepalen of deze tot de consumptiegoederen dan wel de investeringsgoederen behoren. (I)

B.1.2. Prijsindexcijfers

- B.1.2.1 ... kan omschrijven tot welk doel budgetonderzoeken worden gehouden en noemen welke organisatie in Nederland (het Centraal Bureau voor de Statistiek) budgetonderzoeken houdt. (K)
- B.1.2.2 ... kan het consumentenprijsindexcijfer definiëren, kan omschrijven waartoe het consumentenprijsindexcijfer wordt berekend en waarvoor dit cijfer in de praktijk wordt gebruikt. (K)
- B.1.2.3 ... kan omschrijven wat bij de berekening van een prijsindexcijfer met het basisjaar en de wegingsfactoren wordt bedoeld. (K)
- B.1.2.4 ... kan verklaren waarom een prijsverandering in een bepaalde uitgavencategorie meer of minder invloed op de inflatie heeft dan prijsveranderingen in een andere uitgavencategorie. (I)
- B.1.2.5 ... kan het begrip huurquote definiëren en omschrijven waar dit begrip voor gebruikt wordt. (K)

B.1.3. Individuele en collectieve vraagcurven

- B.1.3.1 ... kan de factoren opsommen die de individuele vraag naar een goed bepalen. (K)
- B.1.3.2 ... kan het verschil tussen een individuele vraagfunctie en de collectieve vraagfunctie omschrijven. (K)
- B.1.3.3 ... kan omschrijven wat met een 'ceteris paribus vraagfunctie' wordt bedoeld. (K)
- B.1.3.4 ... kan in een casus de vraagfunctie opstellen en gewijzigde omstandigheden in de vraagfunctie verwerken. (T)
- B.1.3.5 ... kan met behulp van een afgebeelde vraagfunctie de vraag naar een goed bij gegeven prijzen aangeven en mate van prijsgevoeligheid bepalen. (I)
- B.1.3.6 ... kan met behulp van een gegeven vraagfunctie de vraag naar een goed bij gegeven prijzen berekenen. (T)
- B.1.3.7 ... kan verklaren waarom een gegeven vraagcurve een dalend verloop heeft. (I)
- B.1.3.8 ... kan in een casus bepalen of een gegeven ontwikkeling leidt tot een verschuiving van de vraagcurve of een verschuiving langs de vraagcurve. (T)
- B.1.3.9 ... kan in een casus bepalen of een gegeven ontwikkeling leidt tot een verhoging of een verlaging van de vraag naar een goed. (T)

B.1.4. Elasticiteiten

- B.1.4.1 ... kan het begrip prijselasticiteit van de vraag definiëren. (K)
- B.1.4.2 ... kan in een casus de prijselasticiteit van de vraag berekenen. (T)
- B.1.4.3 ... kan in een casus met een gegeven prijselasticiteit van de vraag het effect van een prijsverandering op de vraag berekenen. (T)
- B.1.4.4 ... kan het verschil tussen een elastische vraag en een inelastische vraag omschrijven. (K)
- B.1.4.5 ... kan met gegeven waarden van de prijselasticiteit van de vraag omschrijven en/of berekenen wat er bij prijsveranderingen met de afzet en de omzet gebeurt. (I/T)
- B.1.4.6 ... kan het begrip kruiselingse prijselasticiteit definiëren. (K)
- B.1.4.7 ... kan in een casus de kruiselingse prijselasticiteit berekenen. (T)
- B.1.4.8 ... kan de begrippen substituten en complementaire goederen definiëren. (K)
- B.1.4.9 ... kan de samenhang van de begrippen substituten en complementaire goederen met de kruiselingse prijselasticiteit omschrijven. (I)
- B.1.4.10 ... kan in een casus met een gegeven kruiselingse prijselasticiteit het effect van een prijsverandering van een goed op de afzet van een ander goed berekenen. (T)
- B.1.4.11 ... kan in een casus met een gegeven kruiselingse prijselasticiteit bepalen of er sprake is van een substituut, een complementair goed of geen van beide. (I)
- B.1.4.12 ... kan het begrip budget- of inkomenselasticiteit definiëren. (K)
- B.1.4.13 ... kan in een casus de budget- of inkomenselasticiteit berekenen. (T)

- B.1.4.14 ... kan in een casus met behulp van de budget- of inkomenselasticiteit bepalen of een goed een basisgoed of een luxe goed is. (I)
- B.1.4.15 ... kan het begrip inferieur goed definiëren. (K)
- B.1.4.16 ... kan in een casus met een gegeven inkomenselasticiteit het effect van een inkomensverandering op de afzet van een goed berekenen. (T)
- B.1.4.17 ... kan in een casus met een gegeven inkomenselasticiteit bepalen of er sprake is van een basisgoed, luxe goed of inferieur goed. (I)
- B.1.4.18 ... kan in het kader van de Wet van Engel het begrip drempelinkomen definiëren en in een grafiek waarin het verband wordt geschetst tussen het inkomen en het percentage dat van dat inkomen aan een bepaald goed wordt besteed, aanwijzen. (K/I)
- B.1.4.19 ... kan in een grafiek waarin het verband wordt geschetst tussen het inkomen en het percentage dat van dat inkomen aan een bepaald goed wordt besteed, bepalen van welk soort goed (inferieur goed, basisgoed of luxegoed) er sprake is. (I)
- B.1.4.20 ... kan in een grafiek waarin het verband wordt geschetst tussen het inkomen en het percentage dat van dat inkomen aan een bepaald goed wordt besteed globaal de hoogte bepalen van de inkomenselasticiteit bij een bepaald inkomen. (I)

B.1.5. Inkomens en inkomensverdeling

- B.1.5.1 ... kan de begrippen bruto inkomen, netto inkomen, besteedbaar inkomen, reëel inkomen, modaal inkomen en nominaal inkomen definiëren. (K)
- B.1.5.2 ... kan de samenhang en de verschillen tussen de begrippen bruto inkomen, netto inkomen, besteedbaar inkomen, reëel inkomen, modaal inkomen en nominaal inkomen omschrijven. (I)
- B.1.5.3 ... kan in een casus het bruto inkomen, het netto inkomen, het besteedbaar inkomen, het reëel inkomen, het modaal inkomen en het nominaal inkomen berekenen. (T)
- B.1.5.4 ... kan de begrippen personele inkomensverdeling, categoriale inkomensverdeling, primaire inkomensverdeling en secundaire inkomensverdeling omschrijven. (K)
- B.1.5.5 ... kan een afgebeelde inkomensverdeling interpreteren en er conclusies over trekken. (I)

B.2. Productie

B.2.1. Basisbegrippen productie

- B.2.1.1 ... kan de begrippen produceren en productiefactoren definiëren en de drie productiefactoren opsommen. (K)
- B.2.1.2 ... kan omschrijven waarom ondernemerschap een bijzondere productiefactor is. (I)
- B.2.1.3 ... kan een drietal doelstellingen van ondernemingsbeleid opsommen. (K)
- B.2.1.4 ... kan de begrippen productiecapaciteit en productieomvang omschrijven en het verband tussen beide aangeven. (K)
- B.2.1.5 ... kan de begrippen bezettingsgraad, overbezetting en onderbezetting definiëren. (K)
- B.2.1.6 ... kan omschrijven wat met toe- en afnemende meeropbrengsten wordt bedoeld. (K)

B.2.2. Kostenonderscheidingen

- B.2.2.1 ... kan het verschil aangeven tussen constante en variabele kosten, het verschil omschrijven tussen proportioneel variabele kosten, degressief variabele kosten en progressief variabele kosten en het begrip trapsgewijs toenemende constante kosten definiëren. (K)
- B.2.2.2 ... kan het begrip marginale kosten definiëren. (K)
- B.2.2.3 ... kan omschrijven hoe de constante kosten en de variabele kosten de marginale kosten beïnvloeden. (I)
- B.2.2.4 ... kan in een casus met productie- en/of afzetgegevens de omvang van de variabele kosten, de constante kosten en de totale kosten berekenen, al dan niet met behulp van in een grafiek afgebeelde kostencurves. (T)
- B.2.2.5 ... kan in een casus met productie- en/of afzetgegevens bij een gegeven productieniveau de gemiddelde variabele kosten, de gemiddelde constante kosten en de gemiddelde totale kosten berekenen, al dan niet met behulp van in een grafiek afgebeelde kostencurves. (T)
- B.2.2.6 ... kan in een casus met productiegegevens bij een gegeven productieniveau de marginale kosten berekenen, al dan niet met behulp van in een grafiek afgebeelde kostencurves. (T)
- B.2.2.7 ... kan in een grafiek met kostencurves aangeven welke curves de variabele kosten, de constante kosten, de gemiddelde kosten en de totale kosten afbeelden. (I)
- B.2.2.8 ... kan de samenhang omschrijven tussen afgebeelde kostencurves. (I)
- B.2.2.9 ... kan in een casus aangeven hoe kostenontwikkelingen leiden tot veranderingen van de ligging van de verschillende kostencurves in een grafiek. (I)
- B.2.2.10 ... kan in een casus van gegeven kostensoorten bepalen of deze tot de variabele kosten of de constante kosten behoren. (I)

B.2.3. Elasticiteit van het aanbod

- B.2.3.1 ... kan het begrip elasticiteit van het aanbod definiëren. (K)
- B.2.3.2 ... kan in een vastgoedcasus de elasticiteit van het aanbod berekenen. (T)
- B.2.3.3 ... kan in een vastgoedcasus met een gegeven elasticiteit van het aanbod het effect van een prijsverandering op het aanbod berekenen. (T)
- B.2.3.4 ... kan het begrip bedrijfsoptimum definiëren. (K)

B.2.4. Producentengedrag op de markten voor onroerende zaken

- B.2.4.1 ... kan in een casus aangeven welke hoofddoelstelling een ondernemer heeft. (I)
- B.2.4.2 ... kan de samenhang verklaren tussen het cyclische karakter van de onroerendgoedmarkten en de planningshorizon van projectontwikkelaars, aannemers en andere ondernemingen, werkzaam op de onroerendgoedmarkt. (I)
- B.2.4.3 ... kan de samenhang verklaren tussen de algemene conjunctuur en het producentengedrag van projectontwikkelaars, aannemers en andere ondernemingen, werkzaam op de onroerendgoedmarkt. (I)
- B.2.4.4 ... kan de samenhang verklaren tussen veranderingen in de rentestand en het producentengedrag van projectontwikkelaars, aannemers en andere ondernemingen, werkzaam op de onroerendgoedmarkt. (I)
- B.2.4.5 ... kan de invloed van de lange voorbereidings- en bouwtijd van gebouwen verklaren op het producentengedrag van projectontwikkelaars, aannemers en andere ondernemingen, werkzaam op de onroerendgoedmarkt. (I)
- B.2.4.6 ... kan verklaren hoe door de hierboven genoemde factoren overaanbod kan ontstaan (I).
- B.2.4.7 ... kan in een casus de bezettingsgraad berekenen. (T)
- B.2.4.8 ... kan verklaren hoe de bezettingsgraad van een bouwonderneming samenhangt met de vastgoedcyclus. (I)

B.3. Marktverhoudingen

B.3.1. Marktvormen en marktmechanisme

- B.3.1.1 ... kan het begrip micro-economie definiëren en omschrijven welke economische verschijnselen door de micro-economie worden bestudeerd. (K)
- B.3.1.2 ... kan van in een casus gegeven economische verschijnselen bepalen of deze door de micro-economie worden bestudeerd. (I)
- B.3.1.3 ... kan het verschil tussen een concrete markt en een abstracte markt omschrijven. (K)
- B.3.1.4 ... kan het begrip marktform definiëren en de factoren opsommen die de marktform bepalen (aard van het product, aantal aanbieders, aantal afnemers, markttransparantie en toetredingsmogelijkheden tot de markt). (K)
- B.3.1.5 ... kan omschrijven hoe de aard van het product, het aantal aanbieders, het aantal afnemers, markttransparantie en de toetredingsmogelijkheden tot de markt de marktform bepalen. (I)
- B.3.1.6 ... kan het verschil omschrijven tussen homogene en heterogene producten en het begrip productdifferentiatie definiëren. (K)
- B.3.1.7 ... kan in een casus bepalen of het gegeven product een homogeen goed of een heterogeen goed is. (I)
- B.3.1.8 ... kan de marktformen volledige mededinging (volkomen concurrentie), monopolistische concurrentie, homogeen oligopolie, heterogeen oligopolie, duopolie en monopolie definiëren. (K)
- B.3.1.9 ... kan in een casus bepalen van welke marktform (volledige mededinging, monopolistische concurrentie, homogeen oligopolie, heterogeen oligopolie, duopolie of monopolie) er sprake is. (I)
- B.3.1.10 ... kan het verschil omschrijven tussen hoeveelhedaanpassers en prijszetters en aangeven bij welke marktformen er van prijszetting of hoeveelhedaanpassing sprake is. (K)
- B.3.1.11 ... kan in een casus over volledige mededinging de evenwichtsprijs en de daarbij behorende collectieve afzet en omzet bepalen, al dan niet met behulp van een grafiek. (T)
- B.3.1.12 ... kan in een casus over volledige mededinging de verandering in de evenwichtsprijs en de daarbij behorende verandering in de collectieve afzet en omzet bepalen bij verschuivende aanbod- en vraagvergelijkingen, al dan niet met behulp van een grafiek. (T)
- B.3.1.13 ... kan omschrijven hoe in een markt van volkomen mededinging prijssignalen als communicatiemiddel fungeren tussen vragers en aanbieders. (I)
- B.3.1.14 ... kan omschrijven wanneer bij een individuele aanbieder in een markt van volkomen mededinging, in een monopolistische markt en in een oligopolistische markt de totale winst maximaal is. (K)
- B.3.1.15 ... kan omschrijven wanneer bij een individuele aanbieder in een markt van volkomen mededinging, in een monopolistische markt en in een oligopolistische markt de totale omzet gelijk is aan de totale kosten (break-evenanalyse). (K)
- B.3.1.16 ... kan in een casus over volledige mededinging of een monopolistische markt de (maximale) winst en/of omzet van een individuele aanbieder bepalen, al dan niet met behulp van een grafiek. (T)
- B.3.1.17 ... kan in een casus over volledige mededinging of een monopolistische markt bepalen wanneer de totale omzet gelijk is aan de totale kosten (break-evenanalyse), al dan niet met behulp van een grafiek. (K)
- B.3.1.18 ... kan in een casus over een oligopolistische markt de (maximale) winst en/of omzet van een individuele aanbieder bepalen met behulp van een grafiek. (T)
- B.3.1.19 ... kan in een casus over een oligopolistische markt met behulp van een grafiek bepalen wanneer de totale omzet gelijk is aan de totale kosten (break-even). (T)

- B.3.1.20 ... kan omschrijven hoe de individuele-aanbodlijn (prijs-afzetlijn) van een aanbieder in een markt van volkomen mededinging, een monopolistische markt of een oligopolistische markt tot stand komt. (I)
- B.3.1.21 ... kan in een grafiek de prijs-afzetlijn aanwijzen. (I)
- B.3.1.22 ... kan de samenhang omschrijven tussen totale opbrengsten, marginale opbrengsten en gemiddelde opbrengsten. (I)
- B.3.1.23 ... kan in een casus omschrijven hoe de ligging van de verschillende opbrengstencurves verandert door beschreven ontwikkelingen. (T)
- B.3.1.24 ... kan in een casus met behulp van een grafiek waarin de marginale en gemiddelde opbrengsten staan afgebeeld bepalen of er sprake is van een markt van volkomen mededinging of een monopolistische markt. (I)

B.3.2. Overheidsingrijpen in het marktmechanisme

- B.3.2.1 ... kan het begrip economische orde definiëren. (K)
- B.3.2.2 ... kan het verschil omschrijven tussen het marktmechanisme en het budgetmechanisme. (K)
- B.3.2.3 ... kan het verschil omschrijven tussen het bureaucratisch budgetmechanisme (planmechanisme) en het democratisch budgetmechanisme. (K)
- B.3.2.4 ... kan omschrijven waarom de Nederlandse economie een georiënteerde markteconomie wordt genoemd. (K)
- B.3.2.5 ... kan het begrip collectieve goederen definiëren, een aantal voorbeelden van collectieve goederen (die van belang zijn voor de vastgoedsector en aanverwante sectoren, zoals dijken, infrastructuur etc.) noemen. (K)
- B.3.2.6 ... kan beschrijven waarom de overheid de productie van collectieve goederen op zich neemt. (I)
- B.3.2.7 ... kan omschrijven wat in het kader van collectieve goederen met het profijtbeginsel wordt bedoeld en kan het begrip retributies definiëren. (K)
- B.3.2.8 ... kan het effect van accijnsheffingen, subsidies en het instellen van maximum- en minimumprijzen op markten omschrijven. (I)
- B.3.2.9 ... kan in een casus over volledige mededinging, een monopolistische markt en een oligopolistische markt het effect van accijnsheffingen, subsidies en het instellen van maximum- en minimumprijzen op de evenwichtsprijs en de collectieve afzet en omzet bepalen, al dan niet met behulp van een grafiek. (T)

B.3.3. De primaire, secundaire, tertiaire en quataire sector

- B.3.3.1 ... kan omschrijven welke bedrijven tot de primaire sector, de secundaire sector, de tertiaire sector en de quataire sector behoren. (K)
- B.3.3.2 ... kan in een casus bepalen of een bedrijf tot de primaire sector, de secundaire sector, de tertiaire sector of de quataire sector behoort. (I)

B.3.4. De markten voor onroerende zaken

- B.3.4.1 ... kan van in een casus beschreven vastgoedmarkten en aanverwante markten bepalen of deze de kenmerken van volledige mededinging, een monopolistische markt, een oligopolistische markt of een markt van monopolistische concurrentie vertonen. (I)
- B.3.4.2 ... kan de effecten van overheidsingrijpen (overdrachtsbelasting, huurtoeslag, hypotheekrenteaf trek, bouwsubsidies, verduurzaming) in de vastgoedsector en aanverwante sectoren op prijzen en hoeveelheden omschrijven. (I)
- B.3.4.3 ... kan van gegeven bedrijven uit de vastgoedsector of aanverwante sectoren bepalen of deze tot de primaire sector, de secundaire sector, de tertiaire sector en de quataire sector behoren. (I)
- B.3.4.4 ... kan het begrip vastgoedcyclus definiëren. (K)
- B.3.4.5 ... kan in een casus aangeven in welke fase van de vastgoedcyclus de onroerendgoedmarkten zich bevinden. (K)

- B.3.4.6 ... kan de drie oorzaken voor het verloop van de vastgoedcyclus opsommen (conjuncturele ontwikkelingen, de tijdshorizon die benodigd is voor het plannen en bouwen en marktperfecties). (K)
- B.3.4.7 ... kan met behulp van de vastgoedcyclus een tekort of een teveel aan woon- en bedrijfsruimte, een sterke stijging of daling van de woon- en huisvestingslasten en grootschalige leegstand verklaren. (I)
- B.3.4.8 ... kan de factoren die de marktontwikkelingen in vastgoedmarkten bepalen indelen in aanbodfactoren, vraagfactoren en gecombineerde factoren en van in een casus gegeven factoren bepalen tot welke van de drie groepen deze behoren. (I)
- B.3.4.9 ... kan de factoren die de marktontwikkelingen in vastgoedmarkten bepalen indelen in economische, maatschappelijke en technische factoren en van in een casus gegeven factoren bepalen tot welke van de drie groepen deze behoren. (I)
- B.3.4.10 ... kan de invloed van de in de termen B.3.4.8 en B.3.4.9 genoemde factoren op de vraag en het aanbod op de vastgoedmarkten omschrijven. (I)
- B.3.4.11 ... kan in een casus bepalen hoe grondprijzen, kosten- en prijsontwikkelingen zich bij gegeven marktontwikkelingen ontwikkelen. (T)

C. Concurrentieverhoudingen

C.1. Bedrijfstak

C.1.1. Meso-economie en het SGR-model

- C.1.1.1 ... kan het begrip meso-economie definiëren en omschrijven welke economische verschijnselen in de meso-economie worden bestudeerd. (K)
- C.1.1.2 ... kan van gegeven economische verschijnselen bepalen of deze door de meso-economie worden bestudeerd. (I)
- C.1.1.3 ... kan de drie elementen van het SGR-model noemen (structuur, gedrag, resultaat) en omschrijven waar het SGR-model voor wordt gebruikt. (K)
- C.1.1.4 ... kan de elementen opsommen die de structuur van een markt bepalen (aantal aanbieders, aard van het product, kostenstructuur van de productie, toetredingsbarrières en kenmerken van de vraag). (K)
- C.1.1.5 ... kan de marktvormen volledig vrije mededinging, monopolistische concurrentie, oligopolie en monopolie definiëren met behulp van de begrippen uit het SGR-model. (K)
- C.1.1.6 ... kan de marktvormen volledig vrije mededinging, monopolistische concurrentie, oligopolie en monopolie in eigen woorden omschrijven met behulp van de begrippen uit het SGR-model. (I)
- C.1.1.7 ... kan in een casus aan de hand van begrippen uit het SGR-model aangeven van welke van de vier hierboven genoemde marktvormen er sprake is. (I)
- C.1.1.8 ... kan omschrijven wat met concentratie van aanbieders, kleinschaligheid van aanbieders, marktmacht, doorzichtigheid (transparantie) van de markt, kapitaalintensiteit, homogeniteit en heterogeniteit van het product en homogeniteit en heterogeniteit van arbeid wordt bedoeld. (K)
- C.1.1.9 ... kan noemen welke factoren bepalend zijn voor het feit of een goed als homogeen of als heterogeen moet worden beschouwd. (K)
- C.1.1.10 ... kan de verschillende vormen van ondernemersgedrag (winstmaximalisatie, toe- en uittreding, innovatief gedrag, investeringen) omschrijven. (K)
- C.1.1.11 ... kan de begrippen continuïteit en rendementseisen omschrijven. (K)
- C.1.1.12 ... kan omschrijven waarom in de praktijk het streven naar maximale winst wordt vervangen door het stellen van rendementseisen. (I)
- C.1.1.13 ... kan in een casus over vastgoedmarkten en aanverwante markten het ondernemersgedrag met behulp van de terminologie uit het SGR-model benoemen. (I)

- C.1.1.14 ... kan in een casus over vastgoedmarkten en aanverwante markten het meest adequate ondernemersgedrag bepalen. (T)
- C.1.1.15 ... kan de factoren noemen (winstgevendheid, groei van de toegevoegde waarde, ontwikkeling binnenlandse afzet, ontwikkeling buitenlandse afzet en innovatief resultaat) waarmee het resultaat van een bedrijfstak wordt beoordeeld. (K)
- C.1.1.16 ... kan omschrijven wat met winstgevendheid, groei van de toegevoegde waarde en innovatief resultaat wordt bedoeld. (K)
- C.1.1.17 ... kan in een casus het resultaat van een bedrijfstak aan de hand van het SGR-model beoordelen. (T)

C.1.2. Samenwerkingsvormen van producenten en concurrentie

- C.1.2.1 ... kan de begrippen overname, fusie, consortium, coöperatie, vrijwillig filiaalbedrijf, inkoopcombinatie, franchising en joint venture omschrijven. (K)
- C.1.2.2 ... kan omschrijven in hoeverre een overname, een fusie, een consortium, een coöperatie, een vrijwillig filiaalbedrijf, een inkoopcombinatie, een franchiseketen en een joint venture bijdragen tot het realiseren van ondernemingsdoelstellingen. (I)
- C.1.2.3 ... kan in een casus bepalen of er sprake is van een overname, een fusie, een consortium, een coöperatie, een vrijwillig filiaalbedrijf, een inkoopcombinatie, een franchiseketen en een joint venture. (I)
- C.1.2.4 ... kan in een casus bepalen of een ondernemer die met andere ondernemers wil samenwerken onder gegeven doelstellingen het beste kan kiezen voor een overname, een fusie, een consortium, een coöperatie, een vrijwillig filiaalbedrijf, een inkoopcombinatie, een franchiseketen of een joint venture. (T)
- C.1.2.5 ... kan het begrip marktleider definiëren. (K)
- C.1.2.6 ... kan in een casus over een vastgoedbranche of aanverwante branches bepalen of er sprake is van een marktleider. (I)
- C.1.2.7 ... kan het begrip kartel definiëren en beschrijven waarom ondernemingen in bepaalde situaties kartelafspraken maken. (K)
- C.1.2.8 ... kan verschillende soorten kartelafspraken (o.a. prijsafspraken, verdeling marktgebied) noemen. (K)

C.1.3. Bedrijfskolom

- C.1.3.1 ... kan het begrip bedrijfskolom definiëren en omschrijven wat onder een bedrijfstak wordt verstaan. (K)
- C.1.3.2 ... kan de begrippen voorwaartse integratie, achterwaartse integratie, differentiatie, parallellisatie, specialisatie, netwerken en clusters en outsourcing definiëren. (K)
- C.1.3.3 ... kan de effecten van integratie, differentiatie, parallellisatie, specialisatie, netwerken en clusters en outsourcing op de bedrijfskolom omschrijven. (I)
- C.1.3.4 ... kan in een casus over een vastgoedbranche of aanverwante branches bepalen of er in de bedrijfskolom voorwaartse integratie, achterwaartse integratie, differentiatie, parallellisatie, specialisatie, netwerken en clusters of outsourcing optreedt en wat hiervan de redenen zijn. (T)

C.1.4. Intensiteit van de concurrentie

- C.1.4.1 ... kan de vijf factoren opsommen die volgens het kruis van Porter de intensiteit van de concurrentie in een bedrijfstak bepalen. (K)
- C.1.4.2 ... kan de factoren uit het kruis van Porter indelen in interne concurrentie, externe concurrentie en potentiële concurrentie. (I)
- C.1.4.3 ... kan in een casus bepalen of de beschreven interne concurrentie, externe concurrentie en potentiële concurrentie leiden tot een hoge of lage concurrentie-intensiteit. (T)
- C.1.4.4 ... kan de concurrentie-intensiteit van een bedrijfstak beschrijven met behulp van de factoren uit het SGR-model. (T)

- C.1.4.5 ... kan het begrip productlevenscyclus definiëren en opsommen uit welke vier fasen (introductie, groei, rijpheid en teruggang) een productlevenscyclus bestaat. (K)
- C.1.4.6 ... kan de belangrijkste kenmerken van elke fase uit de productlevenscyclus noemen. (K)
- C.1.4.7 ... kan in een casus bepalen in welke fase van de productlevenscyclus een product zich bevindt. (T)
- C.1.4.8 ... kan aangeven hoe de concurrentie-intensiteit zich in de productlevenscyclus ontwikkelt. (I)
- C.1.4.9 ... kan het verschil omschrijven tussen prijsconcurrentie en concurrentie op kwaliteit. (K)
- C.1.4.10 ... kan het verschil tussen verticale en horizontale concentratie omschrijven. (K)
- C.1.4.11 ... kan aangeven welke vorm van concurrentie of samenwerking in elk van de fasen van de productlevenscyclus het meest voorkomt. (I)
- C.1.4.12 ... kan het begrip keteneffect definiëren. (K)

C.1.5. Overheidsingrijpen in een bedrijfstak

- C.1.5.1 ... kan omschrijven wat in het kader van kartelwetgeving onder verbodswetgeving en een gedoogstelsel wordt verstaan. (K)
- C.1.5.2 ... kan de Nederlandse c.q. Europese kartelwetgeving in één zin omschrijven met behulp van het begrip verbodswetgeving. (K)
- C.1.5.3 ... kan omschrijven wat de bagatelbepaling in de kartelwetgeving inhoudt. (K)
- C.1.5.4 ... kan omschrijven waarom en in hoeverre kartelvorming nadelig kan zijn voor de consumenten. (I)
- C.1.5.5 ... kan omschrijven wat het prisoner's dilemma inhoudt. (K)
- C.1.5.6 ... kan de samenhang tussen het prisoner's dilemma en kartelvorming omschrijven. (I)
- C.1.5.7 ... kan marktresultaten met behulp van het prisoner's dilemma bepalen. (T)
- C.1.5.8 ... kan de begrippen deregulering, privatisering en verzelfstandiging definiëren en omschrijven waarom deze worden toegepast. (K)
- C.1.5.9 ... kan in een casus bepalen of er sprake is van deregulering, privatisering of verzelfstandiging. (I)
- C.1.5.10 ... kan het begrip zelfstandig bestuursorgaan definiëren en kan een aantal voorbeelden van zelfstandige bestuursorganen noemen die voor de vastgoedsector en aanverwante sectoren van belang zijn (De Nederlandsche Bank, de Nederlandse Mededingingsautoriteit etc.). (K)

C.2. Onderneming

- C.2.1 ... kan omschrijven door welke factoren de concurrentiekracht (concurrentiepositie) van een onderneming wordt bepaald. (K)
- C.2.2 ... kan omschrijven wat met verdedigbare concurrentievoordelen wordt bedoeld. (K)
- C.2.3 ... kan het belang van verdedigbare concurrentievoordelen voor ondernemingen omschrijven. (I)
- C.2.4 ... kan in een casus de concurrentiekracht van een onderneming aan de hand van gegeven concurrentiële voordelen beoordelen. (T)
- C.2.5 ... kan omschrijven waarom sleutelfactoren voor succes van ondernemingen van bedrijfstak tot bedrijfstak verschillen. (I)
- C.2.6 ... kan in een casus over bedrijfstakken in de vastgoedsector en aanverwante sectoren bepalen wat de sleutelfactoren voor succes zijn. (T)
- C.2.7 ... kan in een casus over bedrijfstakken in de vastgoedsector en aanverwante sectoren laten zien hoe de concurrentiekracht van een individuele onderneming met behulp van het aanpassen van concurrentiële voordelen kan worden versterkt. (T)

D. Conjuncturele ontwikkelingen

D.1. Macro-economische grootheden en de economische kringloop

- D.1.1 ... kan het begrip macro-economie definiëren. (K)
- D.1.2 ... kan van gegeven economische verschijnselen aangeven of deze door de macro-economie bestudeerd worden. (I)
- D.1.3 ... kan de begrippen produceren, kapitaalgoederen, consumptiegoederen en productieproces definiëren. (K)
- D.1.4 ... kan het verschil tussen arbeidsintensieve en kapitaalintensieve productie omschrijven. (K)
- D.1.5 ... kan het begrip bruto nationaal product definiëren, omschrijven hoe deze grootheid berekend wordt en verklaren waarom deze grootheid wordt gebruikt. (K)
- D.1.6 ... kan het begrip toegevoegde waarde definiëren. (K)
- D.1.7 ... kan het begrip economische kringloop (kringloopschema) definiëren en omschrijven welke informatie in de Nationale Rekeningen kan worden gevonden. (K)
- D.1.8 ... kan het verschil tussen formele en informele economie omschrijven. (K)
- D.1.9 ... kan van verschijnselen in een casus bepalen of deze tot de formele dan wel de informele economie behoren (I)
- D.1.10 ... kan het begrip toegevoegde waarde definiëren. (K)
- D.1.11 ... kan omschrijven hoe de toegevoegde waarde van een makelaardij wordt vastgesteld. (I)
- D.1.12 ... kan omschrijven hoe de toegevoegde waarde van de overheidssector wordt vastgesteld. (K)
- D.1.13 ... kan het begrip bruto binnenlands product definiëren en omschrijven hoe deze grootheid berekend wordt. (K)
- D.1.14 ... kan de samenhang tussen de toegevoegde waarde en het bruto binnenlands product omschrijven. (I)
- D.1.15 ... kan de begrippen investeringen, bruto investeringen, netto investeringen, vervangingsinvesteringen, uitbreidingsinvesteringen en voorraadmutaties definiëren. (K)
- D.1.16 ... kan de samenhang tussen de twee macro-economische identiteiten $Y \equiv C + S + B$ en $Y \equiv C + I + O + E - M$ omschrijven. (I)

D.2. Instanties die economische data verzamelen en hun functies

- D.2.1 ... kan de functies van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het Centraal Planbureau omschrijven en kan de belangrijkste publicaties van deze instituten opsommen. (K)
- D.2.2 ... kan omschrijven voor welke doeleinden de Nationale Rekeningen van het CBS en de Macro Economische Verkenning en het Centraal Economisch Plan van het Centraal Planbureau worden gebruikt en het belangrijkste verschil tussen publicaties van het CBS en het Centraal Planbureau noemen. (K)
- D.2.3 ... kan van in een casus gegeven informatie bepalen of deze in de Nationale Rekeningen van het CBS of in de Macro Economische Verkenning of het Centraal Economisch Plan van het Centraal Planbureau kan worden teruggevonden. (I)
- D.2.4 ... kan de functies van de Centraal Economische Commissie (CEC), Stichting van de Arbeid en de Sociaal-Economische Raad (SER) omschrijven en noemen hoe de SER en de CEC zijn samengesteld. (K)
- D.2.5 ... kan de functie van de Algemene Rekenkamer omschrijven. (K)

D.3. Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt

- D.3.1 ... kan de begrippen beroepsbevolking, afhankelijke beroepsbevolking en zelfstandige beroepsbevolking definiëren. (K)
- D.3.2 ... kan in een casus met arbeidsmarkt- en demografische gegevens de omvang van de beroepsbevolking en de werkgelegenheid berekenen. (T)
- D.3.3 ... kan de begrippen geregistreerde werkloosheid en werkloze beroepsbevolking definiëren en de verschillen tussen deze twee begrippen omschrijven. (K)
- D.3.4 ... kan de begrippen participatiegraad, arbeidsjaar en deeltijdarbeid definiëren. (K)
- D.3.5 ... kan de begrippen conjunctuurwerkloosheid, structuurwerkloosheid, frictiewerkloosheid en seizoenwerkloosheid definiëren en de verschillen tussen deze begrippen omschrijven. (K)
- D.3.6 ... kan in een casus met economische en arbeidsmarktgegevens bepalen van welke vorm van werkloosheid (conjunctuurwerkloosheid, structuurwerkloosheid, frictiewerkloosheid of seizoenwerkloosheid) er sprake is. (I)
- D.3.7 ... kan in een casus met economische en arbeidsmarktgegevens de omvang van de werkloosheid (conjunctuurwerkloosheid, structuurwerkloosheid, frictiewerkloosheid of seizoenwerkloosheid) berekenen (met en zonder invloed van deeltijdwerk). (T)
- D.3.8 ... kan noemen door welke oorzaken de verschillende vormen van werkloosheid (conjunctuurwerkloosheid, structuurwerkloosheid, frictiewerkloosheid of seizoenwerkloosheid) ontstaan. (K)
- D.3.9 ... kan omschrijven wat met flexibilisering op de arbeidsmarkt wordt bedoeld en voorbeelden van flexibilisering noemen. (K)
- D.3.10 ... kan verklaren waarom flexibilisering op de arbeidsmarkt tot meer arbeidsplaatsen kan leiden (I)
- D.3.11 ... kan de begrippen arbeidsinkomensquote en overige-inkomensquote definiëren. (K)
- D.3.12 ... kan de functie van een collectieve arbeidsovereenkomst (cao) omschrijven. (K)
- D.3.13 ... kan omschrijven wat het algemeen verbindend verklaren van cao's inhoudt. (K)

D.4. Conjuncturele ontwikkelingen en overheidsbeleid

- D.4.1 ... kan het begrip conjunctuurcyclus (conjunctuurgolf) definiëren en opsommen uit welke fasen een conjunctuurcyclus bestaat. (K)
- D.4.2 ... kan in een grafiek die een conjunctuurcyclus uitbeeldt de verschillende fasen aanwijzen. (I)
- D.4.3 ... kan in een casus met economische gegevens bepalen in welke fase van de conjunctuur een economie zich bevindt. (I)
- D.4.4 ... kan de begrippen Kondratieff-golf, Juglar-golf en Kitchin-golf definiëren en omschrijven door welke factor elke golf wordt veroorzaakt. (K)
- D.4.5 ... kan omschrijven waar in de praktijk een conjunctuurindicator voor gebruikt wordt. (K)
- D.4.6 ... kan de begrippen consumentenvertrouwen en producentenvertrouwen definiëren en omschrijven waar deze in de praktijk voor gebruikt worden. (K)
- D.4.7 ... kan van in een casus genoemde economische grootheden bepalen of deze een indicatie zijn voor de conjuncturele ontwikkeling. (I)
- D.4.8 ... kan de vijf doelstellingen van macro-economisch beleid in Nederland opsommen, zoals die door de Sociaal Economische Raad zijn geformuleerd (een evenwichtige arbeidsmarkt, een stabiel prijsniveau, een evenwichtige

- betalingsbalans, een evenwichtige economische groei en een rechtvaardige inkomensverdeling). (K)
- D.4.9 ... kan omschrijven wat onder een evenwichtige arbeidsmarkt, een stabiel prijsniveau, een evenwichtige betalingsbalans, een evenwichtige economische groei en een rechtvaardige inkomensverdeling wordt verstaan. (K)
- D.4.10 ... kan omschrijven wat onder conjunctuurbeleid wordt verstaan en opsommen welke instrumenten de overheid voor het voeren van conjunctuurbeleid ter beschikking staan. (K)
- D.4.11 ... kan de begrippen anticyclisch begrotingsbeleid en automatische stabilisatoren definiëren. (K)
- D.4.12 ... kan de begrippen onderbesteding en overbesteding definiëren. (K)
- D.4.13 ... kan de drie functies van de publieke sector opsommen (allocatie, stabilisatie en verdeling) en deze omschrijven. (K)
- D.4.14 ... kan de functie van de Miljoenennota omschrijven. (K)
- D.4.15 ... kan het verschil tussen directe en indirecte belastingen omschrijven en van beide categorieën voorbeelden geven. (K)
- D.4.16 ... kan van in een casus genoemde belasting aangeven of deze tot de directe of indirecte belastingen behoren. (I)
- D.4.17 ... kan van in een casus belasting aangeven of deze wel of niet tot de Rijksbelastingen behoort. (K)
- D.4.18 ... kan de begrippen begrotingstekort, financieringstekort, staatsschuld, staatsschuldquote en collectieve lastendruk definiëren. (K)
- D.4.19 ... kan de verschillen tussen het begrotingstekort en het financieringstekort omschrijven. (I)

D.5. Conjunctuur en structuur

- D.5.1 ... kan omschrijven wat onder externe effecten wordt verstaan en het verschil tussen welvaartsgroei in enge zin en welvaartsgroei in ruime zin omschrijven. (I)
- D.5.2 ... kan het verschil tussen structurele, conjuncturele en trendmatige ontwikkelingen omschrijven. (I)
- D.5.3 ... kan in een casus met economische gegevens bepalen welke tot de structurele en welke tot de conjuncturele ontwikkelingen behoren. (I)
- D.5.4 ... kan het bestedings- of inkomenseffect van investeringen omschrijven en het multipliereffect definiëren. (K)
- D.5.5 ... kan het capaciteitseffect van investeringen omschrijven en het acceleratoreffect definiëren. (K)
- D.5.6 ... kan het verschil tussen breedte-investeringen en diepte-investeringen omschrijven. (K)
- D.5.7 ... kan van in een casus gegeven investeringen bepalen of deze tot breedte-investeringen of de diepte-investeringen moeten worden gerekend. (I)
- D.5.8 ... kan het begrip arbeidsproductiviteit definiëren en opsommen welke factoren tot een hogere arbeidsproductiviteit leiden. (K)
- D.5.9 ... kan structuurbeleid omschrijven en opsommen welke instrumenten de overheid voor het voeren van structuurbeleid ter beschikking staan. (K)

D.6. Conjunctuurgevoeligheid van de markten voor onroerende zaken

- D.6.1 ... kan van de bedrijfstakken in de vastgoedsector en aanverwante sectoren bepalen of ze tot cyclische sectoren, niet-cyclische sectoren of anticyclische sectoren behoren. (I)
- D.6.2 ... kan omschrijven welke gevolgen een neergaande conjunctuur heeft op de omzet en de winstpositie van de bedrijfstakken in de vastgoedsector en aanverwante sectoren. (I)

- D.6.3 ... kan in een casus met behulp van gegevens uit een vastgoedsector of aanverwante sector aangeven welke ontwikkeling prijzen en volumina in die sector te zien zullen geven bij een neergaande conjunctuur. (I)
- D.6.4 ... kan omschrijven welke gevolgen een opgaande conjunctuur heeft op de omzet en de winstpositie van de bedrijfstakken in de vastgoedsector en aanverwante sectoren. (I)
- D.6.5 ... kan in een casus met behulp van gegevens uit een vastgoedsector of aanverwante sector aangeven welke ontwikkeling prijzen en volumina in die sector te zien zullen geven bij een opgaande conjunctuur. (I)
- D.6.6 ... kan het begrip varkenscyclus definiëren. (K)
- D.6.7 ... kan in een casus met behulp van gegevens uit een vastgoedsector of aanverwante sector bepalen of er sprake is van een varkenscyclus. (I)
- D.6.8 ... kan in een casus met behulp van gegevens uit een vastgoedsector of aanverwante sector waarin sprake is van een varkenscyclus voorspellen welke ontwikkeling prijzen en volumina in die sector te zien zullen geven. (T)
- D.6.9 ... kan uit actuele woningmarktberichten (zoals van banken) conclusies trekken over bouwvolumina en andere factoren die markt voor (nieuwbouw)woningen beïnvloeden. (I)

D.7. Invloeden vanuit het buitenland

- D.7.1 ... kan omschrijven waarom Nederland een open economie genoemd wordt. (K)
- D.7.2 ... kan omschrijven wat onder globalisering wordt verstaan en wat de drijvende krachten achter globalisering zijn. (K)
- D.7.3 ... kan omschrijven wat de voordelen en nadelen zijn van economische integratie voor het binnenlandse bedrijfsleven. (I)
- D.7.4 ... kan opsommen welke stadia in economische en monetaire integratie van landen worden onderscheiden. (K)
- D.7.5 ... kan de kenmerken van de verschillende stadia in economische en monetaire integratie van landen met elkaar vergelijken. (I)
- D.7.6 ... kan omschrijven wat onder de interne markt van de Europese Unie wordt verstaan. (K)
- D.7.7 ... kan het effect van buitenlandse conjunctuurbewegingen op de Nederlandse economie omschrijven en omgekeerd in termen van negatieve, positieve of geen invloed en groot, klein of geen effect. (I)

E. Banken en kapitaalmarkten

E.1. Geld en geldschepping

- E.1.1 ... kan de drie functies van geld opsommen en omschrijven. (K)
- E.1.2 ... kan het belang van geld voor het functioneren van een economie omschrijven. (K)
- E.1.3 ... kan het begrip ongedifferentieerde koopkracht omschrijven. (K)
- E.1.4 ... kan het onderscheid tussen chartaal en giraal geld omschrijven. (K)
- E.1.5 ... kan omschrijven wat onder geldschepping en geldvernietiging wordt verstaan. (K)
- E.1.6 ... kan de begrippen substitutie, transformatie en wederzijdse schuldaanvaarding definiëren. (K)
- E.1.7 ... kan in een casus aangeven van welke vorm van geldschepping er sprake is. (I)
- E.1.8 ... kan in een casus over substitutie, transformatie of wederzijdse schuldaanvaarding aangeven of er sprake is van geldschepping of –vernietiging. (I)

- E.1.9 ... kan in een casus over substitutie, transformatie of wederzijdse schuldaanvaarding de omvang daarvan berekenen. (T)
- E.1.10 ... kan de begrippen oppotten en ontpotten definiëren. (K)

E.2. Inflatie en deflatie

- E.2.1 ... kan het begrip inflatie definiëren. (K)
- E.2.2 ... kan het verschil tussen monetaire inflatie en prijsinflatie (geldontwaarding) omschrijven. (I)
- E.2.3 ... kan het begrip deflatie definiëren. (K)
- E.2.4 ... kan omschrijven hoe en door wie inflatie gemeten wordt, het begrip consumentenprijsindex definiëren en de functie van een budgetonderzoek omschrijven. (K)
- E.2.5 ... kan de gevolgen van inflatie en deflatie voor zowel schuldeisers als schuldenaars tonen. (I)
- E.2.6 ... kan de invloed van inflatie op de loononderhandelingen omschrijven en de loon- prijs-spiraal formuleren. (I)
- E.2.7 ... kan de werking van de inflatiecorrectie in de inkomstenbelasting omschrijven en verklaren waarom bij een progressief belastingstelsel het niet toepassen van de inflatiecorrectie leidt tot koopkrachtverlies. (I)
- E.2.8 ... kan de verschillen tussen bestedingsinflatie, loonkosteninflatie, geïmporteerde inflatie en monetaire inflatie omschrijven en in een casus bepalen van welke vorm van inflatie er sprake is. (I)
- E.2.9 ... kan verklaren hoe de verschillende vormen van inflatie ontstaan. (I)
- E.2.10 ... kan in een casus de oorzaak van de genoemde inflatie aangeven. (T)
- E.2.11 ... kan het begrip stagflatie definiëren. (K)
- E.2.12 ... kan de rol van inflatieverwachtingen bij het ontstaan van inflatie omschrijven. (I)
- E.2.13 ... kan omschrijven wat met de gemiddelde omloopsnelheid van het geld wordt bedoeld. (K)
- E.2.14 ... kan met behulp van de verkeersvergelijking van Fisher de omvang van de geldhoeveelheid, de omloopsnelheid van het geld, het prijsniveau en het productieniveau berekenen. (T)
- E.2.15 ... kan de samenhang tussen inflatie en kapitaalmarktrente (i.h.b. hypotheekrente) omschrijven. (T)

E.3. Vermogensmarkten

- E.3.1 ... kan het begrip vermogensmarkt definiëren. (K)
- E.3.2 ... kan het verschil omschrijven tussen de geldmarkt en de kapitaalmarkt. (K)
- E.3.3 ... kan het verschil tussen de geldmarkt in enge zin en de geldmarkt in ruime zin omschrijven. (K)
- E.3.4 ... kan termijndeposito's, certificates of deposit en commercial papers omschrijven en noemen wie deze vormen van krediet aanbieden en vragen. (K)
- E.3.5 ... kan van in een casus genoemde leningsvormen bepalen of deze tot de geldmarkt dan wel de kapitaalmarkt behoren. (I)
- E.3.6 ... kan het verschil tussen de onderhandse kapitaalmarkt en de openbare kapitaalmarkt omschrijven. (K)
- E.3.7 ... kan voorbeelden noemen van het open karakter van de Nederlandse kapitaalmarkt. (K)
- E.3.8 ... kan opsommen welke soorten partijen als aanbieders van vermogen op de vermogensmarkt opereren. (K)
- E.3.9 ... kan opsommen welke soorten partijen als vragers van vermogen op de vermogensmarkt opereren. (K)

- E.3.10 ... kan het begrip institutionele belegger definiëren en voorbeelden van soorten institutionele beleggers noemen. (K)
- E.3.11 ... kan omschrijven hoe het omslagstelsel en het kapitaaldeckingsstelsel werken bij de financiering van pensioenvoorzieningen. (K)
- E.3.12 ... kan het verschil omschrijven tussen waarde vaste en welvaartsvaste pensioenen. (K)
- E.3.13 ... kan de voordelen en nadelen van een beursnotering voor een vennootschap opsommen. (K)
- E.3.14 ... kan opsommen welke factoren de koers van een aandeel beïnvloeden. (K)
- E.3.15 ... kan in een casus over financiële markten verklaren waarom de voorkeuren van beleggers bij het kiezen van een soort belegging zich wijzigen en verklaren waarom voor een bepaalde soort wordt gekozen. (T)
- E.3.16 ... kan de functie van een beursindex omschrijven en noemen hoe een beursindex wordt samengesteld en berekend. (K)
- E.3.17 ... kan in een casus over een aandelenemissie de uitgiftekoers en de omvang van het opgehaalde vermogen berekenen. (T)
- E.3.18 ... kan van in een casus genoemde ontwikkelingen bepalen of deze een gunstige, ongunstige of geen invloed op de aandelenkoersen hebben. (T)
- E.3.19 ... kan het begrip tenderlening definiëren. (K)
- E.3.20 ... kan in een casus over een tenderlening de koers van inschrijving en de grootte van de lening bepalen en berekenen. (T)
- E.3.21 ... kan de begrippen obligaties en converteerbare obligaties definiëren. (K)
- E.3.22 ... kan in een casus aan de hand van leningsvoorwaarden bepalen van welk soort obligatie (gewone obligatie, converteerbare obligatie) er sprake is. (I)
- E.3.23 ... kan het verschil tussen de nominale waarde, de intrinsieke waarde en de fiduciaire waarde van het geld omschrijven. (K)
- E.3.24 ... kan verklaren hoe de resterende looptijd, een verandering in het debiteurenrisico en een renteverandering de koersvorming van obligaties beïnvloeden. (T)
- E.3.25 ... kan het begrip roll-overkrediet definiëren. (K)
- E.3.26 ... kan het begrip hypothecaire lening definiëren. (K)
- E.3.27 ... kan de verschillende soorten beleggingsfondsen opsommen (geldmarktfondsen, aandelenfondsen, obligatiefondsen, aandelenfondsen, vastgoedfondsen en gemengde fondsen). (K)
- E.3.28 ... kan noemen uit welke componenten de rendementen van de verschillende soorten beleggingsfondsen bestaan. (K)
- E.3.29 ... kan de risico's van de verschillende soorten beleggingsfondsen noemen. (K)
- E.3.30 ... kan de verschillende soorten beleggingsfondsen qua risico met elkaar vergelijken. (I)
- E.3.31 ... kan de verschillen tussen direct en indirect beleggen in vastgoed omschrijven en de voor- en nadelen van beide vormen tegen elkaar afwegen. (I/T)
- E.3.32 ... kan de verschillen tussen vastgoedbeleggingen en beleggingen in andere vermogenstitels omschrijven en de voor- en nadelen van beide vormen van beleggen tegen elkaar afwegen. (I/T)

E.4. Rente

- E.4.1 ... kan het verschil tussen lange rente (kapitaalmarktrente) en korte rente (geldmarktrente) omschrijven. (K)
- E.4.2 ... kan het verschil in hoogte tussen de lange rente en de korte rente verklaren. (I)
- E.4.3 ... kan het verschil tussen nominale en reële rente omschrijven. (K)
- E.4.4 ... kan in een casus met monetaire gegevens de hoogte van de nominale rente of de reële rente berekenen. (T)
- E.4.5 ... kan de factoren noemen die de hoogte van geldmarktrente bepalen. (K)

- E.4.6 ... kan de factoren noemen die de hoogte van de kapitaalmarktrente bepalen. (K)
- E.4.7 ... kan in een casus de factoren aanwijzen die bepalend zijn voor de hoogte van de geldmarktrente en de kapitaalmarktrente. (I)
- E.4.8 ... kan van in een casus genoemde economische ontwikkelingen bepalen of deze leiden tot een daling dan wel stijging van de kapitaalmarktrente. (T)
- E.4.9 ... kan de factoren noemen die de hoogte van de hypotheekrente bepalen en in een casus bepalen of genoemde factoren leiden tot een verhoging danwel verlaging van de hypotheekrente. (K/I/T)
- E.4.10 ... kan het begrip rentestructuur definiëren en omschrijven wat wordt verstaan onder een normale rentestructuur, een vlakke rentestructuur en een inverse (omgekeerde) rentestructuur. (K)
- E.4.11 ... kan de factoren omschrijven die de vorm van de rentestructuur bepalen. (I)
- E.4.12 ... kan met behulp van een yieldcurve bepalen van welke rentestructuur er sprake is. (T)
- E.4.13 ... kan aangeven hoe de EURIBOR-tarieven tot stand komen en noemen hoe deze tarieven toegepast worden. (K)

E.5. Het bankwezen

- E.5.1 ... kan opsommen welke diensten het bankwezen van oudsher aan het bedrijfsleven en consumenten verleent. (K)
- E.5.2 ... kan vier soorten banken opsommen (algemene banken, coöperatieve banken, spaarbanken en hypotheekbanken) en hun functies noemen. (K)
- E.5.3 ... kan het verschil omschrijven tussen actief bankbedrijf en passief bankbedrijf (funding). (K)
- E.5.4 ... kan het begrip rentemarge definiëren. (K)
- E.5.5 ... kan de samenhang tussen de gulden regel van het bankbedrijf en de rentemarge omschrijven. (I)
- E.5.6 ... kan het verschil tussen de door een bank gebruikte termen debetrente en creditrente omschrijven. (K)
- E.5.7 ... kan de rol en de hoofdtaken van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) omschrijven. (K)
- E.5.8 ... kan uitleggen hoe banken vastgoed financieren. (I)

E.7. De Europese Centrale Bank, de Monetaire Unie en monetair beleid

- E.6.1 ... kan de hoofdtaken van de Europese Centrale Bank opsommen en aangeven welke rol De Nederlandsche Bank binnen het Europese Stelsel van Centrale Banken speelt. (K)
- E.6.2 ... kan omschrijven wat de Europese Economische en Monetaire Unie (EMU) inhoudt wat de doelstelling van de EMU is. (K)
- E.6.3 ... kan omschrijven wat het groei- en stabiliteitspact van de EMU inhoudt. (K)
- E.6.4 ... kan het verschil tussen de interne waarde en de externe waarde van een munt omschrijven. (K)

Toetsmatrijs en Cesuur Vastgoedeconomie

Onderwerpen	Percentages	Kennis	Inzicht	Toepassing
A. Statistiek	8%			3
B. Vraag en aanbod	23%	2	4	3
C. Concurrentieverhoudingen	23%	2	4	3
D. Conjuncturele ontwikkelingen	22%	4	3	2
E. Banken en kapitaalmarkten	25%	3	4	3
Totaal	100%	11	15	14

Totaal 40 meerkeuzevragen. Elke vraag heeft dezelfde gewing.
De cesuur is 65% van de toetslengte.

De examencommissie is bevoegd om maximaal 5 procentpunten van de toetsmatrijs en de cesuur af te wijken.

Eindtermen Financiën, fiscaliteiten en taxaties

De kandidaat dient:

A. Financiën

- a. kennis te bezitten van en inzicht te hebben in de balans, de resultatenrekening en het kasstroomoverzicht van een onderneming (eigen onderneming, wederpartij of opdrachtgever) en deze te kunnen beoordelen; voorts dient hij met deze stukken een kengetallenanalyse te kunnen uitvoeren en hier conclusies uit te trekken en kennis te hebben van en inzicht te hebben in de financieel-economische onderdelen van het ondernemingsplan en deze te kunnen toepassen bij de ondernemingsplanning;
- b. inzicht te hebben in de principes van de financiële rekenkunde, met name gericht op de verschillende soorten leningen, spaarvormen, beleggingsinstrumenten en andere financiële producten die gecombineerd worden met de aankoop van onroerende zaken en kennis te hebben van de verschillende hoofdvormen van hypotheek naar hoogte en naar vorm van aflossing, evenals inzicht te hebben in de verschillen tussen de voor- en nadelen van die hoofdvormen; voorts dient hij de verschillende technieken van investeringsselectie te kunnen toepassen die gehanteerd kunnen worden bij een investering in vastgoed;
- c. kosten en kostensoorten te kunnen onderscheiden, evenals in grote lijnen inzicht te hebben in de principes van kostprijsberekening en de toerekening van indirecte kosten;

B. Fiscaliteiten

- a. op de hoogte te zijn van de belastingen waarbij onroerende zaken een rol kunnen spelen en van de belangrijkste kenmerken van die belastingen;
- b. een dieper gaande kennis te bezitten van de specifiek voor onroerende zaken relevante fiscale aspecten evenals van de samenhang tussen die verschillende aspecten;
- c. in staat te zijn de hem ter beschikking staande informatiebronnen zoals wetteksten en op onroerende zaken toegesneden literatuur te raadplegen;
- d. in staat te zijn fiscale aspecten van onroerende zaaktransacties te signaleren en fiscale implicaties en risico's te onderkennen;
- e. bij taxatieopdrachten, die mede een fiscaal aspect hebben dit te onderkennen en in overeenstemming daarmee te taxeren.

C. Taxaties

- a. inzicht te hebben in het doel van de taxatieopdracht, om te weten welke waarde moet worden vastgesteld, alsmede kennis te hebben van de diverse waardebegrippen;
- b. vast te kunnen stellen welke informatie noodzakelijk is om op een juiste wijze de opdracht te kunnen uitvoeren en tot een verantwoord oordeel te komen;
- c. de verschillende methodes van waardebepaling te kunnen toepassen en begrijpen.

Toetstermen Financiën, fiscaliteiten en taxaties

De kandidaat ...

A. Financiële analyse

A.1. Financiële structuur

A.1.1. Basisbegrippen

- A.1.1.1 ... kan de begrippen balans, resultatenrekening (winst-en-verliesrekening) en kasstroomoverzicht definiëren. (K)
- A.1.1.2 ... kan de indeling van een balans in vaste activa en vlottende activa aan de debetzijde en eigen en vreemd vermogen (passiva) aan de creditzijde noemen en kan de begrippen totale bezittingen en totaal vermogen omschrijven. (K)
- A.1.1.3 ... kan het verschil tussen vaste en vlottende activa omschrijven. (K)
- A.1.1.4 ... kan van gegeven balansposten bepalen of deze tot de vaste of de vlottende activa behoren. (I)
- A.1.1.5 ... kan het verschil tussen materiële, immateriële en financiële vaste activa omschrijven. (K)
- A.1.1.6 ... kan van gegeven balansposten bepalen of deze tot de materiële, immateriële of financiële activa behoren. (I)
- A.1.1.7 ... kan het begrip transitorische (overlopende) posten definiëren. (K)
- A.1.1.8 ... kan in een casus van een transitorische post bepalen of deze tot de activa of de passiva behoort. (I)
- A.1.1.9 ... kan het begrip garantievermogen definiëren en opsommen welke posten tot het garantievermogen behoren. (K)
- A.1.1.10 ... kan aan de hand van een balans de omvang van het garantievermogen bepalen. (I)
- A.1.1.11 ... kan het begrip achtergestelde lening definiëren, kan aangeven wat de tante-Agaathregeling inhoudt en kan aangeven wat het verschil is tussen een gewone lening en een achtergestelde lening. (K)
- A.1.1.12 ... kan een kasstroomoverzicht beoordelen. (T)

A.1.2. De verschillen tussen het eigen vermogen en het vreemd vermogen

- A.1.2.1 ... kan het verschil tussen eigen (permanent) vermogen en vreemd (tijdelijk) vermogen omschrijven. (K)
- A.1.2.2 ... kan van gegeven balansposten bepalen of deze tot het eigen (permanent) vermogen of tot het vreemd (tijdelijk) vermogen behoren. (I)

A.1.3. Financiering en de goudenbalansregel

- A.1.3.1 ... kan het verschil omschrijven tussen interne en externe financiering. (K)
- A.1.3.2 ... kan in een casus bepalen of er sprake is van interne dan wel externe financiering. (I)
- A.1.3.3 ... kan het begrip intensieve financiering definiëren. (K)
- A.1.3.4 ... kan in een casus bepalen of er sprake is van intensieve financiering. (I)
- A.1.3.5 ... kan het verschil omschrijven tussen totale en partiële financiering. (K)
- A.1.3.6 ... kan in een casus bepalen of er sprake is van totale dan wel partiële financiering. (I)
- A.1.3.7 ... kan het begrip vermogensbehoefte definiëren. (K)
- A.1.3.8 ... kan de goudenbalansregel omschrijven. (K)
- A.1.3.9 ... kan aan de hand van een balans en/of eventuele aanvullende gegevens bepalen of een bedrijf bij zijn financiering aan de goudenbalansregel voldoet. (I)

A.1.4. Off balance financiering

- A.1.4.1 ... kan de begrippen off balance financiering, operational lease, financial lease, sale and lease back en factoring definiëren. (K)
- A.1.4.2 ... kan beredeneren wat het effect van off balance financiering op de totale vermogensbehoefte is en kan dit met behulp van een balans illustreren. (I)
- A.1.4.3 ... kan omschrijven wat balansverkorting inhoudt. (K)
- A.1.4.4 ... kan de verschillen en overeenkomsten tussen operational lease en financial lease aangeven. (I)
- A.1.4.5 ... kan aangeven in hoeverre geleasede activa en leaseschulden wel of niet op de balans voorkomen. (I)

A.1.5. Financiering van onroerende zaken

- A.1.5.1 ... kan opsommen op welke wijze onroerende zaken binnen een onderneming gefinancierd kunnen worden. (K)
- A.1.5.2 ... kan verschillen tussen de verschillende financieringswijzen (koop, huur, lease) van onroerende zaken aangeven en bepalen welke invloed de verschillende financieringswijzen op de totale vermogensbehoefte hebben. (T)
- A.1.5.3 ... kan bepalen welke invloed de verschillende financieringswijzen op de totale vermogensbehoefte hebben. (I)

A.1.6 Onroerende zaken als belegging

- A.1.6.1 ... kan het verschil aangeven tussen direct beleggen in vastgoed en indirect beleggen in vastgoed. (K)
- A.1.6.2 ... kan in een casus bepalen of er sprake is van direct beleggen in vastgoed dan wel indirect beleggen in vastgoed. (I)
- A.1.6.3 ... kan opsommen welke redenen er zijn om investeringen in onroerende zaken te financieren met vreemd vermogen (profiteren van het hefboomeffect, het verschuiven van het risico, het bereiken van een grotere spreiding door een groter investeringsbedrag). (K)
- A.1.6.4 ... kan omschrijven wat de risicoanalyse van een bank inhoudt bij het beoordelen van een kredietaanvraag door een onderneming die wil gaan beleggen in onroerende zaken. (K)
- A.1.6.5 ... kan de verschillende elementen van een risicoanalyse omschrijven (de kwaliteit van de belegger, de kwaliteit en de waarde van het aan te kopen vastgoed en de aanvullende zekerheden). (I)
- A.1.6.6 ... kan omschrijven wat met een transactiegerichte risicoanalyse en een relatiegerichte risicoanalyse wordt bedoeld. (K)
- A.1.6.7 ... kan aangeven wanneer een financier een transactiegerichte risicoanalyse en wanneer een relatiegerichte risicoanalyse zal uitvoeren en waarom. (I)

A.2. Eigen vermogen

A.2.1. Functies van het eigen vermogen

- A.2.1.1 ... kan het begrip eigen vermogen definiëren en de functies van het eigen vermogen opsommen. (K)

A.2.2. Aandelenkapitaal

- A.2.2.1 ... kan het begrip aandelenkapitaal definiëren en aangeven wat onder aandelen in portefeuille en het maatschappelijk, geplaatst, gestort, nog te storten en opgevraagd aandelenkapitaal wordt verstaan. (K)
- A.2.2.2 ... kan met behulp van een balans en eventuele aanvullende gegevens het maatschappelijk, geplaatst, gestort, nog te storten, opgevraagd en totaal aandelenkapitaal berekenen. (T)

A.2.3. Aandelen

- A.2.3.1 ... kan de begrippen aandeel, gewoon aandeel, bonusaandeel, preferent aandeel en prioriteitsaandeel definiëren en de functies van het aandeel opsommen. (K)
- A.2.3.2 ... kan het verschil tussen de nominale waarde en de intrinsieke waarde van een aandeel omschrijven. (I)
- A.2.3.3 ... kan verklaren hoe het verschil tussen de nominale waarde en de intrinsieke waarde van een aandeel tot stand komt en kan in een casus de omvang van dit verschil berekenen. (T)
- A.2.3.4 ... kan de begrippen boven pari, à pari, onder pari, agio en disagio definiëren. (K)
- A.2.3.5 ... kan in een casus de uitgifteprijs van aandelen en het agio of disagio op aandelen berekenen. (T)
- A.2.3.6 ... kan de van aandelen afgeleide financiële producten opties en warrants omschrijven en de functies van opties en warrants opsommen. (K)

A.2.4. Winst en winstverdeling

- A.2.4.1 ... kan de begrippen brutowinst(marge), bedrijfsresultaat, winst uit gewone bedrijfsuitoefening, financieel resultaat, buitengewoon resultaat en nettowinst(marge) definiëren. (K)
- A.2.4.2 ... kan de samenhang tussen de begrippen brutowinst(marge), bedrijfsresultaat, winst uit gewone bedrijfsuitoefening, financieel resultaat, buitengewoon resultaat en nettowinst(marge) omschrijven. (I)
- A.2.4.3 ... kan in een casus met behulp van de begrippen brutowinst(marge), bedrijfsresultaat, winst uit gewone bedrijfsuitoefening, financieel resultaat, buitengewoon resultaat en nettowinst(marge) berekeningen uitvoeren. (T)
- A.2.4.4 ... kan in een casus de winstverdeling uitwerken met behulp van de begrippen winstsaldo, nog te verdelen winst, winst voor belastingen, winstbelasting (vennootschapsbelasting), contant dividend, stock dividend, gemengd dividend, tantièmes en winstreserve. (T)
- A.2.4.5 ... kan het effect van privé-opnamen en privéstortingen (in het geval van een eenmanszaak, een vof of een c.v.) op de winstverdeling verklaren. (I)
- A.2.4.6 ... kan in een casus het toegepaste dividendpercentage berekenen en kan het dividend verdelen over te betalen dividend en te betalen dividendbelasting. (T)

A.2.5. Reserves

- A.2.5.1 ... kan het begrip reserves definiëren, het verschil omschrijven tussen een formele en een materiële reserve en de functies van reserves op een balans opsommen. (K)
- A.2.5.2 ... kan aangeven hoe agioreserves, algemene reserves (winstreserves), herwaarderingsreserves en reorganisatiereserves ontstaan en noemen welke van deze reserves tot de wettelijke c.q. gebonden reserves en welke tot de vrije reserves behoren. (K)
- A.2.5.3 ... kan in een casus aangeven hoe de verschillende reserves op de balans tot stand zijn gekomen. (I)
- A.2.5.4 ... kan aan de hand van een balans en eventuele aanvullende gegevens de grootte van de reserves berekenen. (T)

A.2.6. Intrinsieke waarde en onroerende zaken

- A.2.6.1 ... kan het begrip intrinsieke waarde van een onderneming definiëren. (K)
- A.2.6.2 ... kan omschrijven hoe een waardestijging of waardedaling van het onroerend goed de intrinsieke waarde van een onderneming verhoogt of verlaagt. (I)
- A.2.6.3 ... kan verklaren hoe en waarom er bij een waardestijging van het onroerend goed een stille reserve kan ontstaan. (I)
- A.2.6.4 ... kan aan de hand van een balans en eventuele aanvullende gegevens de intrinsieke waarde van een onderneming bepalen. (T)

A.3. Vreemd vermogen

A.3.1. Vreemd vermogen algemeen

- A.3.1.1 ... kan omschrijven wat het kenmerkende verschil tussen kort vreemd vermogen en lang vreemd vermogen is en de verschillende vormen van kort vreemd vermogen en lang vreemd vermogen opsommen. (K)
- A.3.1.2 ... kan het vreemd vermogen indelen in kort vreemd vermogen en lang vreemd vermogen. (I)
- A.3.1.3 ... kan van gegeven balansposten bepalen tot welke categorie vreemd vermogen deze behoren. (I)
- A.3.1.4 ... kan met behulp van een balans en eventuele aanvullende gegevens berekenen hoe groot de posten kort vreemd vermogen en lang vreemd vermogen zijn. (T)

A.3.2. Lang vreemd vermogen

- A.3.2.1 ... kan de begrippen hypothecaire lening, hypothecaire zekerheid, hypotheeknemer en hypotheekgever definiëren. (K)
- A.3.2.2 ... kan de begrippen obligatie, obligatielening, couponrente, effectief rendement en obligatiehouder definiëren. (K)
- A.3.2.3 ... kan het verschil tussen de couponrente en het effectief rendement van een obligatielening verklaren. (I)
- A.3.2.4 ... kan in een casus de met een obligatielening samenhangende couponrente, het effectief rendement en de aflossingsverplichtingen berekenen. (T)
- A.3.2.5 ... kan aan de hand van een balans en eventuele aanvullende gegevens bepalen en berekenen welke betalingsverplichtingen een bedrijf aan zijn schuldeisers heeft en aangeven welke van deze betalingsverplichtingen tot de bedrijfskosten behoren en welke niet en aangeven welke toekomstige betalingsverplichtingen in de exploitatiebegroting worden opgenomen en welke in de liquiditeitsbegroting. (T)
- A.3.2.6 ... kan het verschil tussen een onderhandse en een openbare lening definiëren. (K)
- A.3.2.7 ... kan in een casus met leningsvoorwaarden of andere gegevens bepalen of een lening een onderhandse lening of een openbare lening is. (I)
- A.3.2.8 ... kan de begrippen balloon-lening en bullet-lening definiëren. (K)

A.3.3. Kort vreemd vermogen

- A.3.3.1 ... kan de begrippen rekening-courantkrediet, dispositieruimte van een rekening-courantkrediet, leverancierskrediet en afnemerskrediet definiëren. (K)
- A.3.3.2 ... kan in een casus aangeven of er sprake is van een verstrekt dan wel verleend leveranciers- of afnemerskrediet. (I)
- A.3.3.3 ... kan in een casus de effectieve rente van een afnemers- dan wel leverancierskrediet berekenen. (T)
- A.3.3.4 ... kan in een casus de omvang van de dispositieruimte van een rekening-courantkrediet berekenen. (T)

A.3.4. Voorzieningen

- A.3.4.1 ... kan het begrip voorzieningen definiëren en kan het verschil tussen een voorziening en een reserve omschrijven. (K)
- A.3.4.2 ... kan van gegeven balansposten bepalen of deze tot de reserves dan wel de voorzieningen behoren. (I)
- A.3.4.3 ... kan omschrijven hoe een voorziening tot stand komt en verklaren waarom ondernemingen voorzieningen vormen. (I)
- A.3.4.4 ... kan van de volgende voorzieningen omschrijven met welk doel deze gevormd worden: voorziening dubieuze debiteuren, voorziening incurante voorraden,

- ... voorziening groot onderhoud, assurantievoorziening, pensioenvoorziening, reorganisatievoorziening en garantievoorziening. (K)
- A.3.4.5 ... kan het effect van het vormen van voorzieningen op de winstontwikkeling omschrijven en verklaren wat er gebeurt als een voorziening vrijvalt. (I)
- A.3.4.6 ... kan omschrijven wat met conversie van vreemd en eigen vermogen wordt bedoeld. (K)

A.4. Beoordeling van de financiële structuur

A.4.1. Ratioanalyse en het gebruik van kengetallen

- A.4.1.1 ... kan de begrippen ratioanalyse en kengetallen definiëren. (K)
- A.4.1.2 ... kan omschrijven wat de voor- en nadelen zijn van ratioanalyse en het gebruik van de verschillende soorten kengetallen. (I)
- A.4.1.3 ... kan verklaren waarom liquiditeits-, solvabiliteits-, rentabiliteits- en activiteitskengetallen belangrijke financiële informatie opleveren. (I)
- A.4.1.4 ... kan aangeven in welke situaties welke soorten kengetallen gebruikt worden. (I)

A.4.2. Liquiditeit

- A.4.2.1 ... kan de begrippen liquiditeit, liquiditeitskengetallen, (netto) werkkapitaal, quick ratio, current ratio en cashflow definiëren en het verschil tussen statische en dynamische liquiditeit omschrijven. (K)
- A.4.2.2 ... kan aan de hand van een balans en eventuele aanvullende gegevens het (netto) werkkapitaal, de current ratio, de quick ratio en de cashflow berekenen en de liquiditeit beoordelen. (T/I)

A.4.3. Rentabiliteit

- A.4.3.1 ... kan de begrippen rentabiliteit, rentabiliteitskengetallen, rentabiliteit van het eigen vermogen, rentabiliteit van het vreemd vermogen en rentabiliteit van het totaal vermogen definiëren. (K)
- A.4.3.2 ... kan met behulp van het hefboomeffect de samenhang tussen de verschillende rentabiliteiten verklaren. (I)
- A.4.3.3 ... kan aan de hand van een balans, een resultatenrekening en eventuele aanvullende gegevens de rentabiliteit van het eigen vermogen, de rentabiliteit van het vreemd vermogen en de rentabiliteit van het totale vermogen berekenen en de rentabiliteit beoordelen. (T/I)

A.4.4. Rendement van beleggingen in onroerende zaken

- A.4.4.1 ... kan omschrijven uit welke twee elementen (direct en indirect rendement) het rendement op een belegging in onroerende zaken bestaat en kan daarbij onderscheid maken tussen reëel en nominaal rendement. (K)
- A.4.4.2 ... kan in een casus over een beursgenoteerd vastgoedfonds de beurswaarde, de koers/winstverhouding, de koers/dividendverhouding en de pay-out ratio berekenen en de uitkomsten interpreteren. (T)

A.4.5. Solvabiliteit

- A.4.5.1 ... kan de begrippen solvabiliteit, kredietwaardigheid, weerstandsvermogen, solvabiliteitskengetallen, debt ratio en rentedekkingsfactor definiëren. (K)
- A.4.5.2 ... kan aan de hand van een balans en eventuele aanvullende gegevens de debt ratio, de rentedekking of een andere maatstaf voor de solvabiliteit berekenen en de solvabiliteit beoordelen. (T/I)

A.4.6. Activiteitenkengetallen

A.4.6.1 ... kan de begrippen activiteitenkengetallen, omloopsnelheid van het totale vermogen, gemiddelde betalingstermijn crediteuren, omzetsnelheid crediteuren, gemiddelde betalingstermijn debiteuren, omzetsnelheid debiteuren, gemiddelde opslagduur voorraden en omzetsnelheid van de voorraden definiëren. (K)

A.4.7. Overige elementen van de financiële analyse

A.4.7.1 ... kan van financiële transacties aangeven hoe ze de liquiditeit, de solvabiliteit en de rentabiliteit beïnvloeden. (I)

A.4.7.2 ... kan met behulp van een balans en eventuele aanvullende gegevens de intrinsieke waarde van een onderneming aflezen. (I)

A.4.7.3 ... kan de begrippen boekwaarde, afschrijving, vervangingswaarde, actuele waarde, aanschafwaarde, restwaarde, bedrijfswaarde en opbrengstwaarde van een onroerende zaak of een ander vast activum definiëren en kan het verschil tussen historische kostprijs en actuele waarde omschrijven. (K)

A.4.7.4 ... kan het verschil tussen de historische kostprijs en de actuele waarde van een activum omschrijven. (K)

A.4.7.5 ... kan in een casus de boekwaarde, de afschrijvingskosten, de vervangingswaarde, de aanschafwaarde en de restwaarde van een onroerende zaak of een ander vast activum berekenen en de uitkomsten interpreteren. (T)

B. Financieel rekenen en investeren

B.1. Financieel rekenen

B.1.1 ... kan in een casus van een bedrag de eindwaarde berekenen met behulp van een enkelvoudig of een samengesteld interestpercentage. (T)

B.1.2 ... kan in een casus van een eindkapitaal de beginwaarde berekenen met behulp van een enkelvoudig interestpercentage. (T)

B.1.3 ... kan in een casus van een eindkapitaal of van een serie bedragen (al dan niet jaarlijkse stortingen) de (netto) contante waarde berekenen. (T)

B.1.4 ... kan in een casus berekenen welk bedrag jaarlijks moet worden gestort om, bij samengestelde interest, een bepaald eindbedrag te bereiken. (T)

B.1.5 ... kan omschrijven hoe een verhoging of verlaging van de discontovoet de (netto) contante waarde van een investeringsproject beïnvloedt. (I)

B.2. Investeringsselectie

B.2.1 ... kan het begrip cashflow definiëren. (K)

B.2.2 ... kan het verschil tussen de nettowinst en cashflow omschrijven. (I)

B.2.3 ... kan in een casus de jaarlijkse cashflow berekenen. (T)

B.2.4 ... kan het begrip terugverdientijd definiëren. (K)

B.2.5 ... kan in een casus de terugverdientijd van een project berekenen en de uitkomst interpreteren. (T/I)

B.2.6 ... kan het begrip gemiddelde boekhoudkundige rentabiliteit definiëren. (K)

B.2.7 ... kan in een casus de gemiddelde boekhoudkundige rentabiliteit van een project berekenen en de uitkomst interpreteren. (T/I)

B.2.8 ... kan de begrippen bruto contante waarde (DCF-waarde) en netto contante waarde definiëren. (K)

B.2.9 ... kan in een casus de bruto contante waarde en de netto contante waarde van een project berekenen en de uitkomst interpreteren. (T/I)

- B.2.10 ... kan de voor- en nadelen van de verschillende methoden voor investeringsselectie (terugverdientijd, gemiddelde boekhoudkundige rentabiliteit en netto contante waarde) omschrijven. (I)
 - B.2.11 ... kan verklaren waarom de verschillende methodes van investeringsselectie tot verschillende projectkeuzes kunnen leiden. (I)
 - B.2.12 ... kan op basis van de verschillende methoden voor investeringsselectie (terugverdientijd, gemiddelde boekhoudkundige rentabiliteit en netto contante waarde) gemotiveerd een project selecteren. (T)
 - B.2.13 ... kan een keuze voor een investeringsproject met behulp van een van de methodes van investeringsselectie beoordelen op deugdelijkheid. (I)
 - B.2.14 ... kan het begrip 'internal rate of return' definiëren. (K)
 - B.2.15 ... kan op basis van de 'internal rate of return' gemotiveerd een project selecteren. (T)
 - B.2.16 ... kan het verschil aangeven tussen nominaal en reëel rendement. (K)
 - B.2.17 ... kan in een casus het nominaal en reëel rendement berekenen. (T)
- C. Kosten en kostprijs

C.1. Calculaties

- C.1.1 ... kan het begrip variabele kostencalculatie definiëren. (K)
- C.1.2 ... kan omschrijven wanneer en waarom variabele kostencalculatie wordt toegepast. (I)
- C.1.3 ... kan de begrippen normale bezetting en normale productie definiëren. (K)
- C.1.4 ... kan het verschil tussen variabele en constante (vaste) kosten omschrijven en welke gevolgen het onderscheid tussen constante en variabele kosten heeft voor de toerekening van kosten aan een product verklaren. (I)
- C.1.5 ... kan de begrippen proportioneel variabele kosten, progressief variabele kosten, degressief variabele kosten en trapsgewijs toenemende constante kosten definiëren. (K)
- C.1.6 ... kan de gevolgen van het zich voordoen van proportioneel variabele kosten, progressief variabele kosten, degressief variabele kosten en trapsgewijs toenemende constante kosten voor de toerekening van kosten aan een product omschrijven. (I)
- C.1.7 ... kan in een casus de kostprijs per eenheid product berekenen met behulp van gegeven constante (al dan niet trapsgewijs toenemend) en (proportioneel en niet-proportioneel) variabele kosten en een gegeven normale bezetting of bij een gegeven kostprijs en andere gegevens de constante kosten, de variabele kosten, het bedrijfsresultaat en de normale bezetting berekenen. (T)
- C.1.8 ... kan de begrippen break-evenanalyse, break-evenpunt, break-evenomzet, break-evenafzet, dekkingsbijdrage en veiligheidsmarge definiëren. (K)
- C.1.9 ... kan in een casus break-evenpunt, break-evenomzet, break-evenafzet, dekkingsbijdrage en veiligheidsmarge berekenen, op grond van deze gegevens een verkoopprijs bepalen en de uitkomsten interpreteren. (I/T)
- C.1.10 ... kan de gevolgen van verhoging of verlaging van constante en variabele kosten voor de break-evenanalyse formuleren, kwantificeren en verklaren. (I/T)
- C.1.11 ... kan het verschil tussen integrale en differentiële kosten omschrijven en berekenen, omschrijven wanneer en verklaren waarom een differentiële kostprijs wordt toegepast en de verschillen tussen integrale kostencalculatie en variabele kostencalculatie omschrijven. (I/T)
- C.1.12 ... kan het verschil tussen directe en indirecte kosten omschrijven en het begrip direct costing definiëren. (K)
- C.1.13 ... kan het verschil tussen directe en indirecte kosten enerzijds en constante en vaste kosten anderzijds omschrijven. (I)

- C.1.14 ... kan met behulp van de variabele kostencalculatie, de integrale kostencalculatie en direct costing een verkoopprijs bepalen met een gegeven gewenst rendement. (T)

C.2. Kostensoorten

- C.2.1 ... kan het begrip categorische kostenindeling definiëren en opsommen welke kostensoorten in deze kostenindeling worden onderscheiden (kosten van grond- en hulpstoffen, arbeidskosten, kosten van duurzame productiemiddelen, grondkosten, kosten van diensten van derden en belastingen en rentekosten). (K)
- C.2.2 ... kan van elke categorische kostensoort de belangrijkste kostenposten noemen en aangeven of deze kosten ook (al dan niet periodieke) uitgaven zijn. (K)
- C.2.3 ... kan het begrip overheadkosten definiëren. (K)
- C.2.4 ... kan een aantal veel gebruikte en eenvoudig te hanteren methoden om op onroerende zaken en andere duurzame productiemiddelen af te schrijven (vast percentage van de aanschafprijs, afnemend percentage van de aanschafprijs en vast percentage van de boekwaarde) opsommen. (K)
- C.2.5 ... kan met behulp van de hierboven genoemde afschrijvingsmethoden afschrijvingsbedragen, boekwaardes en restwaardes berekenen en in een casus herkennen welke van de genoemde afschrijvingsmethoden wordt gehanteerd. (T/I)
- C.2.6 ... kan met behulp van de hierboven genoemde afschrijvingsmethoden afschrijvingsbedragen, boekwaardes en restwaardes berekenen. (T)
- C.2.7 ... kan in een casus herkennen welke van de genoemde afschrijvingsmethoden gehanteerd wordt. (I)

C.3. Doorberekening indirecte kosten

- C.3.1 ... kan het begrip deelcalculatie (delingscalculatie) definiëren. (K)
- C.3.2 ... kan omschrijven hoe de berekening van een kostprijs met behulp van deelcalculatie (delingscalculatie) tot stand komt. (I)
- C.3.3 ... kan het begrip opslagmethode definiëren. (K)
- C.3.4 ... kan omschrijven hoe de berekening van een kostprijs met behulp van de opslagmethode tot stand komt. (I)
- C.3.5 ... kan het begrip kostenplaatsmethode definiëren. (K)
- C.3.6 ... kan omschrijven hoe de berekening van een kostprijs met behulp van de kostenplaatsmethode tot stand komt. (I)
- C.3.7 ... kan de verschillen omschrijven tussen deelcalculatie, de opslagmethode en de kostenplaatsmethode met betrekking tot het toerekenen van indirecte kosten. (I)

C.4. Assurantiën

- C.4.1 ... kan de begrippen verzekeringspolis, poliskosten, assurantiebelasting, indexclausule, schadeverzekering, sommenverzekering en gemengde verzekering definiëren. (K)
- C.4.2 ... kan opsommen hoe een verzekeringspolis is opgebouwd (premie, poliskosten, assurantiebelasting), zowel bij het afsluiten van de polis als in latere jaren. (K)
- C.4.3 ... kan de verschillen omschrijven tussen schadeverzekeringen, sommenverzekeringen en gemengde verzekeringen en kan de verschillende soorten verzekeringen indelen volgens deze driedeling. (I)
- C.4.4 ... kan in een casus de verzekeringskosten berekenen, al dan niet met toepassing van de indexclausule. (T)

- C.4.5 ... kan opsommen in welke verzekeringen er onder- of oververzekering kan ontstaan. (K)
- C.4.6 ... kan in een casus bepalen of er al dan niet sprake is van onderverzekering of oververzekering. (I)

D. Fiscaliteiten

D.1. Inkomstenbelasting

D.1.1. Hoofdpijnen van de Wet Inkomstenbelasting 2001

- D.1.1.1 ... kan noemen wat in de Wet IB 2001 als belastingobject wordt gezien. (K)
- D.1.1.2 ... kan noemen wie voor de Wet IB 2001 belastingplichtig is. (K)
- D.1.1.3 ... kan het boxenstelsel definiëren. (K)
- D.1.1.4 ... kan aan de hand van de Wet IB 2001 aanwijzen welke inkomsten in welke box worden belast. (I)
- D.1.1.5 ... kan aangeven wat onder het belastbare inkomen uit werk en woning wordt verstaan. (K)
- D.1.1.6 ... kan aangeven wat onder het belastbare inkomen uit aanmerkelijk belang wordt verstaan. (K)
- D.1.1.7 ... kan aangeven wat onder het belastbare inkomen uit sparen en beleggen wordt verstaan. (K)
- D.1.1.8 ... kan aangeven wat onder de belastbare winst uit onderneming wordt verstaan. (K)
- D.1.1.9 ... kan aangeven wat onder het belastbare loon, het belastbare resultaat uit overige werkzaamheden en de belastbare inkomsten uit eigen woning wordt verstaan. (K)
- D.1.1.10 ... kan aangeven hoe in elk der drie boxen het te betalen bedrag aan inkomstenbelasting wordt bepaald. (K)
- D.1.1.11 ... kan het begrip heffingskorting definiëren. (K)
- D.1.1.12 ... kan aangeven hoe het totale bedrag aan verschuldigde inkomstenbelasting wordt bepaald. (T)

D.1.2. Soorten panden in de Wet IB 2001

- D.1.2.1 ... kan opsommen welke onroerende zaken in box 1 van de inkomstenbelasting vallen en welke onroerende zaken in box 3 van de inkomstenbelasting vallen. (K)
- D.1.2.2 ... kan aangeven wanneer een onroerende zaak tot het privévermogen of het ondernemingsvermogen van een natuurlijke persoon behoort. (I)
- D.1.2.3 ... kan noemen dat de onroerende zaak die behoort tot het ondernemingsvermogen van een natuurlijke persoon in box 1 valt. (K)
- D.1.2.4 ... kan aangeven welke financiële feiten met betrekking tot de tot het ondernemingsvermogen van een natuurlijk persoon behorende onroerende zaak als opbrengsten en als kosten mogen en moeten worden beschouwd. (I)
- D.1.2.5 ... kan noemen welk onroerende zaken als beleggingspanden in box 3 vallen. (K)
- D.1.2.6 ... kan aangeven hoe het (fictieve) rendement van dit beleggingspand voor de inkomstenbelasting belast wordt. (T)
- D.1.2.7 ... kan aangeven wat onder een eigen woning in de zin van de Wet IB 2001 wordt verstaan. (K)
- D.1.2.8 ... kan het begrip eigenwoningforfait definiëren. (K)
- D.1.2.9 ... kan aangeven hoe het eigenwoningforfait bij het bepalen van het inkomen uit werk en woning moet worden gehanteerd. (T)

D.1.3. Financiering onroerende zaken in de Wet IB 2001

- D.1.3.1 ... kan aan de hand van in de Wet IB 2001 aanwijzen welke kosten mogen worden afgetrokken van de voordelen uit eigen woning ter vaststelling van de belastbare inkomsten uit eigen woning. (K)
- D.1.3.2 ... kan aangeven wanneer een kapitaalverzekering mag worden beschouwd als een kapitaalverzekering eigen woning. (K)
- D.1.3.3 ... kan opsommen onder welke voorwaarden het voordeel uit een kapitaalverzekering eigen woning niet wordt belast voor de inkomstenbelasting. (K)

D.1.4. De voornaamste begrippen uit de winstsfeer in de Wet IB 2001

- D.1.4.1 ... kan definiëren wat in de Wet IB 2001 wordt verstaan onder investeren. (K)
- D.1.4.2 ... kan definiëren wat in de Wet IB 2001 wordt verstaan onder afschrijvingen. (K)
- D.1.4.3 ... kan noemen welke financiële feiten voor de bepaling van het belastbare inkomen uit onderneming mogen worden beschouwd als aftrekbare kosten. (K)
- D.1.4.4 ... kan aangeven wat in de Wet IB 2001 wordt verstaan onder een herinvesteringsreserve. (K)
- D.1.4.5 ... kan opsommen onder welke voorwaarden de herinvestering mag worden toegepast en kan de regeling van de herinvesteringsreserve in een casus toepassen. (T)
- D.1.4.6 ... kan aangeven wat in de Wet IB 2001 wordt verstaan onder een investeringsaftrek. (K)
- D.1.4.7 ... kan aanwijzen welke vormen van investeringsaftrek er worden gehanteerd en kan de investeringsaftrek in een casus toepassen. (K)

D.2. Successierecht/schenkingsrecht/recht van overgang

- D.2.1 ... kan in de Successiewet aanwijzen wanneer er successierecht en schenkingsrecht wordt geheven en wie de belastingplichtige is. (K)
- D.2.2 ... kan aanwijzen in welke tariefgroep van de Successiewet een belastingplichtige valt en welk heffingspercentage moet worden gehanteerd. (K)
- D.2.3 ... kan aangeven welke waarde van een onroerende zaak in aanmerking wordt genomen bij de bepaling van het belastbare bedrag voor het successierecht en het schenkingsrecht. (K)
- D.2.4 ... kan aangeven wanneer er bij de waardebepaling van een onroerende zaak in het kader van de Successiewet een vaststellingsovereenkomst kan worden toegepast. (K)
- D.2.5 ... kan aangeven hoe de waarde van een vruchtgebruik van een onroerende zaak wordt bepaald om tot de vaststelling van het belastbare bedrag voor het successierecht en het schenkingsrecht te komen. (T)

D.3. Gemeentelijke belastingen

D.3.1. Wet Waardering Onroerende zaken

- D.3.1.1 ... kan aangeven hoe volgens de Wet WOZ een belastingobject bepaald wordt. (K)
- D.3.1.2 ... kan de waardegrondslag voor de onroerendezaakbelastingen voor zowel woningen als niet-woningen noemen. (K)
- D.3.1.3 ... kan het begrip gecorrigeerde vervangingswaarde uit de Wet WOZ definiëren. (K)
- D.3.1.4 ... kan aangeven hoe de gecorrigeerde vervangingswaarde wordt bepaald. (I)
- D.3.1.5 ... kan de begrippen WOZ-tijdvak en peildatum definiëren. (K)
- D.3.1.6 ... kan noemen met welke regelmaat waarderingen van onroerende zaken in het kader van de Wet WOZ plaatsvinden. (K)

- D.3.1.7 ... kan voor een genoemd WOZ-tijdvak of datum bepalen welke peildatum van toepassing is. (I)
- D.3.1.8 ... kan opsommen voor welke belastingen de WOZ-waarde als heffingsmaatstaf wordt gebruikt. (K)
- D.3.1.9 ... kan aangeven hoe en waar tegen een waardevaststelling in het kader van de Wet WOZ bezwaar en eventueel beroep kan worden aangetekend. (K)

D.3.2. Onroerendezaakbelasting en waterschapsheffing

- D.3.2.1 ... kan opnoemen bij welke eigenaren en/of gebruikers van onroerende zaken volgens de Gemeentewet onroerendezaakbelasting kan worden geheven. (K)
- D.3.2.2 ... kan het verschil aangeven tussen eigenarenheffing en gebruikersheffing in het kader van de onroerendezaakbelasting. (I)
- D.3.2.3 ... kan in de Gemeentewet aanwijzen aan welke eisen het tarief van de onroerendezaakbelasting moet voldoen. (K)
- D.3.2.4 ... kan opnoemen hoe en waar tegen een aanslag onroerendezaakbelasting bezwaar en eventueel beroep kan worden aangetekend. (K)
- D.3.2.5 ... kan omschrijven wat de waterschapsheffing gebouwd inhoudt en wat de inhoud is van het begrip woon-praktijkpand voor de zuiveringslasten. (K)

D.3.3. Baatbelasting

- D.3.3.1 ... kan definiëren wat een baatbelasting inhoudt. (K)
- D.3.3.2 ... kan aangeven in welke situaties, bij bepaalde belastingplichtigen op grond van welke heffingsmaatstaf een baatbelasting door een gemeente kan worden geheven. (K)

D.4. Overdrachtsbelasting

- D.4.1 ... kan opnoemen ter zake van welke verkrijgingen er overdrachtsbelasting wordt geheven. (K)
- D.4.2 ... kan aangeven hoe het tijdstip van verkrijging volgens de Wet op belastingen van rechtsverkeer wordt vastgesteld. (K)
- D.4.3 ... kan in de Wet op belastingen van rechtsverkeer aanwijzen welk tarief er voor de overdrachtsbelasting wordt gehanteerd. (K)
- D.4.4 ... kan het verschil tussen juridische verkrijging en economische verkrijging aangeven en aan de hand van een casus bepalen van welke vorm van verkrijging sprake is. (I)
- D.4.5 ... kan het verschil tussen levering kosten koper en levering vrij op naam aangeven. (K)
- D.4.6 ... kan aangeven hoe de waarde van de onroerende zaak, waarop een verkrijging betrekking heeft, of het recht waaraan deze is onderworpen, volgens de Wet op belastingen van rechtsverkeer wordt berekend. (T)
- D.4.7 ... kan in de Wet op belastingen van rechtsverkeer aanwijzen welke verkrijgingen zijn uitgezonderd van heffing van overdrachtsbelasting en dit in een casus toepassen. (K/T)
- D.4.8 ... kan in de Wet op belastingen van rechtsverkeer aanwijzen welke verkrijgingen zijn vrijgesteld van heffing van overdrachtsbelasting en dit in een casus toepassen. (K/T)
- D.4.9 ... kan aangeven hoe de heffingsgrondslag voor de overdrachtsbelasting wordt vastgesteld bij de verkrijging van een onroerende zaak binnen zes maanden na een vorige verkrijging. (T)
- D.4.10 ... kan de beperkte rechten opsommen die volgens de Wet op belastingen van rechtsverkeer behoren tot de rechten waaraan zaken zijn onderworpen en dus zijn onderworpen aan de heffing van overdrachtsbelasting. (K)
- D.4.11 ... kan noemen dat de rechten van grondrente, pand en hypotheek voor de Wet op belastingen van rechtsverkeer niet worden aangemerkt als rechten waaraan

zaken zijn onderworpen bij de vaststelling of een verkrijging onderworpen is aan de heffing van overdrachtsbelasting. (K)

D.5. Belasting Toegevoegde Waarde (BTW)

D.5.1. Hoofdpijnen van de Wet OB 1968

- D.5.1.1 ... kan in de Wet OB 1968 aanwijzen ter zake van welke prestaties BTW wordt geheven en bepalen welke leveringen en diensten met betrekking tot onroerende zaken tot deze belastbare prestaties behoren. (K)
- D.5.1.2 ... kan in de Wet OB 1968 aanwijzen welke BTW-tarieven er gehanteerd worden voor bepaalde leveringen en diensten. (K)
- D.5.1.3 ... kan in een casus over leveringen en diensten met betrekking tot onroerende zaken bepalen welk BTW tarief van toepassing is. (I)
- D.5.1.4 ... kan in de Wet OB 1968 aanwijzen welke heffingsgrondslag er voor de BTW wordt gehanteerd. (K)
- D.5.1.5 ... kan het voor de BTW relevante begrip ondernemerschap definiëren. (K)
- D.5.1.6 ... kan bepalen of een onderneming die in de vastgoedsector werkzaam is onder de definitie ondernemerschap valt. (I)
- D.5.1.7 ... kan het begrip 'fiscale eenheid voor de omzetbelasting' definiëren. (K)
- D.5.1.8 ... kan aangeven welke consequenties voor de BTW-aangifte het hanteren van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting tot gevolg heeft. (I)
- D.5.1.9 ... kan het begrip 'aftrek van voorbelasting' definiëren. (K)
- D.5.1.10 ... kan aan de hand van een casus bepalen wanneer een onderneming die in de vastgoedsector werkzaam is, van deze aftrek van voorbelasting gebruik kan maken. (T)

D.5.2. BTW: Levering en dienst

- D.5.2.1 ... kan aangeven wanneer een levering en/of een verhuur van onroerende zaken en van rechten waaraan deze zijn onderworpen niet tot de voor de Wet OB 1968 belastbare prestaties behoren. (I)
- D.5.2.2 ... kan aangeven wanneer volgens de Wet OB 1968 sprake is van een levering van goederen. (K)
- D.5.2.3 ... kan in een casus bepalen of een levering van een specifieke onroerende zaak een voor de Wet OB 1968 belastbare prestatie oplevert. (I)
- D.5.2.4 ... kan aangeven wanneer volgens de Wet OB 1968 sprake is van het verrichten van diensten en waar volgens de Wet OB 1968 deze dienst verricht wordt. (K)
- D.5.2.5 ... kan aan de hand van een casus bepalen of het verrichten van een specifieke dienst met betrekking tot onroerende zaken een voor de Wet OB 1968 belastbare prestatie oplevert. (T)
- D.5.2.6 ... kan aangeven wanneer de levering van een gebouw of een gedeelte van een gebouw en het er bijbehorende terrein evenals een bouwterrein in tegenstelling tot de hoofdregel tot de voor de Wet OB 1968 belastbare prestaties behoort. (T)
- D.5.2.7 ... kan aangeven hoe het tijdstip van eerste ingebruikneming van een onroerende zaak wordt bepaald. (K)
- D.5.2.8 ... kan aangeven hoe er voor een met BTW belaste levering van een onroerende zaak geopteerd kan worden en omschrijven wat de verleggingsregel inhoudt. (I)
- D.5.2.9 ... kan de voorwaarden opsommen behorende bij optie voor een met BTW belaste levering van een onroerende zaak. (K)
- D.5.2.10 ... kan aangeven hoe terzake van een met BTW belaste levering van een onroerende zaak de herzieningsregel wordt gehanteerd. (T)
- D.5.2.11 ... kan aan de hand van een casus aangeven waartoe de herzieningsregel van de fiscus leidt. (T)
- D.5.2.12 ... kan noemen onder welke voorwaarden een met BTW belaste levering van een onroerende zaak is vrijgesteld van de heffing van overdrachtsbelasting. (K)

D.5.3. BTW: Verhuur

- D.5.3.1 ... kan aangeven wanneer de verhuur van een onroerende zaak met BTW belast is. (K)
- D.5.3.2 ... kan aangeven hoe er voor een met BTW belaste verhuur van een onroerende zaak geopteerd kan worden. (K)
- D.5.3.3 ... kan de voorwaarden opsommen behorende bij het opteren voor een met BTW belaste verhuur van een onroerende zaak. (K)

D.5.4. BTW: Vervaardigen

- D.5.4.1 ... kan het begrip 'vervaardigen' definiëren, zoals dit in de Wet OB 1968 gehanteerd wordt. (K)
- D.5.4.2 ... kan aangeven aan welke voorwaarden een terrein moet voldoen om voor de Wet OB 1968 als bouwterrein te worden aangemerkt. (K)

D.5.5 Samenloop BTW en overdrachtsbelasting

- D.5.5.1 ... kan aangeven wanneer er sprake is van een samenloop van BTW en overdrachtsbelasting. (K)
- D.5.5.2 ... kan in een casus aangeven wat de gevolgen zijn van een samenloop van BTW en overdrachtsbelasting. (T)
- D.5.5.3 ... kan aangeven wat wordt verstaan onder de herzieningsperiode BTW. (K)

E. Taxaties

E.1. Inleiding

- E.1.1 ... kan in hoofdlijnen omschrijven hoe een taxateur zijn werkzaamheden verricht. (K)
- E.1.2 ... kan opnoemen welke onderdelen in een taxatierapport moeten worden opgenomen en deze omschrijven. (K).
- E.1.3 ... kan opnoemen welke factoren van invloed zijn op de waarde van een te taxeren object. (K)
- E.1.4 ... kan de voorwaarden en kaders voor de aanneming van een opdracht benoemen. (K)

E.2. De opdrachtgevers

- E.2.1 ... kan de wensen en beweegredenen van de verschillende soorten opdrachtgevers voor een taxatie omschrijven. (I)
- E.2.2 ... kan de diverse opdrachtgevers van een taxatie categoriseren. (I)

E.3. Waardebegrippen

- E.3.1 ... kan de waardebegrippen marktwaarde, executiewaarde, huurwaarde en herbouwwaarde omschrijven. (K)
- E.3.2 ... kan omschrijven wanneer voor een taxatie de marktwaarde, de executiewaarde, de huurwaarde of de herbouwwaarde' moet worden toegepast. (K)
- E.3.3 ... kan in een casus aangeven of de marktwaarde, de executiewaarde, de huurwaarde of de herbouwwaarde moet worden toegepast. (I)
- E.3.4 ... kan in een casus aangeven of de marktwaarde wel of niet in verhuurde staat moet worden bepaald. (I)

- E.3.5 ... kan het verschil omschrijven tussen waardering tegen historische kosten (fiscaal) en waardering tegen actuele waarde (jaarrekening) bij de waardebepaling van onroerende zaken. (I)
- E.3.6 ... kan de waardebegrippen directe opbrengstwaarde, indirecte opbrengstwaarde, bedrijfswaarde en vervangingswaarde in verband met de waardebepaling van onroerende zaken omschrijven. (K)
- E.3.7 ... kan omschrijven hoe de waarde van een onroerende zaak voor de jaarrekening dient te worden bepaald. (K)
- E.3.8 ... kan toetsterm E.3.7 in een casus toepassen. (T)
- E.3.9 ... kan het begrip zelfstandige vruchtdrager definiëren. (K)
- E.3.10 ... kan in een casus bepalen of er sprake is van een zelfstandige vruchtdrager en de consequenties daarvan voor de waardebepaling aangeven. (I)
- E. 3.11 ... kan de meest voorkomende bijzondere uitgangspunten benoemen. (I)

E.4. Waarderen in het kader van de WOZ

- E.4.1 ... kan omschrijven hoe de waardebepaling van woningen en niet-woningen in het kader van de heffing van onroerendezaakbelasting verloopt. (K)
- E.4.2 ... kan omschrijven wat in de Wet WOZ onder de waarde in het economische verkeer wordt verstaan. (K)
- E.4.3 ... kan omschrijven wat onder een incurant object wordt verstaan. (K)
- E.4.4 ... kan omschrijven wat in de Wet WOZ onder de gecorrigeerde vervangingswaarde wordt verstaan. (K)
- E.4.5 ... kan de begrippen technische en functionele veroudering definiëren. (K)
- E.4.6 ... kan omschrijven wanneer in het kader van waardebepaling op grond van de Wet WOZ de gecorrigeerde vervangingswaarde moet worden toegepast in plaats van de waarde in het economische verkeer. (K)
- E.4.7 ... kan in een casus bepalen welk waardebegrip in het kader van waardebepaling op grond van de Wet WOZ moet worden toegepast. (I)
- E.4.8 ... kan de vrijstellingen uit de Wet WOZ noemen en omschrijven. (K)
- E.4.9 ... kan in een casus aangeven of een vrijstelling uit de Wet WOZ dient te worden toegepast. (I)
- E.4.10 ... kan het begrip waardepeildatum uit de Wet WOZ definiëren. (K)
- E.4.11 ... kan van een in een casus genoemde datum bepalen welke waardepeildatum in het kader van de Wet WOZ op die datum geldig is. (I)
- E.4.12 ... kan noemen op grond van welke omstandigheden de waarde van een onroerende zaak per waardepeildatum wordt herzien. (K)
- E.4.13 ... kan in een casus bepalen of de waarde van een onroerende zaak per waardepeildatum moet worden herzien. (I)

E.5. Waarderingsmethodieken

- E.5.1 ... kan omschrijven wat een waardering met behulp van de vergelijkingsmethode inhoudt. (K)
- E.5.2 ... kan omschrijven wat een waardering met behulp van de huurwaardekapitalisatiemethode inhoudt. (K)
- E.5.3 ... kan het verschil omschrijven tussen het netto aanvangsrendement (NAR) en het bruto aanvangsrendement (BAR). (I)
- E.5.4 ... kan omschrijven wat een waardering met behulp van de kostenbenaderingsmethode inhoudt. (K)
- E.5.5 ... kan omschrijven wat een waardering met behulp van de discounted-cashflowmethode (DCF) inhoudt. (K)
- E.5.6 ... kan omschrijven wat een waardering met behulp van de residuelegrondwaardemethode inhoudt. (K)

- E.5.7 ... kan in een casus de vergelijkingsmethode toepassen. (T)
- E.5.8 ... kan in een casus de huurwaardekapitalisatiemethode (BAR/NAR) toepassen. (T)
- E.5.9 ... kan in een casus de kostenbenaderingsmethode toepassen. (T)
- E.5.10 ... kan in een casus de residuele-waardemethode toepassen. (T)

E.6. Aansprakelijkheid en integriteit van de taxateur.

- E.6.1 ... kan de aansprakelijkheid van de taxateur voor fouten in een taxatierapport omschrijven. (K)
- E.6.2 ... kan in een casus bepalen in hoeverre een taxateur aansprakelijk is voor een fout in een taxatierapport. (I)
- E.6.3 ... kan omschrijven hoe de integriteit van de taxateur tot uiting komt. (K)
- E.6.4 ... kan in een casus bepalen in hoeverre een taxateur ethisch en integer handelt. (T)

Toetsmatrijs en Cesuur Financiën, fiscaliteiten en taxaties

	Deel-examen	Onderwerpen	%	Kennis	Inzicht	Toepassing	totaal vragen
FFT	FFT-Financiering	A. Financiële analyse	50	3	3	9	15
		B. Financieel rekenen en investeren	27	2	3	3	8
		C. Kosten en kostprijs	23	2	2	3	7
		Subtotaal	100	7	8	15	30
	FFT-Fiscaliteiten en Taxaties	D. Fiscaliteiten	53	6	4	6	16
		E. Taxaties	47	5	4	5	14
		Subtotaal	100	11	8	11	30
		totaal	100	18	16	26	60

Totaal 60 meerkeuzevragen. Elke vraag heeft dezelfde weging.

De cesuur is 65% van de toetslengte. Indien een kandidaat ervoor kiest om FFT als 2 aparte deexamens af te leggen, dan dient hij voor elk onderdeel afzonderlijk een voldoende resultaat te behalen.

De examencommissie is bevoegd om maximaal 5 procentpunten van de toetsmatrijs en de cesuur af te wijken.